

การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบ
การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

Application of Rapid Health Impact Assessment to Develop A Physical
Activity Promotion Model of Betong Municipality Park,
Betong District, Yala Province

วัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด
Wallaya Rongrotkumnerd

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Health System Management
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบ
การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

Application of Rapid Health Impact Assessment to Develop A Physical
Activity Promotion Model of Betong Municipality Park,
Betong District, Yala Province

วัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด
Wallaya Rongrotkumnerd

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Health System Management
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบ
การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผู้เขียน นางสาววัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด

สาขาวิชา การจัดการระบบสุขภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.เพ็ญ สุขมาก)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรัฐดี)

.....กรรมการ
(ดร.เพ็ญ สุขมาก)

.....กรรมการ
(ดร.กุลทัต หงส์ขยางกูร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญพัฒน์ ไชยเมล์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบ
สุขภาพ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เถกิง วงศ์ศิริโชติ)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ดร.เพ็ญ สุขมาก)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(นางสาววิไลยา รุ่งโรจน์กำเนิด)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(นางสาววัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบ
การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผู้เขียน นางสาววัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด

สาขาวิชา การจัดการระบบสุขภาพ

ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกั้นกรอง การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ การประเมินผลกระทบ และการทบทวนร่างรายงานผลการประเมิน โดยสาธารณะ ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2563 ถึง เดือนมีนาคม 2564 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ สัมภาษณ์เชิงลึก ประชุมกลุ่มย่อย และจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 50 คน ประกอบด้วยผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตงและตัวแทนผู้ใช้สวนสาธารณะ และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้สวนสาธารณะแต่ละโซนแบบบังเอิญ จำนวน 217 คน เพื่อสำรวจความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย 5 โซน คือ โซนสนามกีฬา กลาง โซนสวนสุขภาพ ร.9 โซนสวนสุตสยาม โซนสนามเด็กเล่น และโซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก พฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะภาพรวมทุกโซนใน 1 สัปดาห์ มีผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้งหมด 2,067 คน เฉลี่ย 295 คนต่อวัน โดยวันธรรมดา (จันทร์ถึงศุกร์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 268 คน และวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์และอาทิตย์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 364 คน โดยจำแนกตามกลุ่มวัย เป็นกลุ่มวัยผู้ใหญ่ มากที่สุด ร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ วัยรุ่น ร้อยละ 25.4 วัยสูงอายุ ร้อยละ 15.2 และวัยเด็ก น้อยที่สุด ร้อยละ 1.84

รูปแบบกิจกรรมทางกาย จำนวนผู้ใช้สวนสาธารณะ และระดับกิจกรรมทางกายแยกตามโซน พบว่า 1) โซนสนามกีฬา กลาง มีกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา เช่น การเดิน, การวิ่ง และฟุตบอล มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้มากที่สุด ร้อยละ 73.16 รองลงมาคือวัยผู้สูงอายุ ร้อยละ 13.83 กลุ่มผู้ใช้สวนมีกิจกรรมทางกายระดับเบา มากที่สุด ร้อยละ 53.43 รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก ร้อยละ 43.44 2) โซนสวนสุขภาพ ร.9 มีกิจกรรมนันทนาการ เช่น การเดิน, ยืดเหยียด

กล้ามเนื้อ และการนั่งคุย/นั่งเล่น มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นมาใช้ มากที่สุด ร้อยละ 50.80 และ 42.74 ตามลำดับ กลุ่มผู้ใช้สวนมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่ง มากที่สุด ร้อยละ 36.69 รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับเบา ร้อยละ 35.08 3) โชนสวนสุดสยาม มีกิจกรรมนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น และเดินในสวน มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นมาใช้ มากที่สุด ร้อยละ 43.64 และ 30.58 ตามลำดับ กลุ่มผู้ใช้สวนมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่ง มากที่สุด ร้อยละ 44.67 รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับเบา ร้อยละ 34.36 4) โชนสนามเด็กเล่น มีกิจกรรมนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น และเด็กเล่นที่สนามเด็กเล่น มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นมาใช้ มากที่สุด ร้อยละ 39.94 และ 37.02 ตามลำดับ กลุ่มผู้ใช้สวนมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่ง มากที่สุด ร้อยละ 66.18 รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับเบา ร้อยละ 21.87 5) โชนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก มีกิจกรรมกีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ แบดมินตัน และเปตอง มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นมาใช้ มากที่สุด ร้อยละ 53.95 และ 29.37 ตามลำดับ กลุ่มผู้ใช้สวนมีกิจกรรมทางกายระดับเบา มากที่สุด ร้อยละ 53.95 รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก ร้อยละ 25.14 ผลการวิเคราะห์ระดับกิจกรรมทางกายภาพรวมทั้ง 5 โชน พบกิจกรรมทางกายระดับเบา มากที่สุด ร้อยละ 43.40 รองลงมาเป็นระดับปานกลางถึงหนัก ร้อยละ 30.09 และระดับเนือยนิ่ง น้อยที่สุด ร้อยละ 26.51

ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า ร้อยละ 100 ภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.796) และผลการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะ พบว่า ยังขาดการดูแลรักษาที่ต่อเนื่องทั้งในด้านคุณลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะและด้านการส่งเสริมรูปแบบกิจกรรมทางกายแก่ผู้ใช้สวนสาธารณะในทุกกลุ่มวัย

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอที่สำคัญคือ การปรับปรุงสภาพพื้นผิวของทางเดิน/ลู่วิ่งสนามกีฬา กลาง การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามบริเวณสวนสุขภาพ ร.9 และสวนสุดสยาม ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องเล่น และควรวางระบบไฟส่องสว่างรอบทางเดินสวนสาธารณะ ผลการศึกษานี้จึงเป็นประโยชน์ต่อเทศบาลเมืองเบตงในการส่งเสริมและเพิ่มระดับกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะ ให้มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการประชาชน

คำสำคัญ : รูปแบบกิจกรรมทางกาย, สวนสาธารณะ, การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน

Thesis Title Application of Rapid Health Impact Assessment to Develop
A Physical Activity Promotion Model of Betong Municipality Park,
Betong District, Yala Province

Author Miss Wallaya Rongrotkumnerd

Major Program Health System Management

Academic Year 2022

Abstract

The purpose of this descriptive research was to develop a physical activity promotion model of Betong Municipality Park, Betong District, Yala Province; by conducting the study according to the 4 steps of health impact assessment, consisting of screening, scoping and impact assessment guideline setting, impact assessment, and review of the draft public evaluation report, conducted between October 2020 and March 2021; collecting data by system for observing play and recreation in communities (SOPARC), satisfaction survey, in-depth interview, focus group, and arranging a forum to listen to opinions from a selective group of 50 informants, consisting of Betong municipality administrators and park user representatives, and randomly selected 217 people who used the park in each zone; to survey their satisfaction, analyzed the quantitative data by descriptive statistics, percentage, mean and standard deviation; and analyzed the qualitative data by content analysis.

The research results showed that Betong Municipality Park consists of 5 zones, which are the Central Stadium Zone, Rama IX Health Park Zone, Sud Siam Park Zone, Playground Zone, and Golden Jubilee Sports Center Zone. The behavior of park users in all zones in 1 week, there were a total of 2,067 people using Betong Municipality Park, an average of 295 people per day, with an average of 268 people using the park on weekdays (Monday to Friday), and with an average of 364 people using the park on weekends (Saturday and Sunday); classified by age group, it is the most adult group, 57.5%, followed by adolescents, 25.4%, the elderly 15.2%, and the least childhood, 1.84%.

The physical activity models, number of park users, and level of physical activity by zones; it was found that: 1) the Central Stadium Zone, there were exercise and sports activities such as walking, running, and football; there was the adult group used the most 73.16%, followed by the elderly 13.83%, the group of garden users had the lightest physical activity 53.43%, followed by moderate to vigorous physical activity 43.44%. 2) Rama IX Health Garden

Zone, there were recreational activities such as walking, stretching muscles, and sitting/chatting. There were adults and adolescents who used the most, 50.80% and 42.74%, respectively. The garden users had the most sedentary behavior, 36.69%, followed by 35.08% light-intensity physical activity. 3) Sud Siam Park Zone, with recreational activities such as sitting and chatting/sitting and walking in the garden, used by adults and adolescents the most, 43.64 and 30.58 %, respectively. The garden users group had the most sedentary behavior, 44.67%, followed by 34.36% of light-intensity physical activity. 4) Playground Zone, with recreational activities such as chatting/sitting and children playing at the playground. There were adults and adolescents who used the most, 39.94% and 37.02%, respectively. The group of gardeners had the most sedentary behavior, 66.18%, followed by a light-intensity physical activity, 21.87%. 5) Golden Jubilee Sports Center Zone, there were sports activities such as futsal, sepak takraw, badminton, and petanque, with adults and adolescents using the most, 53.95% and 29.37 respectively. The group of garden users had the lightest physical activity, 53.95%, followed by moderate to vigorous physical activity, 25.14%. The results of the analysis of physical activity levels including 5 zones found that light-intensity physical activity was the highest 43.40%, followed by moderate to vigorous 30.09%, and the least sedentary behavior 26.51%.

The level of satisfaction of users of the Betong Municipality Park, it was found that 100% of the overall respondents were satisfied at a high level ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.796) and the assessment of the physical characteristics of the park, it was found that there was a lack of continual maintenance in terms of the physical characteristics of the park and the physical activity promotion model for park users of all age groups.

This research has important proposals which are improving the surface condition of the walkway/running track of the Central Stadium, beautifying the landscape around Rama IX Health Park and Sud Siam Park, repairing the playing equipment; and should provide a lighting system around the park walkway. The results of this study are therefore beneficial to Betong Municipality in promoting and increasing the level of physical activity of park users to be comprehensive and in line with the needs of the people.

Keywords : Physical Activity Model, Public Park, Rapid Health Impact Assessment

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เพ็ญ สุขมาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้ความกรุณาอย่างสูงในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้จนสามารถเขียนวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ รวมถึงคอยเอาใจใส่เสมอมา

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรัฐติ, รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญพัฒน์ ไชยเมล์ และ ดร.กุลทัต หงส์ขยางกูร ที่ได้ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขให้การทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสงอรุณ อิศระมาลัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรัฐติ และ ดร.กุลทัต หงส์ขยางกูร ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณสกุล เล็งลักษณ์กุล นายกเทศมนตรีเมืองเบตง คณะผู้บริหารและคณะผู้ทำงานเทศบาลเมืองเบตง และผู้ร่วมวิจัยในพื้นที่เทศบาลเมืองเบตงทุกท่านที่สนับสนุนช่วยเหลือ และตั้งใจให้ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำสถาบันนโยบายสาธารณะ สาขาการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลืออย่างดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ร่วมงานทุกเครือข่าย ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ชาย น้องชาย และคนรัก ของผู้วิจัยที่คอยสนับสนุน และช่วยเหลือให้ผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยดีตลอดการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงผู้ที่ให้การสนับสนุนและกำลังใจ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถเอ่ยนามได้ทุกคนไว้ ณ โอกาสนี้

วัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(13)
รายการภาพประกอบ	(14)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 คำถามการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดกิจกรรมทางกาย	8
2.1.1 รูปแบบกิจกรรมทางกายและระดับกิจกรรมทางกาย	9
2.1.2 ความพอเพียงของการมีกิจกรรมทางกาย	9
2.2 สวนสาธารณะเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย	11
2.2.1 ประเภทของสวนสาธารณะ	12
2.2.2 สวนสาธารณะมีผลต่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย	12
2.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ	13
2.3 บริบทสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	14
2.3.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	14
2.3.2 สถานการณ์ของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	17
2.3.3 วิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ	19
2.4 การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
2.4.1 ขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	22
2.4.2 ประเภทของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 รูปแบบการวิจัย	27
3.2 ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	27
3.3 พื้นที่ศึกษา	30
3.4 ขั้นตอนการวิจัย	30
3.5 เครื่องมือในการวิจัย	32
3.6 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	33
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.8 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	35
3.9 สรุปขั้นตอนการวิจัย	36
บทที่ 4 ผลการศึกษา	37
4.1 ผลการก่อกำเนิดโครงการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	37
4.1.1 ผลการทบทวนโครงการของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	37
4.1.2 ผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	39
4.1.3 สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	40
4.2 ผลการกำหนดขอบเขตในการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม	43
4.3 ผลการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	45
4.3.1 ผลการสำรวจสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	45
4.3.2 ผลการศึกษาปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	47
4.3.3 ผลการศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	49
4.3.4 ผลการศึกษาระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	53
4.3.5 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	56
4.4 ผลการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะและข้อเสนอแนะ	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	62
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	73
ก แบบพื้ที่กษัทธิขงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	74
ข เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	75
ค หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	77
ง เครื่องมือในการวิจัย	78
จ การสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้งานสาธารณะ	104
ฉ การสัมภาษณ์เชิงลึก	105
ช การประชุมกลุ่มย่อย	106
ซ การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น	107
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	108
ประวัติผู้เขียน	109

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	28–29
2 รูปแบบกิจกรรมทางกายที่มีในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	40
3 ผลการกำหนดขอบเขตการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	44
4 ปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำแนกตามวัยและช่วงเวลา	48
5 ปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำแนกตามโซนและกลุ่มวัย	53
6 ร้อยละระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	55
7 จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	56–57
8 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	58
9 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	61
ก1 แบบสังเกตรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	82
ก2 ตัวอย่างแบบสังเกตการมาใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงในวันธรรมดา/วันหยุด	83
ก3 สรุปรายละเอียดโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ของหน่วยงานเทศบาลเมืองเบตง ในขั้นตอนการถ่วงถ่วง	102
ก4 ขอบเขตด้านตัวชี้วัด เครื่องมือ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ผลกระทบทางสุขภาพ	103

รายการภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2 แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม ของ สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง แสดงตำแหน่ง	
2ก) ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้	15
2ข) ในพื้นที่อำเภอเบตง	15
2ค) ในเขตเทศบาลเมืองเบตง	16
2ง) เฉพาะพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	16
3 แผนที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้งหมด 5 โซน	17
4 แผนที่โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	20
5 สรุปขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน	36
6 สนามกีฬาากลาง	49
7 สวนสุขภาพ ร.9	50
8 สวนสุตสยาม	50
9 สนามเด็กเล่น	51
10 ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก	52
จ ผู้สังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ จ1) โซน 1 สนามสนามกีฬาากลาง คุณเพียงพิน ชัยพานิชย์, จ2) โซน 2 สวนสุขภาพ ร.9 คุณวิชุดา จุลวรรณโณ, จ3) โซน 3 สวนสุต สยาม คุณนุชรา จันโต, จ4) โซน 4 สนามเด็กเล่น คุณอรอุมา พลอยแสงโชติ, และ จ5) โซน 5 ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก คุณรอซีกิน สาเร๊ะ,	104
ฉ การสัมภาษณ์เชิงลึก ฉ1) สัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง, ฉ2) สัมภาษณ์ ผู้ใช้สวนสาธารณะ, และ ฉ3) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบงานหลักด้านสวนสาธารณะ	105
ช การประชุมกลุ่มย่อย ช1) ประชุมกลุ่มย่อยชมรมต่าง ๆ, และ ช2) ประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานรัฐ/เอกชน	106
ซ การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ซ1) รับฟังข้อเสนอแนะ, ซ2) นำเสนอร่างรายงาน, และ ซ3) คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตงและผู้ใช้สวนสาธารณะ	107

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กิจกรรมทางกาย (Physical Activity) หมายถึง กิจกรรมที่มีการออกแรงของกล้ามเนื้อหรือมีการเคลื่อนไหวของร่างกายและมีการใช้พลังงาน (ศุภวีย์ และเนาวรัตน์, 2558) เป็นกิจกรรมที่มีมากกว่าการออกกำลังกาย แต่ยังหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น การกีฬา การเดินทาง การพักผ่อนหย่อนใจ และการทำงาน ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) และลดอัตราการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร จากสถิติขององค์การอนามัยโลก พบมากถึงร้อยละ 74 ของผู้เสียชีวิตทั้งหมดทั่วโลก มากกว่าสามในสี่ของการเสียชีวิตด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังทั้งหมด และร้อยละ 86 ของประชากร 17 ล้านคนที่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรหรือก่อนอายุครบ 70 ปีนั้นเกิดขึ้นในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง (World Health Organization, 2018) สำหรับประเทศไทย มีอัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง คือ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง พบระหว่างปี 2560-2564 มีแนวโน้มอัตราการตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้นจาก 114.66 ต่อประชากรแสนคน เป็น 128.10 ต่อประชากรแสนคน (กองโรคไม่ติดต่อ, 2565) ที่ทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควรและมีภาวะป่วยที่ทำให้เกิดโรคตามระบบต่าง ๆ ได้แก่ โรคหลอดเลือด โรคหัวใจ โรคไต เป็นต้น การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอช่วยเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหัวใจ ลดไขมันในหลอดเลือด มีสมาธิ กระตุ้นการมีพัฒนาการที่ดี ป้องกันโรคความจำเสื่อม ลดอาการวิตกกังวล ลดภาวะซึมเศร้าและความเครียด และเพิ่มความเชื่อมั่นรับรู้คุณค่าในตนเอง (เกษม, 2559) ลดการสูญเสียงบประมาณด้านการรักษาพยาบาล ที่มีมูลค่าการใช้จ่ายสูงถึง 5,584 ล้านบาท อันดับแรกคือโรคเบาหวาน 3,387 ล้านบาท รองลงมาคือ โรคหัวใจขาดเลือด 1,071 ล้านบาท และโรคมะเร็งลำไส้ 337 ล้านบาท (กุลทัต, พงศ์เทพ และญัตติพงศ์, 2561)

การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ ทำให้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดีทั้งในมิติของการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคได้ และการที่มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ (Physical Inactivity) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พฤติกรรมเนือยนิ่ง (Sedentary behavior) จากสถิติขององค์การอนามัยโลก พบว่า การที่มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่พบในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย พบในกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มวัยผู้ใหญ่ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นในประเทศที่ประชากรมีรายได้เฉลี่ยสูง (World Health Organization [WHO], 2010) สอดคล้องกับการศึกษา Parra D.C. et al. (2010) พบว่า เพศชายมีการออกกำลังกายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มวัยที่พบว่ามีออกกำลังกายมาก

ที่สุดคือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตามด้วยวัยรุ่น วัยเด็กและวัยผู้สูงอายุ และจะเพิ่มขึ้นในประเทศที่มีรายได้เฉลี่ย ประชากรสูง สำหรับประเทศไทย การที่มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ ถือเป็นหนึ่งในสี่ของภาวะเสี่ยง ที่อาจทำให้เกิดโรค NCDs ซึ่งโรคทาง NCDs คือฆาตรกรลำดับที่ 1 ของโลกและของประเทศไทย มี หนึ่งในเก้าเป้าหมาย ที่ได้กำหนดให้การลดภาวะโรค NCDs เป็นเป้าหมายสำคัญของประเทศไทย และ จากการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 10 ปี พ.ศ. 2560 ได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนไทยทุก ช่วงอายุและกลุ่มวัยให้มีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอและเพิ่มขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้เริ่มผลักดันในเรื่อง การเพิ่มกิจกรรมทางกายของประชาชนไทย เพื่อลดอัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ด้วยการ กระตุ้นให้ประชาชนไทยหันมาออกกำลังกายให้มีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ ลดพฤติกรรมเนือยนิ่งให้ ได้ ร้อยละ 10 ภายในปีพ.ศ. 2568 กำหนดอยู่ในแผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย พ.ศ. 2561–2573 (สสส., 2561) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกๆ ที่ให้ความสำคัญของการมีกิจกรรมทางกายของ ประชาชนไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติกร และคณะ (2562) พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน ประชาชนไทยมีพฤติกรรมเนือยนิ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังพบในกลุ่มวัยรุ่น ช่วงอายุ 6–17 ปี มี กิจกรรมทางกายอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีพฤติกรรมเนือยนิ่งที่สูงขึ้น (Amornsriwatanakul A. et al., 2016)

โดยหลักเกณฑ์ของการมีระดับกิจกรรมทางกาย สามารถแบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับเนือยนิ่ง (Sedentary behavior) เป็นกิจกรรมที่ไม่มีการเผาผลาญพลังงาน ไม่มีการเคลื่อนไหว ไม่เหนื่อย เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น การอ่านหนังสือ การถ่ายภาพวิวและบุคคล 2) ระดับเบา (Light-intensity physical activity) มีเคลื่อนไหวร่างกายน้อย แต่ไม่รู้สึกเหนื่อย ยังสามารถพูดเป็นประโยค ได้ เช่น การเดิน การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 3) ระดับปานกลางถึงหนัก (Moderate-to-vigorous intensity physical activity) เป็นกิจกรรมที่ทำให้หัวใจเต้นอยู่ระหว่าง 120-150 ครั้งต่อนาทีขึ้นไป เป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่สามารถพูดเป็นประโยคได้ เช่น การวิ่ง การเตะฟุตบอล การเล่นบาสเกตบอล และการขี่จักรยาน (Chandrasiri, & Arifwidodo S, 2558; นัฐศิริพร, 2563; Bedimo-Rung, Mowen, & Cohen, 2005; อรเอม และคณะ, 2558)

ส่วนปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบกิจกรรมทางกาย ปัจจัยกำหนดสุขภาพที่สำคัญ 3 ประการคือ ปัจเจกบุคคล สภาพแวดล้อม และระบบกลไก 1) ปัจเจกบุคคล ได้แก่ บุคคล มี ทั้งเพศชายและหญิง และจากการศึกษา พบว่า เพศชายวัยผู้ใหญ่ ช่วงอายุ 21–30 ปี มีกิจกรรมทาง กายมากกว่าเพศหญิง เพราะเพศชายมีร่างกายที่แข็งแรง ในขณะที่เพศหญิงมีร่างกายที่บอบบางกว่า จึงทำให้กิจกรรมทางกายมีความแตกต่างกันตามกลุ่มวัย (กาญจนา, 2557; มณเฑียร, 2559) จากการ ทบทวนวรรณกรรมแยกตามกลุ่มวัย Parra D.C. et al., (2010) พบว่า กลุ่มวัยที่พบออกกำลังกาย มากที่สุดคือ กลุ่มวัยผู้ใหญ่ตามด้วยวัยรุ่น วัยเด็ก และวัยผู้สูงอายุ ศาสนา การรับรู้ภาวะสุขภาพของ ตนและพฤติกรรมของการมีกิจกรรมทางกายของแต่ละบุคคล จากการทบทวนวรรณกรรม วราภรณ์

และคณะ (2556) พบว่า ระดับพฤติกรรมและการเข้าถึงการออกกำลังกายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิจัยของ Phillip W. et al. (2014) พบว่า มีระดับการออกกำลังกายในระดับปานกลางถึงหนัก และยังมีการใช้สวนในวันหยุดมากกว่าวันธรรมดา 2) สภาพแวดล้อม ได้แก่ (1) โครงสร้างทางกายภาพของสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้คนมีกิจกรรมทางกาย เช่น สนามกีฬาากลาง มีการเปิดพื้นที่สนามที่แสงไฟส่องสว่าง มีความสะดวกทางการเดินทาง มีเส้นทางจักรยาน มีเส้นทางเดินเท้า (อรณา, 2558) (2) การสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดแรงจูงใจในการมีกิจกรรมทางกาย เช่น เวลาเปิด-ปิดสนามกีฬาากลาง มีระบบปฐมพยาบาลรักษาเบื้องต้น ในโซนสนามเด็กเล่นและสวนสวดสยาม มีพื้นที่จอดรถที่สะดวก ห้องน้ำที่สะอาดเพียงพอ พื้นที่ที่มีความปลอดภัยที่ทำให้เอื้อต่อการใช้สวนสาธารณะ 3) ระบบกลไก ได้แก่ ชมรมฟุตบอล ชมรมวิ่ง ชมรมแอโรบิก ชมรมไทเก๊ก ชมรมขี่จักรยาน เป็นต้น การมีความพร้อมของระบบกลไกที่จะสนับสนุนให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกาย โดยเฉพาะเป็นกิจกรรมทางกายเพื่อการนันทนาการ และพื้นที่ที่เอื้อต่อการใช้กิจกรรมทางกายก็คือ “สวนสาธารณะ” นั่นเอง จากการศึกษากิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ (อรณา, 2558) โดยใช้เครื่องมือที่ปรับจากงานวิจัยในต่างประเทศให้สามารถได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาคุณลักษณะพื้นที่สวนสาธารณะและพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ ใช้วิธีการศึกษาที่หลากหลาย โดยมีประเด็นหลักคือ ความสัมพันธ์กับการออกแบบพื้นที่สวนสาธารณะกับการมีกิจกรรมทางกาย เพื่อให้เกิดพื้นที่ดี ๆ ในสังคมไทยมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนได้ (อรณา, 2558)

สวนสาธารณะ จึงเป็นพื้นที่ที่สำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย/กีฬา และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน สวนสาธารณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ควรมีคุณลักษณะทางกายภาพด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย โดยเฉพาะกิจกรรมทางกายเพื่อนันทนาการ ทำให้ประชาชนลดพฤติกรรมเนือยนิ่งได้มากยิ่งขึ้น สำหรับประเทศไทย ในเขตเมืองไม่สามารถสร้างให้เอื้อกับการมีกิจกรรมทางกายของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การเดินทาง การทำงาน ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานในเขตเมืองไม่ได้ถูกวางแผนและออกแบบมาเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางกายให้ประชาชนมีการออกกำลังกาย ดังนั้นในเขตอำเภอเบตง มีสวนสาธารณะเพียงแห่งเดียว มีชื่อว่า สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงหรือสวนสวดสยาม สร้างมาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2547 มีพื้นที่รวม 120 ไร่ เป็นสวนสาธารณะที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เอื้อให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอเบตงสามารถมีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากขึ้น มี 5 โซน ดังนี้ สนามกีฬาากลาง สวนสุขภาพ ร.9 สวนสวดสยาม สนามเด็กเล่น และศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก โซนที่มีผู้มาใช้สวนสาธารณะด้านการออกกำลังกายและกีฬา คือ โซนสนามกีฬาากลาง ใช้สำหรับการเดิน การวิ่ง พิทเทนส และเตะฟุตบอล โซนสวนสุขภาพ ร.9 ใช้สำหรับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อของร่างกาย การเดินบาสโลบ และมีสระว่ายน้ำ 25 เมตรสำหรับการว่ายน้ำ และโซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ใช้สำหรับเล่นบาสเกตบอลและตีแบดมินตันของกลุ่ม

วัยรุ่น เล่นเปตองและเล่นตะกร้อของวัยรุ่นผู้ใหญ่ และรำไทเก๊กของวัยรุ่นสูงอายุ และยังมีกิจกรรมนันทนาการโซนสวนสุตสยามและสนามเด็กเล่นได้มีการนั่งคุย/นั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจได้ ซึ่งสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงนี้มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางกายที่เพิ่มขึ้น การสร้างสภาพแวดล้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการเข้าถึงที่ดีสะดวกสบาย และมีความปลอดภัยสูง ล้วนเป็นการเพิ่มพื้นที่ด้านนันทนาการให้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีประชาชนมีแรงบันดาลใจในการมาออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น จากการสังเกตในพื้นที่ตั้งแต่มีการจัดโครงการต่าง ๆ ที่เป็นไปตามนโยบายระดับประเทศ แต่เป็นประชาชนในพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะมากเท่าที่ควรจะเป็น จากการสำรวจข้อมูลระดับความพึงพอใจการให้บริการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงและบริเวณสนามกีฬาากลางเทศบาลเมืองเบตง (บริษัท อาร์คสตูดิโอ 168 จำกัด, 2560) สรุประดับความพึงพอใจในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงน้อย โดยเฉพาะในเรื่อง 1) ความสะอาดและสวยงาม 2) ความเพียงพอของห้องน้ำ 3) ความปลอดภัย 4) สถานที่จอดรถ 5) ความเหมาะสมของการเปิด-ปิดไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งทำให้ทราบว่าสวนสาธารณะ ยังคงมีปัญหาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการทำกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่นั่นเอง

จากการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากว่ายังไม่มีการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง ผู้วิจัยจึงต้องมีการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในด้านรูปแบบกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประยุกต์ใช้กระบวนการประเมินผลกระทบแบบเร่งด่วน (Rapid Health Impact Assessment: Rapid HIA) 4 ขั้นตอนดังนี้ การคัดกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) การประเมินผล (Assessment) และการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review) เพื่อทราบผลการประเมินผลกระทบของรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายของสวนสาธารณะที่มีผลทำให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

1.3 คำถามการวิจัย

รูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน (Rapid HIA) เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

ขอบเขตเชิงพื้นที่

ทำการศึกษาในพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ขอบเขตเชิงเนื้อหา

มุ่งศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง โครงสร้างพื้นฐาน สภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ การคัดกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) การประเมินผล (Assessment) และการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review)

ขอบเขตเชิงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร คือ กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ กลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ดังนี้

1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี 2 คน ประธานสภาสมาชิก และสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน ผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านนโยบาย กองสาธารณสุข 2 คน ผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านสวนสาธารณะ กองช่าง 2 คน และผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านการกีฬา กองการศึกษา 1 คน และผู้รับผิดชอบงานหลักด้านสวนสาธารณะ เจ้าหน้าที่กองการศึกษา เทศบาลเมืองเบตง จำนวน 1 คน

2) กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย (1) ผู้ใช้สวนสาธารณะจำนวน 30 คน กลุ่มคนวัยต่าง ๆ มี 3 กลุ่มวัยทั้งหมด 5 โชน โชนละ 6 คน คือ อายุ 6-17 ปี วัยรุ่น, อายุ 18-64 ปี วัยผู้ใหญ่ และอายุมากกว่า 65 ปี วัยผู้สูงอายุ (2) ผู้ใช้สวนสาธารณะที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 217 คน

3) กลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย (1) กลุ่มชมรมต่าง ๆ มี 3 ชมรม ๆ ละ 2 คน จำนวน 6 คน และ (2) กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน เช่น โรงเรียน, โรงพยาบาล, รพ.สต. และเอกชน แห่งละ 1 คน รวม 4 คน

ขอบเขตเชิงเวลา

ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2563-มีนาคม 2564 จำนวน 6 เดือน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบกิจกรรมทางกาย เป็นการเคลื่อนไหวหรือออกแรงทางด้านร่างกาย รูปแบบกิจกรรมทางกายที่เกิดขึ้นในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ที่ประกอบด้วยประเภทกิจกรรมทางกาย ทั้งหมด 3 ประเภท คือ การมีกิจกรรมการออกกำลังกาย การมีกิจกรรมการกีฬา และการมีกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามกลุ่มวัย ได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยเด็ก, วัยรุ่น, วัยผู้ใหญ่ และวัยผู้สูงอายุ จำแนกระดับกิจกรรมทางกาย เป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับเนือยนิ่ง 2) ระดับเบา และ 3) ระดับปานกลางถึงหนัก

สวนสาธารณะ หมายถึง สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พื้นที่ทั้งหมด 120 ไร่ เป็นสวนที่มีโครงสร้างทางกายภาพของสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากขึ้น มีทั้งหมด 5 โซน ได้แก่ 1) สนามกีฬาากลาง 2) สวนสุขภาพ ร.9 3) สวนสุตสยาม 4) สนามเด็กเล่น 5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2563-มีนาคม 2564 จำนวน 6 เดือน

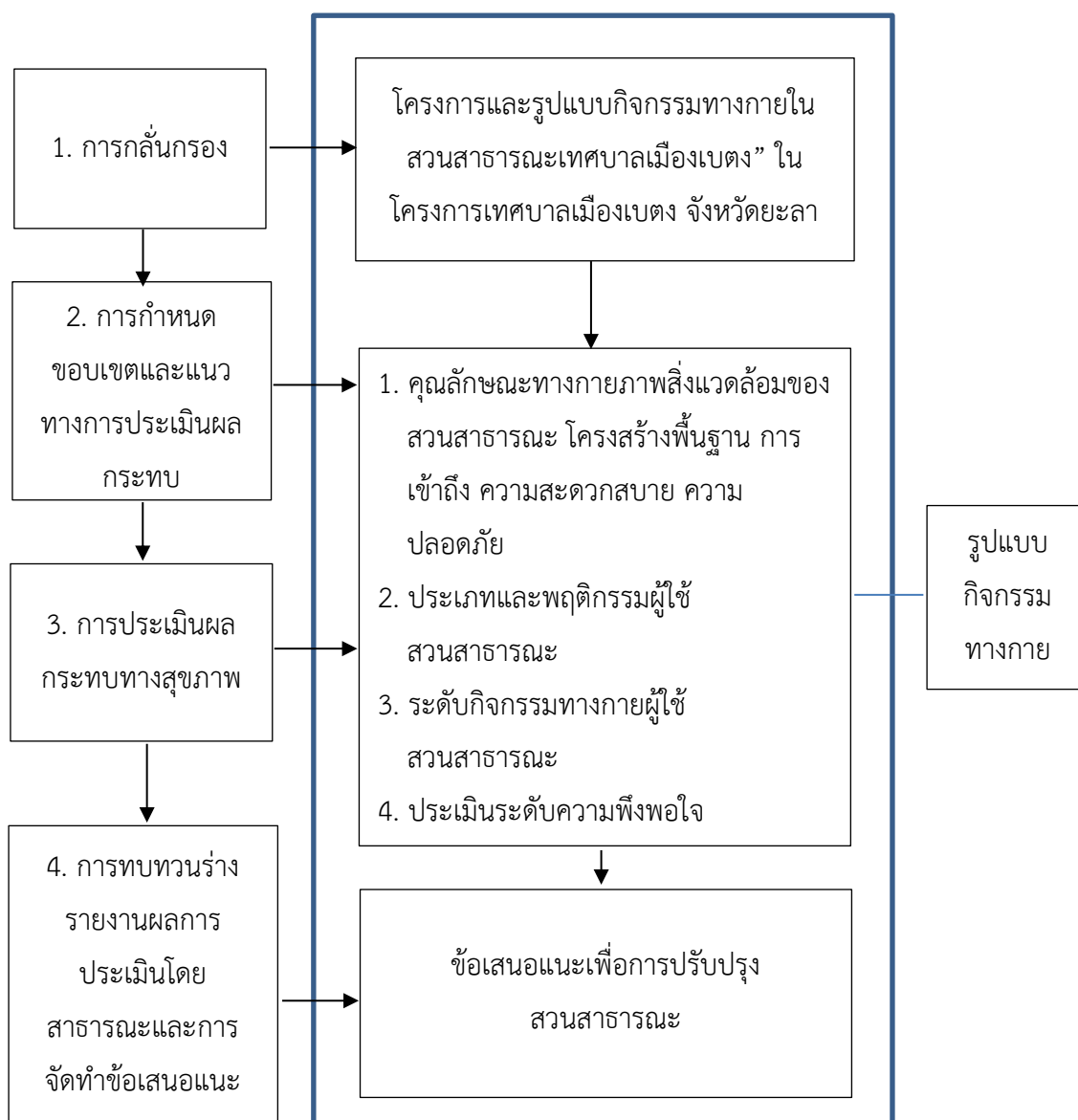
การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน คือ การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ การกั่นกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) การประเมินผล (Assessment) และการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงที่หลากหลาย ซึ่งเทศบาลเมืองเบตงสามารถนำไปปรับปรุงกิจกรรม แผนงาน โครงการสวนสาธารณะตามรูปแบบที่ได้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากขึ้น ลดพฤติกรรมเนือยนิ่งของประชาชนในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ครั้งนี้ ซึ่งประยุกต์ใช้กระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ การกั่นกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) ศึกษาลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะ การประเมินผล (Assessment) และการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่ คือ มีพื้นที่ของสวนสาธารณะที่มีผลให้เกิดรูปแบบกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงต้องศึกษา ทบทวนงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาผลกระทบ จากหลักการและแนวคิดต่าง ๆ ทำให้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาได้ โดยการศึกษาจะประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

- 2.1 แนวคิดกิจกรรมทางกาย
- 2.2 สวนสาธารณะเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย
- 2.3 บริบทสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
- 2.4 การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน

2.1 แนวคิดกิจกรรมทางกาย

กิจกรรมทางกาย เป็นการเคลื่อนไหวหรือการออกแรงทางด้านร่างกายและการเผาผลาญพลังงาน (ศุภวัลย์ และเนาวรัตน์, 2558) เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ไม่ใช่เฉพาะการออกกำลังกายเท่านั้น กิจกรรมทางกายที่มีมากกว่าการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย (กุลทัต, พงศ์เทพ และญัตติพงศ์, 2561) แต่หมายรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การวิ่ง การเดิน การว่ายน้ำ การขี่จักรยาน การเดินแอโรบิก การเล่นฟุตบอล การทำงาน การเดินทาง และมีกิจกรรมนันทนาการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายในระยะเวลา 60 นาที/ครั้ง และใช้ระยะเวลาที่ต่อเนื่อง (WHO, 2022) ส่งผลดีต่อการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ยังหมายถึงกิจกรรมที่ดำเนินในชีวิตประจำวันทั้งที่พักอาศัยและในที่การทำงาน รวบรวมรูปแบบของการเดินทางที่มีการเคลื่อนไหวไปมาอย่างี่ต่าง ๆ และการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมเชิงนันทนาการ ด้วยการเล่นกีฬา การออกกำลังกาย และการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวร่างกายนำไปสู่การเผาผลาญพลังงานที่ได้จากการบริโภคอาหาร กิจกรรมทางกายมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพและถือเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิต ถ้ามีการออกกำลังกายอย่างเพียงพอจะมีผลดีต่อสมรรถภาพและสุขภาพ (สนธยา, 2557) ซึ่งการที่ได้เคลื่อนไหวร่างกายที่กระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะเป็นพฤติกรรมที่สร้างเสริมสุขภาพ และมีผลต่อการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ที่สำคัญ คือ โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ เส้นเลือดในสมองตีบ และโรคอ้วน นอกจากนี้ยังลดความเสี่ยงจากโรคมะเร็งต่าง ๆ เช่น มะเร็งเต้านม มะเร็งลำไส้ใหญ่ ลดโรคซึมเศร้าและวิตกกังวล ซึ่งเป็นกิจกรรมทางกายที่มีอยู่ใน

สวนสาธารณะ ได้แก่ การเดิน การเดินเร็ว การขี่จักรยาน การรำฟิตจีน การวิ่ง การเต้นแอโรบิก การเล่นฟุตบอล เป็นต้น

2.1.1 รูปแบบกิจกรรมทางกายและระดับกิจกรรมทางกาย

องค์การอนามัยโลก ได้เน้นย้ำว่าวิถีชีวิตแบบกระฉับกระเฉง มีความสำคัญยิ่งต่อสุขภาพกายและจิตใจ ซึ่งการลดพฤติกรรมเนือยนิ่งให้มีน้อยที่สุดและการเพิ่มกิจกรรมทางกายให้มียเพียงพอ มีความสำคัญทั้งการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการมีพัฒนาการแต่ละช่วงชีวิตของมนุษย์ให้มีกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมและมีความเพียงพอ ตั้งแต่กลุ่มวัยเด็กจนเข้าสู่กลุ่มวัยผู้สูงอายุ จะช่วยสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ หัวใจและหลอดเลือด กระดูกที่แข็งแรง และมีการเคลื่อนไหวทรงตัวได้อย่างสมดุล ลดความเสี่ยงต่อการหกล้ม ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด และยังลดอัตราการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

1) กิจกรรมทางกายสามารถแบ่งประเภท (Domain) ได้ออกเป็น 3 ประเภท (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2558) ได้แก่ 1) กิจกรรมทางกายเกี่ยวกับการทำงาน (activity at work) เช่น การทำงานอาชีพ คนงานในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง 2) กิจกรรมทางกายเกี่ยวกับการเดินทาง (transportation) โดยการเดิน หรือขี่จักรยานตั้งแต่ 10 นาทีขึ้นไป 3) กิจกรรมนันทนาการ (recreational activity) เช่น การแข่งขันกีฬาที่จัดขึ้นของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การออกกำลังกายในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2) ระดับกิจกรรมทางกายแบ่งได้เป็น 3 ระดับ (Chandrasiri, & Arifwidodo S, 2558; นัฐศิพร, 2563; Bedimo-Rung, Mowen, & Cohen, 2005; อรเอม และคณะ, 2558) ได้แก่ 1) ระดับเนือยนิ่ง (Sedentary behavior) เป็นกิจกรรมที่ไม่มีการเผาผลาญพลังงาน ร่างกายไม่มีการเคลื่อนไหว ไม่มีเหงื่อ เช่น การนั่งพักผ่อนหย่อนใจ การนั่งคุย/นั่งเล่น การอ่านหนังสือ การถ่ายภาพวิวและบุคคล 2) ระดับเบา (Light-intensity) เป็นกิจกรรมที่ทำให้ร่างกายเคลื่อนไหว แต่ไม่ได้ทำให้รู้สึกเหนื่อย ยังสามารถพูดเป็นประโยคได้ เช่น การยืน การเดินระยะทางสั้น ๆ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การทำงานบ้าน 3) ระดับปานกลางถึงหนัก (Moderate-to-vigorous intensity) เป็นกิจกรรมที่เคลื่อนไหวร่างกายหรือการออกแรงที่ทำให้รู้สึกเหนื่อย หัวใจเต้นอยู่ระหว่าง 120-150 ครั้งต่อนาทีขึ้นไป ที่ไม่สามารถพูดเป็นประโยคได้ เช่น การเดินเร็ว การวิ่ง การเตะฟุตบอล การเล่นบาสเกตบอล การเดินขึ้นลงบันได การขุดดินปลูกพืชทางการเกษตร การขี่จักรยาน การแบกหามของที่มีน้ำหนักมาก เต้นแอโรบิก และตีแบดมินตัน เป็นต้น

2.1.2 ความพอเพียงของการมีกิจกรรมทางกาย

สำหรับในกลุ่มวัยต่าง ๆ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมทางกายที่เพียงพอที่เริ่มตั้งแต่วัยเด็กและมีความต่อเนื่องตลอดในทุกช่วงวัยของชีวิตจนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ (สสส., 2561) มีดังนี้

1) วัยเด็ก ช่วงอายุ 0-5 ปี มีการเน้นด้านการเคลื่อนไหวบนพื้น ได้แก่ การชันคอ การคว่ำ การคลาน สำหรับทารกแรกเกิด 0-1 ปี ควรมีกิจกรรมทางกายผ่านการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน การวิ่ง การปีนป่าย การกระโดดและการเล่นที่หลากหลาย เวลาสะสมอย่างน้อย 180 นาทีต่อวัน

2) วัยรุ่น ช่วงอายุ 6-17 ปี มีการเน้นกิจกรรมที่เพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและกระดูกควรมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงมากอย่างน้อยที่สุด 60 นาทีต่อวัน ติดต่อกันอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์

3) วัยผู้ใหญ่ ช่วงอายุ 18-59 ปี มีการเน้นกิจกรรมเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ควรมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงมากอย่างน้อยที่สุด 150 นาทีใน 1 สัปดาห์ ๆ ละอย่างน้อย 3 ครั้ง

4) วัยผู้สูงอายุ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการสร้างกระดูกและการทรงตัวเพื่อป้องกันการหกล้ม ควรมีกิจกรรมทางกายเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ติดต่อกันอย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาสมอง ความจำ และอารมณ์

ยังรวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อกิจกรรมทางกาย การส่งเสริมรูปแบบกิจกรรมทางกายในประชาชนไทยเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านระบบกลไก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ บุคคล มีทั้งเพศหญิงและชาย จากการศึกษา (กาญจนา, 2557; Parra D.C. et al., 2010; มณเฑียร, 2559) พบว่า ส่วนใหญ่เพศชาย ที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จะมีโครงสร้างที่แข็งแรงกว่า จึงทำให้มีการออกกำลังกายมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงจะมีโครงสร้างที่บอบบางกว่า และจากการทบทวนวรรณกรรม Parra D.C. et al (2010) พบว่า กิจกรรมทางกายมีความแตกต่างกันตามกลุ่มวัย ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยผู้สูงอายุ กลุ่มวัยที่พบการออกกำลังกายน้อยที่สุดคือ วัยผู้ใหญ่ ตามด้วยวัยรุ่น วัยเด็ก และวัยผู้สูงอายุ ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และพฤติกรรมของการมีกิจกรรมทางกายของแต่ละบุคคล จากการทบทวนวรรณกรรม วราภรณ์ และคณะ (2556) พบว่า ระดับพฤติกรรมในการออกกำลังกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและการเลือกประเภทของการออกกำลังกายให้เหมาะสมกับวัย มีส่วนช่วยในการเพิ่มกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่

2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ (1) โครงสร้างทางกายภาพของสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้คนมีกิจกรรมทางกาย เช่น สวนสาธารณะที่เหมาะสม ที่พอเพียงและปลอดภัยตามนโยบาย โครงสร้างทางกายภาพที่เป็นระบบแบบแผน สนามกีฬากลาง การเปิดพื้นที่สนาม แสงไฟส่องสว่าง แสงสว่างในพื้นที่สนามกีฬา ความสะดวกเส้นทางการเดินทาง เส้นทางจักรยาน เส้นทางเดินเท้า จากการทบทวนวรรณกรรม Greenspace Scotland (2008) พบว่า การมีทางเดินเท้าไปยังสวนสาธารณะ

เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจมากที่สุดสำหรับคนงานที่ต้องการออกกำลังกายในช่วงพักกลางวัน (2) การสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดแรงบันดาลใจในการมีกิจกรรมทางกาย เช่น อาชีพ เงินเดือน จากการศึกษา Wang D. et al. (2015) พบว่า กลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำ จะเข้าถึงการทำกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเขตเมืองได้มากกว่ากลุ่มคนที่มีรายได้สูง และจากการทบทวนวรรณกรรม (Betsy Beymer-Farris B. et al. (2013) พบว่า นโยบายที่เสนอไว้จะช่วยเพิ่มโอกาสในการออกกำลังกายสำหรับผู้อยู่อาศัยที่มีรายได้ต่ำและสามารถเดินไปยังสวนสาธารณะได้ เวลาเปิด-ปิดสวนสาธารณะ ระบบรักษาความปลอดภัยพื้นที่เปิดโล่ง ความปลอดภัยจากสิ่งที่ทำให้เอื้อต่อการใช้สวนสาธารณะ พื้นที่จอดรถที่มีเพียงพอต่อผู้ใช้สวนเพื่อการออกกำลังกาย ห้องน้ำสะอาดและมีเพียงพอ ความสะดวกกับการเดินทางมายังสวนสาธารณะ จะช่วยให้ประชาชนทั่วไปมาใช้สวนสาธารณะที่ทำให้มีการเพิ่มกิจกรรมทางกายมากยิ่งขึ้น และลดพฤติกรรมเนือยนิ่งในระหว่างชีวิตประจำวัน การกำหนดพื้นที่สาธารณะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อสุขภาพหรือสุขภาวะของคนในสังคมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของปัจจัยทั้งหมด (อำพล, 2554)

3) ปัจจัยด้านระบบกลไก ได้แก่ ชมรมแอโรบิก ชมรมชมรมวิ่ง ชมรมฟุตบอล ชมรมขี่จักรยาน ไทเก๊ก เป็นต้น การมีโครงการในการออกกำลังกาย ได้แก่ การมีจัดกิจกรรมการวิ่ง ของชมรมวิ่งในพื้นที่ การมีจัดกิจกรรมการขี่จักรยานของชมรมขี่จักรยานในพื้นที่ เป็นการสนองนโยบายของภาครัฐ ที่มุ่งเน้นให้มีการขับเคลื่อนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย เพื่อเป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดีขึ้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีกิจกรรมทางกาย มี 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและสังคม (ความสะดวกและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม) และปัจจัยระบบกลไก ซึ่งความพร้อมของสิ่งแวดล้อมที่จะสนับสนุนให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกาย โดยเฉพาะเป็นกิจกรรมทางกายเพื่อนันทนาการที่เพิ่มมากขึ้น

2.2 สวนสาธารณะเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย

สวนสาธารณะ สวนที่มีพื้นที่บริเวณให้ออกกำลังกายที่เป็นสัดส่วน และมีพื้นที่ในการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับชีวิตความเป็นอยู่แบบเมือง (Urban life) สามารถตอบสนองความต้องการการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ (เสกสรร และพัชรินทร์, 2558) คือ 1) Passive Recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจในลักษณะความสงบ การผ่อนคลายความเครียด ความเหน็ดเหนื่อย ได้แก่ การชื่นชมภูมิทัศน์ ใกล้เคียงธรรมชาติที่มีต้นไม้ นานาพันธุ์ การนั่งเล่นชมปะติมากรรม ฯลฯ 2) Active Recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องใช้แรงในการดำเนินกิจกรรม เช่น การออกกำลังกายด้วยการเดินช้า ๆ การเดินเร็ว การวิ่ง การเล่นฟุตบอล การขี่จักรยาน ฯลฯ สวนสาธารณะจึงเป็นพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นสถานที่ออกกำลังกาย

2.2.1 ประเภทของสวนสาธารณะ

ประเภทสวนสาธารณะ (เสกสรร และพัชรินทร์, 2558) แบ่งไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1) สวนละแวกบ้าน เป็นพื้นฐานของระบบสวนสาธารณะเพื่อนันทนาการและกิจกรรมทางสังคมโดยเน้นที่การนันทนาการที่ไม่เป็นทางการ โดยทั่วไปแล้วมี ขนาดพื้นที่ประมาณ 12.5 ไร่ หรือมากกว่า ขนาดที่เหมาะสมคือ 20–25 ไร่ และขนาดเล็กที่สุดที่ยอมรับได้ คือ 7.5 ไร่ และการให้บริการจะอยู่ที่ 400–800 เมตรที่ไม่มีถนนหลักและลักษณะกายภาพอื่นกีดขวาง ซึ่งควรบริการได้ทุกเพศ ทุกวัย เป็นไปได้ควรอยู่ใกล้โรงเรียน และควรมีอุปกรณ์แสงสว่างเพื่อให้ใช้งานได้ในเวลาค่ำ

2) สวนสาธารณะระดับย่าน มีเนื้อที่ 125–250 ไร่ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตำแหน่งควรตั้งใกล้กับโรงเรียนมัธยม โดยคำนึงถึงความหนาแน่นของประชากรเป็นหลัก รัศมีการให้บริการควรอยู่ในระยะ 3.2–6.4 กิโลเมตร

3) สวนสาธารณะชุมชน เป็นสวนที่ประชากรย่านพักอาศัย 20,000–30,000 คน ตำแหน่งที่ตั้งควรใกล้ชุมชนหรือโรงเรียนระดับมัธยมปลายขึ้นไป โดยอยู่ในระยะ 0.8–2.4 กิโลเมตร จากย่านพักอาศัย ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของประชากร นอกจากนี้ควรมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 37.5–50 ไร่ โดยพื้นที่สองในควรมีกิจกรรมที่ชัดเจน เช่น กิจกรรมกีฬา นันทนาการ หรือสนามเด็กเล่น เป็นต้น

4) สวนเมือง เป็นสวนที่รวมพื้นที่การให้บริการพื้นที่ของเมืองหลายเมืองเข้าด้วยกัน โดยเน้นให้เป็นพื้นที่ที่จัดกิจกรรมทางกายได้หลากหลายในชุมชน มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ที่สามารถขยายพื้นที่และมีพื้นที่เปิดโล่งแจ้ง ส่วนขนาดของสวนที่มีความหลากหลายของกิจกรรมทางกายขึ้นอยู่กับพื้นที่ใกล้เคียง ปกติจะมีขนาดพื้นที่ไม่เกิน 250 ไร่ ขนาดพื้นที่น้อยที่สุดคือ 125 ไร่ โดยมีรัศมีการให้บริการที่ครอบคลุมระดับเมือง ซึ่งจากคุณลักษณะคล้ายคลึงกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

5) สวนสาธารณะระดับภาค ควรมีขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 400,000 ตารางเมตร หรือ 250 ไร่ และสามารถเข้าถึงโดยถนนได้ดี โดยอยู่ในตำแหน่งที่สามารถต่อเชื่อมได้จากเมืองโดยรอบ

และสำหรับสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร ได้แบ่งประเภทสวนสาธารณะออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) พื้นที่สีเขียวที่มีขนาดพื้นที่น้อยกว่า 500 ตารางเมตร 2) พื้นที่สีเขียวในรูปสวนสาธารณะขนาดพื้นที่มากกว่า 500 ตารางเมตร–2 ไร่ (125 ตารางวา–2 ไร่) 3) พื้นที่สีเขียวในรูปสวนสาธารณะขนาดพื้นที่มากกว่า 2 ไร่–20 ไร่ 4) พื้นที่สีเขียวในรูปสวนสาธารณะขนาดพื้นที่มากกว่า 20 ไร่–100 ไร่ 5) พื้นที่สีเขียวในรูปสวนสาธารณะขนาดพื้นที่มากกว่า 100 ไร่ (กลุ่มงานวิจัย 1 กองนโยบายและแผนงาน, 2554)

2.2.2 สวนสาธารณะมีผลต่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย

สวนสาธารณะที่มีโครงสร้างพื้นฐานในเมืองจะสามารถส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายได้ โดยเฉพาะกิจกรรมเพื่อนันทนาการ โครงสร้างพื้นฐานของเมืองไม่ได้ดูกว้างแถมและออกแบบ

มาเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนผู้อยู่อาศัยมีกิจกรรมทางกาย จากงานวิจัย อรณา (2558) พบว่า สวนสาธารณะสามารถช่วยเสริมสร้างสุขภาพร่างกายและจิตใจของประชาชน และยังเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เป็นพื้นที่น่าอยู่อาศัยและทำงาน แบ่งได้ดังนี้

1) การเดินทางและที่จอดรถ คือ ระยะทางที่สามารถเข้าถึงสวนสาธารณะได้ ที่มีความจำเป็นที่ต้องเสริมการเชื่อมต่อการเดินทางไปยังสวนสาธารณะที่จะเกิดขึ้นใหม่และที่มีอยู่แล้ว การปรับปรุงการเข้าถึงสวนสาธารณะ ควรเน้นที่การเชื่อมต่อการขนส่งที่ดีขึ้น ด้วยการสร้างเส้นทางเชื่อมต่อที่เข้าถึงได้ง่าย จากการศึกษา เขมโซต (2558) พบว่า การเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะในด้านที่จอดรถ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและให้ความสำคัญกับทางเท้าเป็นหลัก ส่งผลให้มีผู้มาออกกำลังกายเพิ่มขึ้นในสวนสาธารณะ

2) สิ่งอำนวยความสะดวก การใช้พื้นที่สวนสาธารณะเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ออกกำลังกายของประชาชน

3) การเข้าถึง การที่ภายในสวนสาธารณะมีบรรยากาศที่ร่มรื่น และจากการทบทวนวรรณกรรม Greenspace Scotland (2008) พบว่า การเข้าถึงหรือมีความใกล้ชิดกับสวนสาธารณะที่เป็นพื้นที่สีเขียว ช่วยเพิ่มการออกกำลังกายได้มากขึ้น

4) ความปลอดภัย มีเวลาเข้าออกที่ชัดเจน มีเวลาเปิด-ปิด สวนสาธารณะ จากการศึกษา (เขมโซต, 2558; Greenspace Scotland, 2008) พบว่า สวนสาธารณะที่มีการควบคุมอย่างเป็นระบบ จะทำให้มีความปลอดภัยทั้งอาชญากรรมและอุบัติเหตุ การเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะที่มีความปลอดภัย จะมีผลทำให้มีกิจกรรมทางกายที่เข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะมากยิ่งขึ้น

5) ความสวยงาม สรุปได้ว่าสิ่งแวดล้อมสรรสร้างที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดประเภทกิจกรรมทางกายที่แตกต่างกัน ซึ่งการพัฒนาพื้นที่ให้มีวัตถุประสงค์หลากหลาย สิ่งแวดล้อมสรรสร้างสามารถเปลี่ยนไปในทางที่เพิ่มโอกาสและลดอุปสรรคต่อการมีกิจกรรมทางกาย จากกรอบแนวคิดทางการวิจัยที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในพื้นที่สาธารณะ (อรณา, 2558)

2.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ จากการทบทวนวรรณกรรม (นพนันท์, 2554) สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงวัย มีความแตกต่างทางพฤติกรรมมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ ดังนี้

(1) อายุ 0-5 ปี วัยเด็ก การเคลื่อนไหวมีการจำกัดความเร็ว ต้องการความปลอดภัยสูง มีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งรอบตัว ผู้ปกครองมักพาเด็กพบปะกัน ในการเล่นนอกบ้านจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีพัฒนาการที่ดีมากขึ้นในการเข้าสู่สังคม และเด็กยังสามารถเรียนรู้ได้อีกว่าพื้นที่ลักษณะแบบไหนที่เป็นอันตรายกับตัวเด็ก เด็กจะเรียนรู้วิธีการเอาตัวรอดและจะถอย

ออกมาจากสถานการณ์นั้นๆ สิ่งจำพวกนี้ล้วนทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและกล้าที่จะเผชิญโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

(2) อายุ 6-17 ปี วัยรุ่น เป็นช่วงของการมีโลกส่วนตัวสูงมากและยังมีความต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนฝูง กลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกันเริ่มมีอิทธิพลทางการใช้ชีวิตและมีความต้องการพื้นที่ความเป็นส่วนตัวสูง ในช่วงวัยนี้ใช้พื้นที่สาธารณะมักอยู่ไม่ไกลโรงเรียน และเข้าถึงได้ด้วยการเดินหรือการขี่รถจักรยานยนต์ มีพื้นที่จุดนัดพบรวมตัวกันของบรรดากลุ่มเพื่อนฝูง ตามสถานที่ต่าง ๆ อยู่สม่ำเสมอ แต่ในบางกรณีในช่วงวัยนี้ เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่ออาจมีปัญหาต่อผู้ใช้พื้นที่ในช่วงวัยอื่น ๆ เนื่องจากมักยึดพื้นที่เป็นของตนเอง ไม่มีการแบ่งปันเป็นการแบ่งพรรคแบ่งพวก สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นที่ต้องการมาใช้พื้นที่ไม่สามารถใช้พื้นที่ด้วยกันได้

(3) อายุ 18-59 ปี วัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงอายุที่พฤติกรรมจะถูกกำหนดไปด้วยเวลา มีระเบียบแบบแผนในชีวิตที่ชัดเจน มีความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ได้ดีเยี่ยม และยังคงต้องการการยอมรับจากสังคม

(4) อายุ 60 ปีขึ้นไป วัยผู้สูงอายุ ต้องการความสงบเรียบง่ายมีแบบแผนมากขึ้น และต้องการอยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัยสูง เป็นช่วงวัยที่มีเวลาว่างมากขึ้นในการใช้พื้นที่สาธารณะใกล้บ้าน ถ้าสามารถช่วยเหลือตนเองได้มักจะไปคนเดียว ทำอะไรคนเดียวหรือทำกิจกรรมเฉพาะกลุ่มที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง แต่การไปใช้พื้นที่สาธารณะของช่วงวัยนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อพบปะสังสรรค์กับเพื่อนใหม่ ๆ

2) เพศ เพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกัน โดยพบว่า เพศชายมีการมาออกกำลังกายที่มากกว่าเพศหญิง

3) กระแสความนิยม กระแสความนิยมนั้นเป็นสิ่งปกติของมนุษย์ วิธีการดำเนินชีวิตของมนุษย์มีความแตกต่างกันไปตามยุคสมัยและเป็นปรากฏการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของแต่ละยุค ดังนั้นในการออกแบบพื้นที่สวนสาธารณะสำหรับการออกกำลังกายจึงต้องคำนึงถึงกระแสนิยม ณ ช่วงเวลานั้น ๆ และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างกระแสความนิยมได้

4) ผู้ร่วมใช้สวน มีการแบ่งกลุ่มผู้ใช้ตามหลักการของธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีการกำหนดพื้นที่เฉพาะกลุ่ม และเป็นกลุ่มผู้ใช้หลากหลายประเภทเข้ามาใช้ร่วมกัน ซึ่งบางกลุ่มสามารถใช้พื้นที่ร่วมกันได้ และบางกลุ่มก็อาจจะไม่สามารถใช้พื้นที่ร่วมกันได้

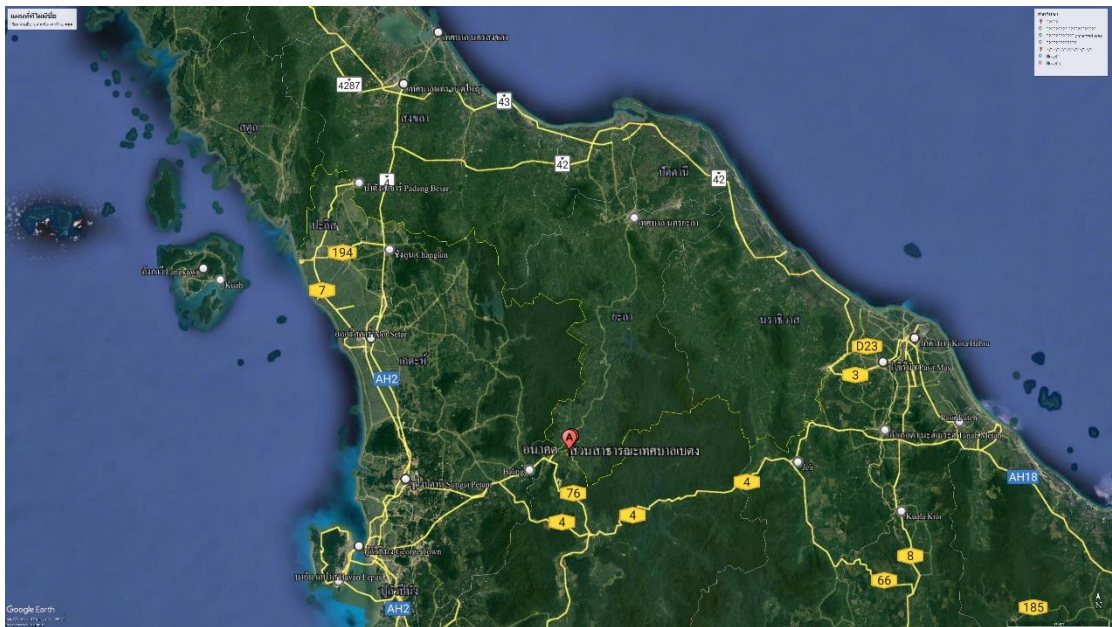
2.3 บริบทสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

2.3.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

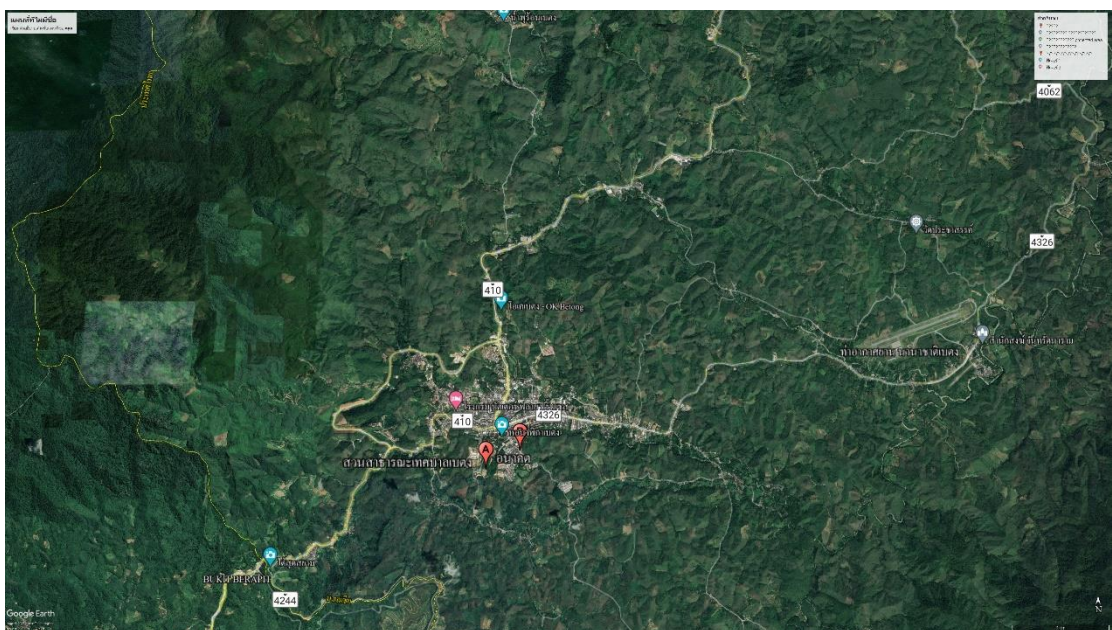
สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง (สวนสุตสยาม) ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยพื้นที่ที่ตั้งอยู่บนเนินเขากลางเมืองเบตง มีพื้นที่ประมาณ 120 ไร่ อยู่ทางตอนใต้สุดของ

ประเทศไทย อยู่ห่างจากจังหวัดยะลา ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 410 เป็นระยะทาง 140 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตและพื้นที่ที่ติดต่อ ดังนี้ (ภาพที่ 2ก-2ง)

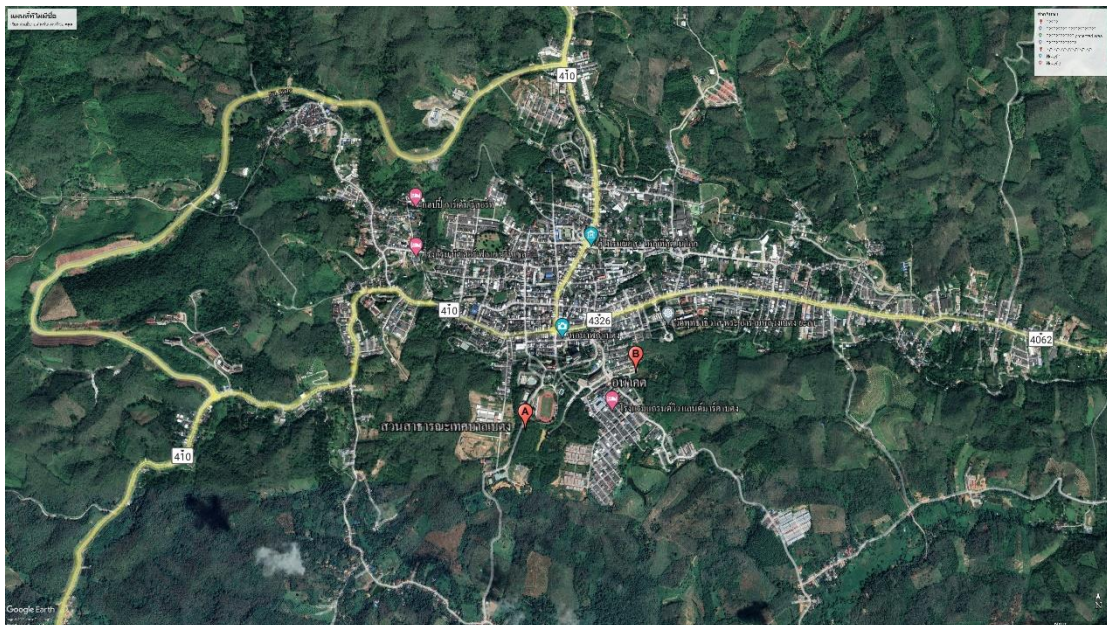
- ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตตำบลตานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย (รัฐเคดาห์และรัฐเปรัก)
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

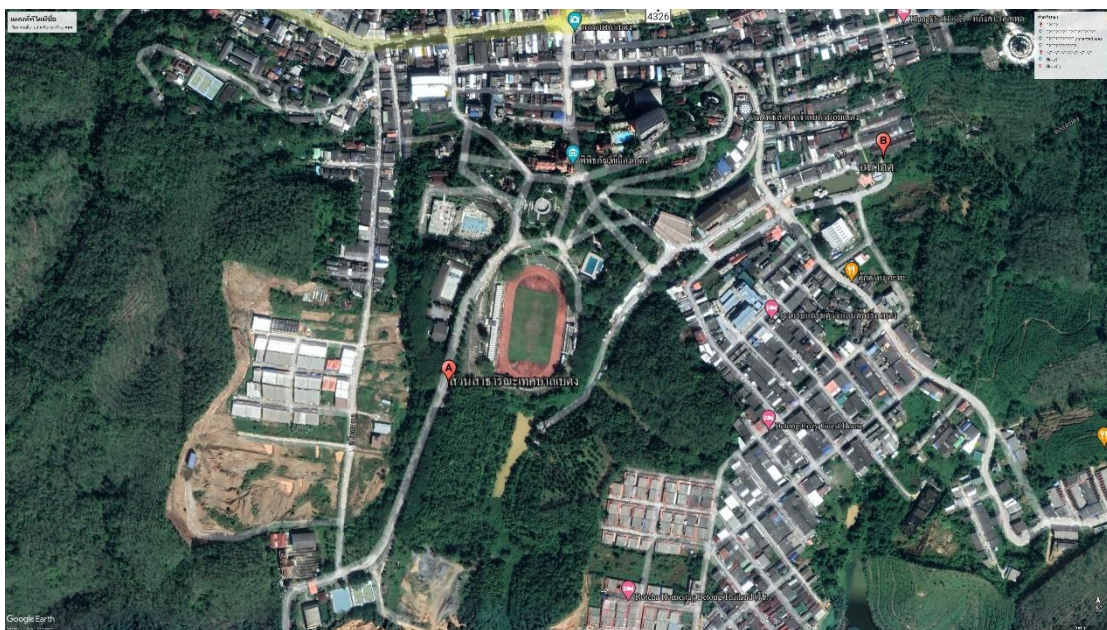
2ก

2ข

2ค

2ง

ภาพที่ 2 แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม ของ สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง แสดงตำแหน่ง 2ค) ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้, 2ข) ในพื้นที่อำเภอเบตง, 2ค) ในเขตเทศบาลเมืองเบตง, และ 2ง) เฉพาะพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ที่มา : GoogleEarth, 2023

ภาพที่ 3 แผนที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้งหมด 5 โซน

ที่มา : บริษัท อาร์คสตูดิโอ 168 จำกัด, 2560

ถือได้ว่ามีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยตั้งอยู่บนที่สูง สามารถเป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างมองเห็นวิวของเมืองเบตง ส่วนสนามกีฬากลางอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า มีลักษณะเป็นแอ่งหลุมอยู่กลางหุบเขา ซึ่งการออกแบบที่คำนึงถึงความสมดุลกับสภาพภูมิประเทศ ด้วยบรรยากาศสงบสวยงามเป็นธรรมชาติ มีทั้งหมด 5 โซน (ภาพที่ 3) ได้แก่ 1) สนามกีฬากลาง 2) สวนสุขภาพ ร.9 3) สวนสุตสยาม 4) สนามเด็กเล่น 5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ในเขตเทศบาลเมืองเบตง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 26,411 คน (เทศบาลเมืองเบตง, 2564) แยกจำนวนเพศชาย 12,728 คนและเพศหญิง 13,683 คน มีทั้งหมด 4,359 ครัวเรือน มีจำนวน 28 ชุมชน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

2.3.2 สถานการณ์ของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

จากการสำรวจความต้องการของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง รายละเอียดมีดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป (1) เพศ ซึ่งจากการศึกษา (Chow B.C., McKenzie T.L. and Sit C.H.P., 2016; Cohen D. et al., 2006; Kaczynski A.T. et al., 2013; Kelly R.E. et al., 2016;) พบว่า เพศชายเข้ามาใช้สวนสาธารณะมากกว่าเพศหญิง (2) อายุ กลุ่มคนช่วงอายุ 26-44 ปี มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยผู้ใหญ่และวัยผู้สูงอายุ และกลุ่มวัยผู้ใหญ่เป็นกลุ่มวัยที่มาใช้สวนสาธารณะมากกว่าวัยอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chow B.C., McKenzie T.L. and

Sit C.H.P., 2016; Kaczynski A.T. et al., 2013; Kelly R.E. et al., 2016; ฐิติกร และคณะ, 2560) และจากการทบทวนวรรณกรรม (Kaczynski A.T. et al., 2013; ฐิติกร และคณะ, 2560) พบว่า การใช้พลังงานในกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก วัยผู้ใหญ่เพศชาย จะมีระดับกิจกรรมทางกายอยู่ในระดับปานกลางถึงหนัก มากกว่าวัยผู้ใหญ่เพศหญิง (3) การศึกษา ส่วนมากอยู่ช่วงชั้นการศึกษา ม.3-ม.6 (4) อาชีพ อาชีพที่มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด คือ ค้าขาย-ธุรกิจ รองลงมาคือ ลูกจ้าง-พนักงาน และข้าราชการ-เจ้าหน้าที่รัฐ ตามลำดับ

2) พฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง (1) ช่วงเวลาในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า ช่วงเย็น มีผู้ใช้สวนสาธารณะมากที่สุด (2) จำนวนครั้งในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่าวันที่ไม่แน่นอนมากที่สุด รองลงมาคือ น้อยกว่า 3 วัน (3) ลักษณะการมาใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า มากกับเพื่อนมากที่สุด และจากการทบทวนวรรณกรรม Greenspace Scotland (2008) พบว่า การใช้พื้นที่สาธารณะเป็นการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและโดยทั่วไปจะเปิดใช้สวนสาธารณะฟรีในทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ที่เปิดให้เข้าฟรีได้ตลอด 24 ชั่วโมง (4) บริเวณที่มาใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่าสนามกีฬาากลางได้รับการมาใช้มากที่สุด (5) เหตุผลในการมาใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่าเพื่อสุขภาพมากที่สุด และจากการศึกษา Chow B.C., McKenzie T.L. and Sit C.H.P. (2016) พบว่า ผู้คนมาใช้สวนสาธารณะที่มีบทบาทสำคัญในการออกแบบมาเพื่อการออกกำลังกายมากที่สุด (6) ประเภทกิจกรรมหรือกีฬาในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า มาใช้สวนสาธารณะประเภทวิ่งมากที่สุด (7) ระยะเวลาในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่าระยะเวลา 1-2 ชั่วโมงมากที่สุด

3) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงและบริเวณสนามกีฬาากลางเทศบาลเมืองเบตง สรุประดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงน้อย โดยเรียงลำดับจากความพึงพอใจน้อยที่สุดได้ดังนี้ (1) ความสะอาดและสวยงาม (2) ความเพียงพอของห้องน้ำ (3) ความปลอดภัย จากการศึกษา Cohen D.A. et al. (2009) พบว่า การใช้สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกายในสวนสาธารณะจะมีการลดลงของผู้ใช้สวนสาธารณะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความปลอดภัยของสวนสาธารณะเพิ่มมากขึ้น (4) สถานที่จอดรถ จากการศึกษา Kaczynski A.T., Potwarka L.R. and Saelens B.E. (2008) พบว่า ที่จอดรถมีความสำคัญมากกว่าสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในสวนสาธารณะ และเส้นทางในการเดินทางมีความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดกับการเข้ามาใช้สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย (5) ความเหมาะสมของการเปิด-ปิดไฟฟ้าส่องสว่าง

4) ความต้องการการปรับปรุงของผู้ใช้สวนสาธารณะในอนาคตที่มีต่อสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และบริเวณสนามกีฬาากลางเทศบาลเมืองเบตง สรุประดับความต้องการการปรับปรุง

ของผู้ใช้สวนสาธารณะในอนาคตอยู่ในเกณฑ์มากถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากความต้องการมากที่สุด ได้ดังนี้ (1) การปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง สนามกีฬาากลาง ศูนย์การกีฬา กาญจนภิเษก และสนามเด็กเล่น (2) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (3) การจัดการเข้า ออกเป็นระบบปิด จากการทบทวนวรรณกรรม Betsy Beymer-Farris B. et al. (2013) พบว่า การเชื่อมต่อระหว่างเส้นทางเดินและพื้นที่สีเขียว มีผลต่อด้านสุขภาพโดยการระบุปัจจัยด้านสุขภาพและ ประเมินศักยภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกใหม่ ๆ (4) จัดให้มีร้านค้าที่สะอาด มีมาตรฐาน ข้อเสนอแนะโดยความเห็นส่วนใหญ่ คือ การจัดให้มีห้องน้ำที่เพียงพอต่อผู้ใช้สวนสาธารณะ (บริษัท อาร์คสตูดิโอ 168 จำกัด, 2560) ซึ่งได้มีการสำรวจตามเกณฑ์ด้านการตอบสนองผู้ใช้สวนสาธารณะ ด้านความสะอาดและความสวยงามในพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเพื่อออกกำลังกายอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง แล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการใช้สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย (กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2557) อย่างไรก็ดี การขาดสวนใดส่วนหนึ่งในพื้นที่สวนสาธารณะ ทางเดินที่ปลอดภัยพอเพียง อุปกรณ์กีฬา และขาดเครื่องออกกำลังกาย ขาดการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อลดพฤติกรรมเนือยนิ่งในชีวิตประจำวัน ดังนั้นเงื่อนไขที่สำคัญ คือ การมีพื้นที่สุขภาวะที่เป็นพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่ทางความสวยงามในสังคมที่มีความสะดวกในการเข้าถึงและปลอดภัย (ศุภวัลย์ และเนาวรัตน์, 2558)

ในหน่วยงานเทศบาลเมืองเบตง ได้มีจัดทำโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเบตงและบริเวณสนามกีฬาากลาง (ภาพที่ 4) ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561–2564) โดยมี 3 โครงการที่ดำเนินการไปแล้ว อีก 1 โครงการกำลังดำเนินการ สภาพปัจจุบันของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และสนามกีฬาากลางเทศบาลเมืองเบตง ค่อนข้างชำรุดทรุดโทรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงภูมิทัศน์ และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้สามารถรองรับการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ พักผ่อนหย่อนใจ นันทนาการ การท่องเที่ยวหรือรองรับการแข่งขันในระดับมาตรฐาน โดยคำนึงถึงผู้ใช้สวนสาธารณะทุกกลุ่ม ทุกเพศและทุกวัย

2.3.3 วิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ

วิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ (SOPARC) เป็นการสำรวจกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ โดยเลือกใช้เครื่องมือสำรวจ SOPARC เป็นหลัก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ให้ผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ มีความเที่ยงตรงทางวิชาการ และใช้ต้นทุนสำรวจไม่สูงมาก ขั้นตอนการสำรวจจำนวนผู้ใช้สวน ลักษณะการใช้สวน ความพึงพอใจ และกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ 1) การปรับแบบสำรวจ SOPARC จากการศึกษางานวิจัย Evenson K.R. et al. (2016) พบว่า มีการทำ

Project Budget

งบประมาณโครงการรวม

ภาพที่ 4 แผนที่โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
ที่มา : บริษัท อาร์คสตูดิโอ 168 จำกัด, 2560

สำรวจด้วยวิธีการ SOPARC เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับสวนสาธารณะและการมีกิจกรรมทางกาย ในการสังเกตการณ์ ทำให้ทราบว่า ในการมาใช้สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกายเพศชายมีมาใช้มากกว่าเพศหญิง และในกลุ่มอายุ วัยผู้ใหญ่และวัยรุ่น จะมีกิจกรรมทางกายมากกว่า วัยผู้สูงอายุและวัยเด็ก 2) การวางแผนการสำรวจ จากการศึกษา Chandrasiri O. and Arifwidodo S. (2017) สรุปได้ว่ายังมีความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นจากการสำรวจด้วยวิธี SOPARC ซึ่งมีผลกระทบทางด้านลบเกี่ยวกับผู้ใช้สวนสาธารณะ และกลุ่มวัยเด็กที่มีกิจกรรมทางกายที่น้อย สรุปว่าการวางแผนและการออกแบบสวนสาธารณะที่ใช้งานควรให้โอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับผู้อยู่อาศัยในเมืองทั้งหมด ในการเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของสวนสาธารณะนั่นเอง 3) การวิเคราะห์ผลข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการสำรวจสวนสาธารณะในอนาคต มีประเด็นเพื่อการพัฒนาต่อไปเพื่อการสำรวจสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์ ดังนี้ (1) การประสานการสำรวจหลายวิธีเพื่อตรวจสอบความถูกต้องหรือรายละเอียดเชิงลึก (2) การจัดสรรกำลังคนเพื่อการสำรวจ (3) การขยายการสำรวจสวนสาธารณะประเภทอื่น ๆ

การสร้างสวนสาธารณะเพื่อความกระฉับกระเฉง หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของพื้นที่กิจกรรมทางกาย ลักษณะทางกายภาพ และลักษณะผู้ใช้สวนสาธารณะ โดยยก

กรณีศึกษา คือ สวนหลวงราชินี 19 ไร่ เป็นสวนสาธารณะชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองท่องเที่ยวและเปิดบริการตลอดเวลา จึงอาจส่งผลต่อการดูแลสุขภาพและความปลอดภัย มีแนวคิดในการสร้างและการจัดการสวนสาธารณะ ที่ประกอบด้วย 6 ลักษณะ ได้แก่ องค์ประกอบในพื้นที่ เงื่อนไขของพื้นที่ การเข้าถึง ความสวยงาม ความปลอดภัย และนโยบายการจัดการพื้นที่ ซึ่งจะทำงานร่วมกัน มีความสอดคล้องกัน วิธีการศึกษา วิธีการสำรวจกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ผู้ใช้สวนสาธารณะ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเช้า 6:30–9:00 น. ช่วงบ่าย 15:00–17:30 น. และช่วงเย็น 17:30–20:00 น. แบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น 4 บริเวณ นอกจากนี้ยังใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของสวนสาธารณะที่ส่งเสริมด้านกิจกรรมทางกาย (CPAT) โดยผู้ประเมินคือผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิสถาปัตยกรรม จำนวน 5 คน ประเมินพื้นที่ใน 3 ประเด็น คือ 1) การเข้าถึงพื้นที่ชุมชนและสภาพแวดล้อมโดยรอบ จากการศึกษา เขมโซต (2558) พบว่า การเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะในด้านที่จอดรถ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและให้ความสำคัญกับทางเท้าเป็นหลัก มีทางเข้าออกที่ชัดเจน มีการควบคุมอย่างเป็นระบบ ให้มีความปลอดภัยทั้งอาชญากรรมและจากอุบัติเหตุ จะมีผลทำให้มีการเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะมากยิ่งขึ้น 2) พื้นที่กิจกรรมในบริเวณสวนสาธารณะ 3) คุณภาพและความปลอดภัยของสวนสาธารณะ แต่เมื่อมีการเพิ่มมาตรการความปลอดภัยในพื้นที่ใกล้เคียงสำหรับวัยรุ่น อัตราของการมีกิจกรรมทางกายของวัยรุ่นที่มาใช้สวนสาธารณะก็เพิ่มขึ้น เช่น สนามเด็กเล่น และศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่มีความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่น เพื่อการใช้สวนสาธารณะที่หลากหลาย

2.4 การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน

แนวคิดการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ คือ กระบวนการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และมีหลายขั้นตอนที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อทุกภาคส่วนได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงผลกระทบทางสุขภาพ เป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพประชาชนเป็นหลัก โดยมีการประยุกต์ใช้แนวทางและเครื่องมือที่หลากหลายในการวิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบทางสุขภาพทั้งด้านบวกและด้านลบของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมหลายอย่าง (อำพล, 2554) และพิจารณาถึงผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดขึ้นแล้วกับประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยสนับสนุนการตัดสินใจในทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับประชาชนในสังคม ยังมีข้อเสนอแนะที่มีข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงแนวทาง และคุณค่าของการมีสุขภาพที่ดีร่วมกันของสังคม การประเมินผลกระทบทางสุขภาพจึงไม่ได้เป็นกระบวนการตัดสินใจในตัวมันเอง แต่เป็นกระบวนการที่จะให้ข้อมูลหลักฐานในด้านสุขภาพ และยังมีปัจจัยมิติทางสุขภาพอยู่ในกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายสาธารณะ จากการทบทวน

วรรณกรรม BenjaminLegal (2010) พบว่า การประเมินผลกระทบทางสุขภาพในหลายหน่วยงาน เป็นวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในทางกฎหมายที่จะยืนยันถึงความจำเป็นในการพิจารณา ผลลัพธ์เมื่อมีความจำเป็นที่ต้องมีกระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ควรสอดคล้องกับสิ่งที่ได้ กระทำ ซึ่งลดผลกระทบไม่ใช่ขัดแย้งแต่เป็นการหาทางออกร่วมกัน (สัญชัย, 2558) ซึ่งกรอบแนวคิด เรื่องการประเมินผลกระทบทางสุขภาพของประเทศไทย (เพ็ญ, 2561) มี 2 แนวทางหลัก คือ 1) การ ประเมินผลกระทบทางสุขภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลกระทบรูปแบบอื่น ๆ เช่น EIA หรือ EHIA เป็นต้น 2) การประเมินผลกระทบทางสุขภาพที่เป็นเครื่องมือทางนโยบาย นั่นคือการใช้แนวคิด การประเมินผลกระทบทางสุขภาพของวงจการพัฒนา นโยบายสาธารณะ ในระดับต่าง ๆ ซึ่งในการ วิจัยครั้งนี้ มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือของ HIA ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ การกลั่นกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตการประเมิน (Scoping) การประเมินผลกระทบ (Assessing) และการทบทวนร่าง รายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review) ศึกษาโดยดัดแปลงการใช้กระบวนการ ประเมินผลกระทบทางสุขภาพจากคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 ของสำนักงาน คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

2.4.1 ขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

ขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (เพ็ญ, 2561) มีความแตกต่างกันขึ้นกับ วัตถุประสงค์และบริบทของนโยบาย แผนงาน โครงการที่ต้องการประเมิน มี 6 ขั้นตอนดังนี้

1) การกลั่นกรอง (Screening) เป็นขั้นตอนแรกที่พิจารณารายละเอียดของนโยบาย โครงการ ว่าจะมีผลกระทบต่อสุขภาพเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร ในการกลั่นกรองคำถามสำคัญของ ขั้นตอนนี้ คือ ควรมีการประเมินผลกระทบทางสุขภาพหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทบทวนแผนงานโครงการที่เป็นข้อมูลที่ได้จากเทศบาลเมืองเบตง เกี่ยวกับสวนสาธารณะที่มีผลต่อกิจกรรมทางกาย ของผู้ที่มีส่วน ได้ส่วนเสีย วิเคราะห์สวนสาธารณะที่มีผลต่อกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่ ประเมินเพื่อ ต้องการทราบว่าผลการดำเนินงานตามโครงการจะมีผลกระทบอะไรเกิดขึ้นบ้าง ผลการประเมินมี ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร จากการ ทบทวนวรรณกรรม Hengpraprom S., Bualert S. and Sithisarankul P. (2012) พบว่า ใน การศึกษาครั้งนี้ ไม่มีขั้นตอนการกลั่นกรอง โดยการเริ่มต้นการคัดกรองการกำหนดขอบเขตการ ประเมินรายงานและการทบทวน ไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผลเนื่องจาก ข้อจำกัดด้านเวลาและระยะเวลาสำหรับการก่อสร้างสวนสาธารณะนั่นเอง และจากการทบทวน วรรณกรรม Betsy Beymer-Farris B. et al. (2013) พบว่า ในขั้นตอนการตรวจคัดกรองผู้ปฏิบัติงาน ได้ทบทวนนโยบายหรือโปรแกรมที่เสนอเพื่อตรวจสอบว่าเป็นผู้สมัครที่เหมาะสมสำหรับการ ประเมินผลหรือไม่ หลายแง่มุมได้รับการพิจารณารวมถึงความเป็นไปได้ความสามารถในการแจ้งการ

ตัดสินใจแสดงให้เห็นถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่น่าสนใจหลักฐานที่สามารถเข้าถึงได้ที่เกี่ยวข้องกับคำถาม การวิจัยที่มีศักยภาพและความพร้อมของระยะเวลาและทรัพยากรที่เพียงพอ วิธีดำเนินการ ผู้รับผิดชอบโครงการ ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว ร่วมกัน กำหนดหรือนิยามสภาวะของชุมชน ร่วมค้นหาปัจจัย กำหนดสุขภาพที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับผลกระทบ ที่อาจเกิดจากการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ผลลัพธ์ที่ได้ในขั้นตอนนี้คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม สามารถตอบคำถามพร้อมแสดงเหตุผลต่อ สาธารณะได้ว่า กรณีดังกล่าวควรดำเนินการประเมินผลกระทบทางสุขภาพหรือไม่ ถ้าไม่ทำเพราะอะไร หรือถ้าเห็นว่าควรทำ จะใช้แนวทางและวิธีการใดในการศึกษา

2) การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) เป็นขั้นตอนสำคัญที่ถือเสมือนกับการวางพิมพ์เขียวของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (สช., 2560) ว่าควรประเมินผลกระทบอย่างไร ด้วยวิธีการใด ในประเด็นต่าง ๆ ชุมชนห่วงกังวลประเด็นใด มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร คือ ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชน ในขั้นตอนนี้จะต้อง กำหนดขอบเขตเชิงพื้นที่ เชิงเนื้อหาและเชิงระยะเวลา ซึ่งก็คือการกำหนดตัวชี้วัดและเครื่องมือจากการประเมินผลกระทบนั่นเอง ตัวชี้วัดที่ได้จากปัจจัยกำหนดสุขภาพแต่ละด้าน ผลกระทบด้านบวกและด้านลบ ทำความเข้าใจแนวคิด การศึกษาผลกระทบทางสุขภาพ ระบุปัจจัยกำหนดสุขภาพ และจัดทำตัวชี้วัดในการประเมิน เป็นการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระยะเวลาและแผนงานดำเนินโครงการ โดยการสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้งานสาธารณสุขเทศบาลเมืองเบตง เพื่อวางแผนและกำหนดตัวชี้วัด และนำเครื่องมือลงไปประเมินในขั้นตอนนี้ต่อไป ผลลัพธ์ที่ได้ในขั้นตอนนี้คือ ตัวชี้วัดในการประเมินปัจจัยกำหนดสุขภาพ พร้อมเครื่องมือ รูปแบบ วิธีการประเมินในแต่ละตัวชี้วัด

3) การประเมินผลกระทบ (Assessment) เป็นขั้นตอนการดำเนินการตามขอบเขตและแนวทางที่ได้กำหนดประเด็นไว้ในขั้นตอนของการกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจะต้องมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ทั้งทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเครื่องมือชุมชน เป็นการรวบรวมข้อมูลผลกระทบตามขอบเขตที่กำหนดทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ตามตัวชี้วัดที่กำหนด ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมจัดทำรายงานผลการประเมิน จากการทบทวนวรรณกรรม Betsy Beymer-Farris B. et al. (2013) พบว่า สำหรับความสำคัญของตัวชี้วัดทางสุขภาพ ได้ระบุตัวชี้วัดที่มุ่งเน้นในการพิจารณาว่าตัวชี้วัดเหล่านี้จะได้รับผลกระทบด้านบวกหรือลบ ผลที่ได้ในขั้นตอนนี้คือ มีรายงานการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ที่พร้อมนำไปคืนข้อมูลให้เทศบาลเมืองเบตงและกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมตรวจสอบ ในขั้นตอนนี้ถัดไป (เพ็ญ, 2561)

4) การทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review) เป็นขั้นตอนการนำรายงานการประเมินมาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ได้รับผลกระทบทางสุขภาพ

ได้มาร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน และเป็นการเอาข้อมูลมาเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นและมีการแลกเปลี่ยนในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ หากข้อมูลที่ได้มายังไม่มีความสมบูรณ์สามารถเก็บข้อมูลเพิ่มเติมได้โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนวิธีดำเนินการ โดยการประชุมกลุ่มนำเสนอผลการประเมิน หรือรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อสรุปในรายงานการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมาก ผลที่ได้ในขั้นตอนนี้คือ เกิดการทบทวนและตรวจสอบผลการศึกษาผลกระทบ มีความสมบูรณ์ครบถ้วนถูกต้องแล้วหรือไม่ และมีประเด็นใดที่ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม อีกทั้งเห็นถึงทางเลือกในการตัดสินใจดำเนินการนโยบาย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจในแต่ละทางเลือกได้อย่างเหมาะสมชัดเจน ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและคุ้มครองสุขภาพของประชาชน (สช., 2560)

5) การผลักดันสู่การตัดสินใจ (Influencing) เป็นขั้นตอนในการนำเสนอผลการศึกษาระเมินผลกระทบทางสุขภาพและทางเลือกในการดำเนินนโยบาย หรือโครงการนั้น ๆ ต่อเทศบาลเมืองเบตงและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนหรือดำเนินตามข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา มีกระบวนการในการตัดสินใจร่วมกัน จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของร่างรายงาน ผลการประเมินที่ได้ หากมีผลกระทบด้านลบเกิดขึ้น จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการในการลดผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินโครงการ ผลประเมินที่ได้ถูกนำมาใช้ในการปรับกิจกรรมของโครงการ โดยจะต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง ผลที่ได้คือ ข้อตัดสินใจในการดำเนินนโยบายที่สามารถยอมรับร่วมกัน และมีแนวทางปฏิบัติในการผลักดันข้อตัดสินใจที่นำไปสู่การสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนอย่างแท้จริงและยั่งยืน (สช., 2560)

6) การติดตามประเมินผล (Monitoring and Evaluation) เป็นขั้นตอนของการติดตามว่าการดำเนินนโยบายได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์เป็นอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นผลด้านบวกหรือด้านลบต่อสุขภาพตามที่ได้ส่งผลกระทบเป็นอย่างไรต่อสุขภาพของประชาชน และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ในการนำรายงานผลการประเมินตามตัวชี้วัดนำเสนอต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) และรับฟังข้อคิดเห็นต่อสาธารณะและวิเคราะห์เนื้อหา และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนารายงานการประเมินผลกระทบทางสุขภาพที่ยั่งยืน และดำเนินการติดตามและประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบ และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบ โดยจะต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง ผลที่ได้ในขั้นตอนนี้คือ จากการติดตามผลว่า ควรมีการปรับปรุงหรือเพิ่มมาตรการใด ๆ ที่ส่งผลดีต่อสุขภาพของประชาชน รวมถึงกำหนดค่าชดเชย ฟื้นฟูและเยียวยา กำหนดบทลงโทษและการรับผิดชอบ ตลอดจนการทบทวนหรือยกเลิกนโยบาย โครงการและกิจกรรม (สช., 2560)

2.4.2 ประเภทของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

การประเมินผลกระทบทางสุขภาพจำแนกตามเวลา มี 3 ประเภท (พงค์เทพ, 2560)

1) การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน (Rapid appraisal) เป็นกระบวนการประเมินผลเพื่อทำการพิจารณาโครงการขนาดเล็ก ที่ไม่มีความซับซ้อนต่อผลกระทบทางสุขภาพ ในกรณีที่ได้รับทราบผลการประเมินผลกระทบอย่างเร่งด่วน (พงค์เทพ, 2560) เป็นการใช้อินโฟร์เมชันที่พร้อมใช้งานมากที่สุดเพื่อหาจำนวนผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้น ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ จากการทบทวนวรรณกรรม Early-Alberts J., Hamberg A. and Haggerty B. (2015) พบว่าให้ชุมชนมีส่วนร่วม ใช้งานวิจัยน้อยที่สุดเพื่อให้สามารถนำเสนอผลการประเมินดังกล่าวได้ทันกับการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนจึงใช้ระยะเวลาอันสั้นและเน้นการมีส่วนร่วมและประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นหลัก ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรูปแบบนี้มักได้จาก (1) ความรู้และการรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ประเมิน (2) ข้อมูลหลักฐานที่มีอยู่แล้ว (3) ประสบการณ์ความรู้ที่ได้จากการกระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพของโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันใช้เวลารวดเร็ว ระยะเวลา 3-6 เดือน การประเมินผลกระทบอย่างรวดเร็วหรือขนาดเล็ก จะกระทำได้อย่างรวดเร็วตามที่แนะนำ นี่อาจเป็นการออกกำลังกายแบบ "โต๊ะทำงาน" ที่อาศัยข้อมูลที่รวบรวมได้อย่างง่ายดาย ซึ่งสามารถรวบรวมได้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการครึ่งวันหรือหนึ่งวันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก HIA ชนิดนี้ ได้นำมาปรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวเนื่องจากระยะเวลาสั้น ๆ ที่ทำการศึกษาระบวนการประเมินผลกระทบของสวนสาธารณะต่อกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงของโครงการสวนสาธารณะที่มีผลทำให้ประชาชนออกกำลังกายเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2) การประเมินผลกระทบแบบรอบด้าน (Comprehensive appraisal) เป็นการประเมินผลเพื่อพิจารณาโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งโครงการส่วนใหญ่จะมีความต่อเนื่องและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีข้อจำกัดเชิงทรัพยากรที่ต้องมีความพร้อมมากในการประเมินผลกระทบแบบรอบด้านจึงมักจะใช้ทรัพยากรและเวลาเป็นอย่างมาก ข้อมูลที่นำมาใช้ในกระบวนการประเมินผลมักได้มาจาก (1) หลักฐานทางวิชาการที่มีอยู่โดยผู้ประเมิน (2) ความรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

3) การประเมินผลกระทบแบบระดับกลาง (Intermediate appraisal) เป็นการใช้อินโฟร์เมชันที่ได้เก็บใช้ในการประเมิน เหมือนที่ได้มาจากการประเมินรอบด้านแต่ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินสั้นกว่า เนื่องจากอาจมีความซับซ้อนของปัญหาน้อยกว่า อาจมีความพร้อมในทางทรัพยากรน้อยกว่า ข้อมูลที่นำมาใช้ในการประเมินในรูปแบบนี้มักได้มาจาก (1) ทบทวนผลงานการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในโครงการที่มีความคล้ายคลึงกัน (2) การเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิจัย

เพิ่มเติมในประเด็นเฉพาะทาง รวมถึงอาจมีการวางระบบการเก็บข้อมูลระยะยาว และมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

ยังมีประเภทของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจำแนกตามเวลา (พงค์เทพ, 2560) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ศึกษาแบบมองไปข้างหน้า (Prospective HIA) เป็นกระบวนการประเมินผลก่อนที่โครงการนั้น ๆ จะเริ่มการดำเนินการ ซึ่งการประเมินผลกระทบ มีการเปิดโอกาสให้มีการปรับ หรือมีการแก้ไขข้อเสนอเชิงนโยบายได้ก่อนมีการดำเนินการ เพื่อเพิ่มผลกระทบทางสุขภาพด้านบวก และลดผลกระทบทางสุขภาพด้านลบจากข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว

2) ศึกษาแบบมองย้อนหลัง (Retrospective HIA) เป็นการประเมินผลกระทบภายหลังจากที่นโยบายหรือโครงการได้ดำเนินการไปเรียบร้อยแล้ว การประเมินผลกระทบในช่วงนี้เปิดโอกาสให้มีการทบทวนแผนงาน นโยบายที่ได้ดำเนินการแล้ว และสามารถประเมินผลการดำเนินการของนโยบายหรือโครงการที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขและฟื้นฟู หากพบว่ามีผลกระทบทางสุขภาพด้านลบมากเกินไป และเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมหรือขยายผล หากมีผลกระทบทางสุขภาพด้านบวก นอกจากนี้ การประเมินรูปแบบนี้ยังมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรูปแบบแรก

3) แบบศึกษาไปพร้อมกับการดำเนินการ (Concurrent HIA) เป็นแนวทางในการประเมินไปพร้อม ๆ กับที่นโยบายที่กำลังดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการอย่างรวดเร็วที่สุด และมองเห็นแนวทางใดที่มีผลดีหรือผลเสียต่อสุขภาพ การประเมินในรูปแบบนี้จึงจำเป็นต้องประกอบด้วย การมองไปข้างหน้าและการประเมินผลแบบย้อนหลัง การประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรูปแบบนี้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ ต้องมีการประสานงานที่ดีระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้กำหนดโครงการ ผู้ได้รับผลกระทบทางสุขภาพ และผู้ทำการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประเภทแบบการศึกษาไปพร้อมกับการดำเนินการ เนื่องจากโครงการได้ดำเนินการในช่วงของการปรับปรุงโครงสร้างสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่ประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจากนโยบายสาธารณะ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 (สำนักคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2560) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา

3.2 ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร

ประชากร คือ กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ กลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ โดยแยกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ รายละเอียดดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

กิจกรรมตามขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการคัดเลือก
การกลั่นกรองและการกำหนดขอบเขต 1. การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการกลั่นกรอง	1. กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน - กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานเทศบาล ได้แก่ นายกเทศมนตรี และ รองนายกเทศมนตรี 2 คน - กลุ่มสมาชิกสภาเทศบาล ได้แก่ ประธานสภาสมาชิก และสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน - กลุ่มผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านนโยบาย กองสาธารณสุข 2 คน - กลุ่มผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านสาธารณสุข กองช่าง 2 คน - กลุ่มผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านการกีฬา กองการศึกษา 2 คน 2. กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย ผู้ใช้สวนสาธารณะ จำนวน 30 คน กลุ่มคนวัยต่าง ๆ มี 3 กลุ่มวัย ทั้งหมด 5 โซน โซนละ 6 คน คือ อายุ 6-17 ปี วัยรุ่น, อายุ 18-64 ปี วัยผู้ใหญ่ และอายุมากกว่า 65 ปี วัยผู้สูงอายุ	คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ เป็นผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อาศัยอยู่ในพื้นที่ระยะเวลา ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้
2. การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อกำหนดขอบเขต	กลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย 1. กลุ่มชมรมต่าง ๆ มี 3 ชมรม ๆ ละ 2 คน จำนวน 6 คน 2. กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน เช่น โรงเรียน, โรงพยาบาล, รพ.สต. และเอกชน แห่งละ 1 คน รวม 4 คน	คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ เป็นผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อาศัยอยู่ในพื้นที่ระยะเวลา ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

กิจกรรมตามขั้นตอน การประเมินผล กระทบทางสุขภาพ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการคัดเลือก
3. การประเมินผล กระทบทางสุขภาพ 3.1 คุณลักษณะทาง กายภาพ สิ่งแวดล้อมของ สวนสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึง ความ สะดวกสบาย ความปลอดภัย	ผู้รับผิดชอบงานหลักด้าน สวนสาธารณะ เจ้าหน้าที่ กอง การศึกษา เทศบาลเมืองเบตง จำนวน 1 คน	คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดย กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลคือ เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้าน สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วม การวิจัยในครั้งนี้
3.2 การสังเกต พฤติกรรมของผู้ใช้ สวนสาธารณะ	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ ช่วงเวลา 1 สัปดาห์	สำรวจเป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดย แบ่งเป็น 4 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเช้า 6:00–7:00 น. ช่วงเที่ยง 12:00– 13:00 น. ช่วงบ่าย 16:00–17:00 น. และช่วงเย็น 18:00–19:00 น. โดยผู้วิจัย กำหนดผู้สำรวจ 1 คนต่อ 1 โซน ในช่วงเวลาเดียวกัน
3.3 การประเมิน ระดับความพึงพอใจ ของผู้ใช้ สวนสาธารณะ	ผู้ใช้งานสวนสาธารณะ จำนวน 217 คน	สุ่มกลุ่มตัวอย่าง 30% จาก ประชากรทั้งหมด ใช้วิธีกำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการสุ่มแบบ ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non- probability Sampling) ใช้การสุ่ม แบบบังเอิญ (Accidental Selection)
4. การทบทวนร่าง รายงานและจัดทำ ข้อเสนอแนะ	1. ผู้รับผิดชอบงานของเทศบาล จำนวน 10 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี , รองนายกเทศมนตรี, ประธานสภา เทศบาล, สมาชิกสภาเทศบาล, กอง สาธารณสุขฯ, กองช่าง และกอง การศึกษา 2. ตัวแทนกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 6 คน รวมจำนวน 16 คน	คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดย กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลคือ เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นผู้ใช้งานสวนสาธารณะเทศบาล เมืองเบตง อาศัยอยู่ในพื้นที่ ระยะเวลา ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วม การวิจัยในครั้งนี้

3.3 พื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) (ระพินทร์, 2549) คือ พื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่สวนสาธารณะแห่งเดียวในอำเภอเบตง เป็นสวนสาธารณะที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดยะลา มีพื้นที่ทั้งหมด 120 ไร่

3.4 ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ประยุกต์ใช้กระบวนการการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน (Rapid HIA) ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการกลั่นกรอง ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ ขั้นตอนการประเมินผล และขั้นตอนการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2560) ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.4.1 การเตรียมตัวก่อนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของแผนงาน โครงการในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมรูปแบบกิจกรรมทางกาย รวมถึงค้นคว้าเกี่ยวกับเครื่องมือกระบวนการการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ในการประเมินแผนงาน โครงการรูปแบบกิจกรรมทางกาย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมรูปแบบกิจกรรมทางกายของกรอบแนวคิดการวิจัย และติดต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

3.4.2 ขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening)

มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนข้อมูล แผนงาน โครงการรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และศึกษาสถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มหันมาเพิ่มกิจกรรมทางกายทั้งออกกำลังกาย เล่นกีฬานันทนาการ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ผู้วิจัยทบทวนข้อมูล แผนงาน โครงการ รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และบริเวณสนามกีฬากลาง เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง ที่เกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมทางกาย สวนสาธารณะ ตัวชี้วัดที่สำคัญเกี่ยวกับการประเมิน

2) ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) กับกลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี 2 คน ประธานสภาสมาชิก และสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน ผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านนโยบาย กองสาธารณสุขฯ 2 คน ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานด้านสวนสาธารณะ กงช่าง 2 คน และผู้รับผิดชอบหน่วยงานด้านการกีฬา กองการศึกษา 2 คน โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ และกับกลุ่มประชาชนผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย ผู้ใช้สวนสาธารณะ จำนวน 30 คน กลุ่มคนวัยต่าง ๆ มี 3 กลุ่มวัยทั้งหมด 5 โชน โชนละ 6 คน คือ อายุ 6-17 ปี วัยรุ่น, อายุ 18-64 ปี วัยผู้ใหญ่ และอายุมากกว่า 65 ปี โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจงคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อาศัยอยู่ในพื้นที่ระยะเวลา ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

3.4.3 ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping)

มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดขอบเขตเชิงเนื้อหา ตัวชี้วัดในการประเมินผล มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1) ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย (1) กลุ่มชมรมต่าง ๆ มี 3 ชมรม ๆ ละ 2 คน จำนวน 6 คน และ (2) กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน เช่น โรงเรียน, โรงพยาบาล, รพ.สต. และเอกชน แห่งละ 1 คน รวม 4 คน โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อาศัยอยู่ในพื้นที่ระยะเวลา ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้
- 2) กำหนดขอบเขตการประเมินผล ตัวชี้วัดการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ประชาชนผู้เกี่ยวข้อง และพัฒนาร่างตัวชี้วัดตามคำแนะนำของผู้เกี่ยวข้อง และพัฒนาเป็นเครื่องมือการประเมิน

3.4.4 ขั้นตอนการประเมินผล (Assessment)

มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระทบทางสุขภาพที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต พร้อมจัดทำรายงานผลการประเมิน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบงานหลักด้านสวนสาธารณะ เจ้าหน้าที่กองการศึกษา เทศบาลเมืองเบตง จำนวน 1 คน โดยลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 1 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์คุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึง ความสะดวกสบาย ความปลอดภัยของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง โดยใช้แบบสำรวจสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย ของกรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
- 2) ผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจโดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมของพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ การใช้สวนสาธารณะของประชาชน และรูปแบบกิจกรรมทางกายที่เกิดขึ้นของ

สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นการสำรวจครั้งนี้เลือกใช้เครื่องมือสำรวจ SOPARC เป็นการสังเกตผู้ใช้สวนสาธารณะทั้ง 5 โซน คือ (1) สนามกีฬากลาง (2) สวนสุขภาพ ร.9 (3) สวนสุตสยาม (4) สนามเด็กเล่น (5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก

3) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 30% จากประชากรทั้งหมด ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Selection) ได้จำนวนผู้ใช้สวนสาธารณะที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 217 คน

3.4.5 ขั้นตอนการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review)

มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของร่างรายงาน มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ผู้วิจัยนำร่างรายงานผลการประเมินผลกระทบตามตัวชี้วัด มาปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และนำมาพัฒนาร่างรายงานการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

2) ดำเนินการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น เพื่อร่วมพิจารณาทบทวนผลการร่างรายงานในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมทางกาย ประเภทกิจกรรมทางกาย สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายที่เกิดขึ้นในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน นั่นคือ นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, ประธานสภาเทศบาล, สมาชิกสภาเทศบาล, กองสาธารณสุข, กองช่าง และกองการศึกษา และตัวแทนกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 6 คน รวมจำนวน 16 คน โดยลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และเป็นผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อาศัยอยู่ในพื้นที่ระยะเวลา ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป และมีความสนใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือแนวคำถามการทบทวนร่างรายงานในการสอบถามข้อมูล ทำการบันทึกเสียง และถอดเทปเพื่อวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป

3.5 เครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

3.5.1 แบบตารางบันทึกผลทบทวนข้อมูล แผนงาน โครงการ รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

3.5.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)

โดยใช้คำถามเป็นหลัก ผู้วิจัยออกแบบแบบสัมภาษณ์และกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตงและผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

3.5.3 แนวคำถามสำหรับการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ข้อมูลสามารถพิจารณาและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

3.5.4 แบบสำรวจสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย (รายบุคคล)

3.5.5 แบบสำรวจผู้ใช้สวนสาธารณะ 1 สัปดาห์ ใช้เครื่องมือสำรวจ SOPARC

3.5.6 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะ

3.5.7 แนวคำถามการประชุมการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

3.6 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1 ความตรงของเครื่องมือ (Content Validity)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวคำถามในการประชุมกลุ่มย่อย และแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้ ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เรื่องความเที่ยงของเนื้อหา โดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ก่อนนำไปใช้จริง โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม รายละเอียดดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

นำผลคะแนนที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่า IOC (Index of item objective congruence) (พวงรัตน์, 2550) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้อง

$$\sum R = \text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ}$$

โดยใช้เกณฑ์

(1) ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5–1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

(2) ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ต้องปรับปรุง ใช้ไม่ได้

นำเครื่องมือที่ใช้ ได้รับการตรวจสอบแล้วมีความสอดคล้องและความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 แนวคำถามการประชุมกลุ่มย่อยได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และแบบสอบถามระดับความพึงพอใจ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.96 ทั้งนี้ เครื่องมือได้ถูกปรับปรุงแก้ไขแนวคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6.2 ความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะ ไปตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย โดยการคำนวณหาความสอดคล้องภายใน ด้วยการใช้อัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.85 มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่า ข้อมูลในแบบสอบถามมีความเชื่อถือ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.7.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูล รวบรวมเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้มีความรู้และเป็นแนวทางในการดำเนินการประเด็นที่ศึกษาได้อย่างถูกต้อง

2) ส่วนข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ออกถอดเทป จัดหมวดหมู่คำ กลุ่มคำ และสรุปเนื้อหา เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.7.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดระดับการให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยยึดหลักเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert Scale) (ชัชวาลย์, 2539) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมายจัดอยู่ในอันดับ
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	น้อยที่สุด

3.8 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมด้านการวิจัยทางสังคมและการวิจัยเชิงทดลองในมนุษย์ สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เลขที่ EC 003/62 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2562 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการอธิบายในทุกขั้นตอนกระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนในสวนสาธารณะต่อรูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่ ในการขอข้อมูลจากเทศบาลเมืองเบตง และการทำวิจัยครั้งนี้จะไม่ให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม กับการทำงานของผู้ใช้สวนสาธารณะ ทำวิจัยเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

3.9 สรุปขั้นตอนการวิจัย

ภาพที่ 5 สรุปขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง นำเสนอผลการศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 4.1 ผลการกลั่นกรองการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ
 - 4.1.1 ผลการทบทวนโครงการของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
 - 4.1.2 ผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
 - 4.1.3 สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
- 4.2 ผลการกำหนดขอบเขตในการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม
- 4.3 ผลการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ
 - 4.3.1 ผลการสำรวจสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
 - 4.3.2 ผลการศึกษาปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
 - 4.3.3 ผลการศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
 - 4.3.4 ผลการศึกษาระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
 - 4.3.5 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
- 4.4 ผลการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะและข้อเสนอแนะ

4.1 ผลการกลั่นกรองการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

4.1.1 ผลการทบทวนโครงการของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

จากการทบทวนข้อมูล แผนงาน โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และบริเวณสนามกีฬาากลาง ผู้วิจัย พบว่า รูปแบบกิจกรรมทางกายที่มีในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ได้แก่ กิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย กิจกรรมทางกายด้านการกีฬา และกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการนั้น ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงมีความหลากหลายมาก ซึ่งทำให้ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากขึ้น หลังจากผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน เกี่ยวกับโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเบตงและบริเวณสนามกีฬาากลาง” ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561–2564) ประกอบด้วย 4 โครงการ ดังนี้

โครงการที่ 1 โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์

โครงการที่ 2 โครงการปรับปรุงศูนย์การกีฬาภาควิชาการศึกษาศาสตร์

โครงการที่ 3 โครงการปรับปรุงสวนสุขภาพ ร.9

โครงการที่ 4 โครงการปรับปรุงสนามเด็กเล่นและสวนสุขภาพ

1) โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง บริเวณโซนสนามกีฬากลาง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเดิน การวิ่ง และการเตะฟุตบอล เป็นต้น ในโซนสนามกีฬากลางมีโครงสร้างพื้นฐานหลัก เป็นสนามวิ่งและสนามฟุตบอล มีการใช้สนามวิ่งเพื่อการวิ่ง และการเดิน และมีการใช้สนามฟุตบอลเพื่อการเตะฟุตบอล มีการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมลานกีฬาอเนกประสงค์ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561 ถึง 2564 ซึ่งหลังจากปี พ.ศ. 2565 ไม่มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากติดช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 มีเพียงการส่งเสริมการจัดกีฬาเยาวชนเด่นต่าง ๆ เช่น การเตะฟุตบอลประจำปี เป็นการจัดรายการระดับจังหวัด และมีการจัดการแข่งขันรายการวิ่งระดับชาติ และระดับโลก ทำให้เทศบาลเมืองเบตงต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซมสนามกีฬากลางอย่างต่อเนื่อง เพื่อความพร้อมในการรองรับในการเพิ่มกิจกรรมทางกายและมีความปลอดภัยกับผู้ใช้สวนสาธารณะ โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ ได้ดำเนินการไปเรียบร้อยแล้ว

2) โครงการปรับปรุงศูนย์การกีฬาภาควิชาการศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเตะฟุตบอล การเตะตะกร้อ การเล่นบาสเกตบอล การตีแบดมินตัน การยิงปืน การเล่นเปตอง การรำไทเก๊ก/ซี้กง รำพัดจีน และกิจกรรมชาโด ในโซนศูนย์กีฬาภาควิชาการศึกษาศาสตร์มีโครงสร้างพื้นฐานหลัก แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) พื้นที่โล่งแจ้ง ประกอบด้วย สนามเทนนิส สนามฟุตบอล สนามเตะกร้อ สนามบาสเกตบอล สนามเปตอง และสระว่ายน้ำ 50 เมตร (2) พื้นที่ในร่ม ประกอบด้วย สนามยิงปืน สนามชกมวย สนามเทเบิลเทนนิส และสนามแบดมินตัน และอีกหนึ่งสถานที่ที่ไม่ได้ใช้งานอย่างเต็มที่เนื่องจากอยู่ในช่วงระหว่างการดำเนินโครงการซ่อมแซมอยู่ คือ สระว่ายน้ำ 50 เมตร ตั้งแต่เริ่มมีการก่อสร้างและใช้งานได้ไม่ต่อเนื่อง เริ่มดำเนินการซ่อมแซมตั้งแต่ 3 พฤศจิกายน 2565 ถึง 30 กรกฎาคม 2566 รวม 270 วัน โครงการปรับปรุงศูนย์การกีฬาภาควิชาการศึกษาศาสตร์อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม

3) โครงการปรับปรุงสวนสุขภาพ ร.9 ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การว่ายน้ำ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ดนตรีในสวน และการเดินบาสโลบ ในโซนสวนสุขภาพ ร.9 มีโครงสร้างพื้นฐานหลัก เป็นสระว่ายน้ำ 25 เมตร ที่ได้เปิดใช้งาน โดยไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียม ให้บริการยกเว้นวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 16:00-18:00 น. ส่วนทางด้านหลังของสระว่ายน้ำ มีอุปกรณ์กีฬาทั้งหมด 9 จุด มีอุปกรณ์กีฬาที่พร้อมให้ผู้ใช้สวนสาธารณะมาใช้บริการ ส่วนด้านบนขวาของสวนสุขภาพ ร.9 เป็นการปรับปรุงสวนสุขภาพ ร.9 ในลานกว้างที่ใช้สำหรับกิจกรรม

ทางกายด้านนันทนาการ โดยมีโต๊ะที่นั่งไม้ ทั้งหมด 4 ตัว และยังได้ใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมดนตรีในสวน วันศุกร์ ช่วงเย็น และมีการเต้นบาสโลบ ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์และเสาร์ช่วงเย็น โครงการปรับปรุงสวนสุขภาพ ร.9 ได้ดำเนินการไปเรียบร้อยแล้ว

4) โครงการปรับปรุงสนามเด็กเล่นและสวนสวดสยาม ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การรำไทเก๊ก/ซึกง รำพัดจีนช่วงเช้า แอโรบิกช่วงเย็น การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น และกิจกรรมนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น การระบายสี/วาดรูป การถ่ายรูปภาพบุคคล ในโซนสนามเด็กเล่นและสวนสวดสยาม มีโครงสร้างพื้นฐานหลัก เป็นสนามเด็กเล่น และสวนสวดสยามเพื่อกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งในโซนสนามเด็กเล่น มีอุปกรณ์เครื่องเล่นเด็กพร้อมครบถ้วน เครื่องเล่นเด็กบางชิ้นมีความชำรุด อาจเป็นอันตรายกับเด็กที่มาเล่นเครื่องเล่น จึงได้รับการปรับปรุงซ่อมแซม และสวนสวดสยาม เป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ทางด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้ใช้สวนสาธารณะได้มีแรงจูงใจในการมาใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงเพื่อกิจกรรมด้านนันทนาการเพิ่มมากยิ่งขึ้น โครงการสนามเด็กเล่นและสวนสวดสยามได้ดำเนินการไปเรียบร้อยแล้ว

4.1.2 ผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้ง 5 โซน จากการที่ผู้วิจัยสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม พบว่า สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีรูปแบบกิจกรรมทางกายทั้งหมด 26 กิจกรรม โดยแบ่งลักษณะกิจกรรมทางกาย 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการออกกำลังกาย ด้านการกีฬา และด้านนันทนาการ มีรายละเอียดดังนี้

1) สนามกีฬาากลาง มีกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะในด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน การวิ่ง การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การขี่จักรยานถนนรอบนอกสนาม และฟิตเนส ด้านการกีฬา มีการเล่นฟุตบอล และมีด้านนันทนาการ เช่น การนั่งรถเข็นในเด็ก การนั่งคุย/นั่งเล่นในสนามกีฬาากลางด้านอัมจันทร์ชายและขวา

2) สวนสุขภาพ ร.9 มีกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะในด้านการออกกำลังกาย เช่น การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานถนนรอบสวน การเต้นบาสโลบ ด้านการกีฬา มีการว่ายน้ำ และมีด้านนันทนาการ เช่น ดนตรีในสวน การนั่งคุย/นั่งเล่น อ่านหนังสือ และการถ่ายภาพวิวและบุคคล

3) สวนสวดสยาม มีกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะในด้านการออกกำลังกาย เช่น แอโรบิก การเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานถนนรอบสวน ไทเก๊ก/ซึกง และรำพัดจีน มีด้านนันทนาการ เช่น การเดินเล่นรอบสวน การนั่งคุย/นั่งเล่น การถ่ายภาพวิวและบุคคล และไม่มีด้านการกีฬา

4) สนามเด็กเล่น มีกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะในด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานถนนรอบนอกสวน มีด้านนันทนาการ เช่น การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น การระบายสี/วาดรูป และการนั่งคุย/นั่งเล่น และไม่มีด้านกีฬา

5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก มีกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะในด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน/การวิ่ง/การขี่รอบนอกศูนย์การกีฬา ด้านการกีฬา เช่น การเตะฟุตบอล การเตะตะกร้อ การเล่นบาสเกตบอล การเล่นเปตอง การชกมวย การตีแบดมินตัน การตีเทเบิลเทนนิส การยิงปืน และกิจกรรมชาโด มีด้านนันทนาการ คือ การนั่งคุย/นั่งเล่น บริเวณถนนด้านบนศูนย์การกีฬา รายละเอียดดัง ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รูปแบบกิจกรรมทางกายที่มีในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

การออกกำลังกาย	การกีฬา	การนันทนาการ
1. แอโรบิก	1. ฟุตบอล	1. ดนตรีในสวน
2. เดิน	2. ฟุตซอล	2. การพาเด็กไปเล่นสนาม
3. วิ่ง	3. ตะกร้อ	เด็กเล่น/การนั่งรถเข็นในเด็ก
4. ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ	4. บาสเกตบอล	3. ระบายสี/วาดรูป
5. ไทเก๊ก/ซิ้ง	5. เปตอง	4. นั่งคุย/นั่งเล่น
6. ขี่จักรยาน	6. ชกมวย	5. อ่านหนังสือ
7. รำฟัดจีน	7. แบดมินตัน	6. ถ่ายภาพวิวและบุคคล
8. บาสโลบ	8. เทเบิลเทนนิส	
9. ฟิตเนส	9. ยิงปืน	
	10. วายน้ำ	
	11. ชาโด	

4.1.3 สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ พบว่า สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงมีความหลากหลายมาก มีทั้งหมด 26 กิจกรรมทางกาย ซึ่งหลังจากผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน และกลุ่มตัวแทนผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 30 คน ได้แก่ 1) กลุ่มคนวัยต่าง ๆ มี 3 วัยใน 5 โซน คือ อายุ 6-17 ปี วัยรุ่น, อายุ 18-64 ปี วัยผู้ใหญ่ และอายุมากกว่า 65 ปี วัยผู้สูงอายุ รวมจำนวน 40 คน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการออกกำลังกาย จากผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกาย เมื่อแยกสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน พบว่า โซนสนามกีฬาากลาง มีการเดิน การวิ่ง การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การขี่จักรยานรอบนอกสนามกีฬาากลาง และฟิตเนส โซนสวนสุขภาพ ร.9 มีการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานรอบนอกสวนสุขภาพ ร.9 และการเต้นบาสโลบ โซนสวนสุตสยาม มีการรำไทเก๊ก/ซึ้ง การเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานรอบนอกสวนสุตสยาม และรำพัดจีน โซนสนามเด็กเล่น มีการเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานรอบนอกสนามเด็กเล่น ส่วนโซนศูนย์การกีฬาภาควิชาการศึกษามีการรำไทเก๊ก/ซึ้ง การเดิน/การวิ่ง/การขี่จักรยานรอบนอกศูนย์การกีฬาภาควิชาการศึกษามีการรำพัดจีน และมีลานสเก็ตบอร์ดสำหรับวัยรุ่น และยังไม่มีออกกำลังกายประเภทโยคะเกิดขึ้นในสวนสาธารณะ

2) ด้านการกีฬา จากผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกาย เมื่อแยกสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน พบว่า สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงมีกิจกรรมทางกายด้านกีฬา มีด้วยกัน 3 โซน คือ โซนสนามกีฬาากลาง มีกีฬาประเภทฟุตบอล โซนสวนสุขภาพ ร.9 มีกีฬาประเภทว่ายน้ำ โซนศูนย์การกีฬาภาควิชาการศึกษามีกีฬาประเภทฟุตซอล ตะกร้อ บาสเกตบอล เปตอง ชกมวย แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส ยิงปืน และกิจกรรมขาไถ ส่วนโซนที่ไม่มีด้านกีฬา คือโซนสวนสุตสยาม และโซนสนามเด็กเล่น

3) ด้านนันทนาการ จากผลการศึกษารูปแบบกิจกรรมทางกาย พบว่า สวนสาธารณะทั้ง 5 โซน มีกิจกรรมนันทนาการประเภทการนั่งคุย/นั่งเล่น การถ่ายภาพวิวและบุคคล ในโซนสวนสุขภาพ ร.9 มีกิจกรรมดนตรีในสวน และการอ่านหนังสือ ส่วนโซนสนามเด็กเล่น มีกิจกรรมพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น

4) ด้านการส่งเสริม/ปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงทั้ง 5 โซน จากผลการศึกษาคณะลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า ในแต่ละโซน มีการส่งเสริม/ปรับปรุงแต่ละโซนที่มีความแตกต่างกันไป ดังนี้

(1) โซนสนามกีฬาากลาง พบว่า ทางด้านคุณลักษณะโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า มีเส้นทางเดิน/วิ่ง/ขี่จักรยานรอบนอกสนามกีฬาากลาง มีสนามกีฬาฟุตบอล 1 สนาม และสนามวิ่ง 8 ลู่วิ่ง 1 สนาม ควรได้รับการปรับปรุงสนามวิ่งเนื่องจากลู่วิ่งมีสภาพที่แข็ง และควรสร้างสนามทรายเพิ่มบริเวณข้างสนามฟุตบอลเพื่อสำหรับนักวิ่งได้มาออกกำลังกายหลังจากฝึกซ้อมวิ่ง มีห้องฟิตเนสผู้ชาย ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมให้มีห้องฟิตเนสผู้หญิง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีสถานที่จอดรถที่เพียงพอต่อผู้มาใช้สวนสาธารณะบริเวณสนามกีฬาากลาง ทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ควรจัดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำประปาดื่มได้ให้กับผู้ที่มาออกกำลังกาย ประเภทการเดิน การวิ่ง และเตะฟุตบอล และกองสาธารณสุข ฯ ควรมีการจัดจ้างผู้ดูแลรักษาความสะอาดเรื่องห้องน้ำที่มี 2 จุด ด้านข้างหน้าสนามกีฬาากลาง และด้านข้างห้องฟิตเนสผู้ชาย ส่วนด้านความปลอดภัย ควรมีการซ่อมแซมรั้วสนามกีฬาากลาง ควรมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลและอุปกรณ์ช่วยชีวิต (เครื่อง AED) บริเวณสนามกีฬาากลาง

(2) โซนสวนสุขภาพ ร.9 พบว่า ทางด้านคุณลักษณะโครงสร้างพื้นฐาน มีลานอเนกประสงค์/ลานออกกำลังกายกลุ่ม เทศบาลเมืองเบตงควรมีการจัดสถานที่ที่แน่นอนสำหรับการเต้นบาสโลบและการมีกิจกรรมดนตรีในสวน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการเพิ่มโต๊ะที่นั่งสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ รับประทานอาหาร เป็นจุดนัดพบสังสรรค์ของครอบครัว และควรมีการปรับปรุงพื้นที่ข้างล่างของสวนสุขภาพ ร.9 ให้เป็นสวนอนุรักษ์พันธุ์ไม้ ประเภทกล้วยไม้ บริเวณสวนหย่อมรูปปั้นสัตว์ ควรมีการทำสีใหม่ให้มีสีสันสดใส ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ควรมีจุดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำประปาดื่มได้ให้กับผู้ที่มาออกกำลังกายประเภทว่ายน้ำ และความสะอาดของสวน ควรจัดจ้างผู้ดูแลทำความสะอาดพื้นที่ ส่วนด้านความปลอดภัย ควรปรับปรุงเรื่องไฟฟ้าส่องสว่างในช่วงกลางคืนของสวนสุขภาพ ร.9

(3) โซนสวนสุตสยาม ทางด้านคุณลักษณะโครงสร้างพื้นฐาน มีเส้นทางเดิน/วิ่ง/ขี่จักรยานรอบนอกสวนสุตสยาม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีศาลาที่พักกันแดดได้สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ควรเพิ่มโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารที่ซื้อมาได้ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการถังขยะให้มีฝาปิดที่มิดชิด ส่วนด้านความปลอดภัย ควรติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณด้านบนสุดของสวนสุตสยาม

(4) โซนสนามเด็กเล่น ทางด้านคุณลักษณะโครงสร้างพื้นฐาน มีสนามเด็กเล่นจำนวน 1 แห่ง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีสถานที่จอดรถเป็นระเบียบและให้มีเพียงพอต่อผู้มาใช้สนามเด็กเล่น ควรมีการปรับปรุงให้มีที่นั่งคุย/นั่งเล่นมากขึ้น ควรมีพื้นที่หลังคาสำหรับบังแดดกันฝน และควรมีการจัดร้านค้าที่ขายของข้างสนามเด็กเล่นให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ควรมีจุดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำประปาดื่มได้ให้กับผู้มาเล่นอุปกรณ์เด็กเล่นในสนามเด็กเล่น ส่วนด้านความปลอดภัย ควรมีการเปลี่ยนหรือซ่อมแซมอุปกรณ์เด็กเล่นที่ชำรุดให้มีความปลอดภัยกับเด็กมากที่สุด

(5) โซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ทางด้านคุณลักษณะโครงสร้างพื้นฐาน ควรปรับปรุงสนามบาสเกตบอลบริเวณที่โล่งแจ้ง และควรมีการปรับปรุง/ซ่อมแซมสระว่ายน้ำ 50 เมตรที่มีสภาพที่ไม่พร้อมใช้งานให้กลับมาจัดการแข่งขันว่ายน้ำระดับชาติได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มโต๊ะเก้าอี้ในการนั่งคุย/นั่งเล่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ควรมีจุดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำประปาดื่มได้ให้กับผู้ที่มาเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น การเตะฟุตบอล การเตะตะกร้อ การเล่นบาสเกตบอล การเล่นเปตอง การชกมวย การตีแบดมินตัน การตีเทเบิลเทนนิส และกิจกรรมขาไถ ควรมีการเพิ่มห้องน้ำ โดยการสร้างเพิ่มอีก 1 จุดบริเวณศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ส่วนด้านความปลอดภัย ควรมีการสร้างรั้วและประตูที่ชัดเจน มีเวลาเปิด-ปิดประตูเข้าออกสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

4.2 ผลการกำหนดขอบเขตในการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม

ในการกำหนดขอบเขตและแนวทางในการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้นำร่างตัวชี้วัด และเครื่องมือเพื่อการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเป็นข้อมูลนำเข้าในการประชุมกลุ่มย่อยกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 10 คน ได้แก่ 1) กลุ่มชมรมต่าง ๆ มี 3 ชมรม ได้แก่ ชมรมวิ่ง, ชมรมฟุตบอล และชมรมแอโรบิก จำนวน 6 คน 2) กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน เช่น โรงเรียน, โรงพยาบาล, รพ.สต. และเอกชน แห่งละ 1 คน จำนวน 4 คน ใช้เครื่องมือแนวคำถามการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อร่วมกำหนดขอบเขตเชิงเนื้อหา ตัวชี้วัด และเครื่องมือทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ที่เข้ากับบริบทพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ซึ่งมีรายละเอียดการกำหนดขอบเขตการประเมิน ดังนี้

1) ตัวชี้วัดด้านการประเมินคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึง ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย โดยใช้แบบสำรวจสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย (รายบุคคล) ของกรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อสอบถามคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะจากผู้รับผิดชอบงานหลักด้านสวนสาธารณะ กองการศึกษา เทศบาลเมืองเบตงเป็นหลัก

2) ตัวชี้วัดด้านประเภทและพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ (SOPARC) ซึ่งดำเนินการเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แบ่งเป็น 4 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเช้า 6:00–7:00 น. ช่วงเที่ยง 12:00–13:00 น. ช่วงบ่าย 16:00–17:00 น. และช่วงเย็น 18:00–19:00 น. โดยผู้วิจัยกำหนดผู้สำรวจ 1 คนต่อ 1 โซน ในช่วงเวลาเดียวกัน แบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น 5 โซน เพื่อได้ทราบปริมาณและพฤติกรรมของผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะ

3) ตัวชี้วัดด้านระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนในสวนสาธารณะ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ (SOPARC) หลังจากทราบข้อมูลด้านปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะแล้ว ได้ทำการดำเนินการต่อว่า รูปแบบกิจกรรมทางกายที่เกิดขึ้นในแต่ละคน แต่ละโซน มีกิจกรรมทางกายที่อยู่ในระดับใด โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับเนือยนิ่ง, ระดับเบา และระดับปานกลางถึงหนัก (Bedimo-Rung A.L., Mowen A.J. and Cohen D.A., 2005; อรเอม และคณะ, 2558) เพื่อได้ทราบระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะ

4) ตัวชี้วัดด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เพื่อเก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด เครื่องมือ และขอบเขตการประเมินผลกระทบทางสุขภาพสามารถสรุปรายละเอียดดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการกำหนดขอบเขตการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

ตัวชี้วัด	รายละเอียดตัวชี้วัด	เครื่องมือ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง
1. คุณลักษณะทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะ	เก็บรวบรวมข้อมูลโครงสร้าง พื้นฐานของสวนสาธารณะ	แบบสำรวจสวนสาธารณะ	ผู้รับผิดชอบงานหลักด้าน สวนสาธารณะ 1 คน
2. ประเภทและพฤติกรรมผู้ใช้ สวนสาธารณะ	เก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณผู้ใช้ สวนสาธารณะ	แบบสังเกต แบบสำรวจ SOPARC	ผู้ใช้สวนสาธารณะ
3. ระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้ สวนสาธารณะ	เก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบ กิจกรรมทางกายที่มีใน สวนสาธารณะ	แบบสังเกต แบบสำรวจ SOPARC	ผู้ใช้สวนสาธารณะ
4. ความพึงพอใจของผู้ใช้ สวนสาธารณะ	เก็บรวบรวมข้อมูลระดับความพึง พอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะ	แบบสอบถาม	ผู้ใช้สวนสาธารณะ จำนวน 217 คน

4.3 ผลการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

4.3.1 ผลการสำรวจสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานหลักด้านสวนสาธารณะ เพศชาย อายุ 32 ปี ตำแหน่งผู้ช่วยนักสันตนาการ หน่วยงานกองการศึกษา เทศบาลเมืองเบตง พบว่าสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นสวนสาธารณะประเภทที่ 2 สวนสาธารณะขนาดกลาง ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 25 ไร่ แต่ไม่เกิน 125 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านข้อมูลทั่วไป

สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีชื่อว่า สวนสุตสยาม สร้างมาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2547 ตั้งอยู่บนเนินเขา ถนนรัตนกิจ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา หน่วยงานเทศบาลเมืองเบตง เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการจัดสร้าง และหน่วยงานกองการศึกษาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในปัจจุบัน สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีพื้นที่ทั้งหมด 120 ไร่ ในสวนสุตสยาม มีทั้งหมด 76 ไร่ ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดได้มาจากการบริจาคและซื้อเพิ่ม โดยเริ่มแรกได้รับบริจาค คุณพู่ศักดิ์ จันทโรทัย ส่วนหนึ่ง คุณสุมาลี จันทโรทัย และอีกส่วนหนึ่งได้ซื้อเพิ่มโดยงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จากนั้นในปี พ.ศ. 2560 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยะลา ในการปรับปรุงสวนสุตสยาม ระยะทางจากชุมชนที่ใกล้ที่สุดถึงสวนสาธารณะ ประมาณ 1 กิโลเมตร และเปิดให้บริการประชาชนในพื้นที่ในรัศมี 10 กิโลเมตร ในแต่ละวันมีผู้ใช้สวนสาธารณะเพื่อการทำกิจกรรมสร้างสุขภาพ จำนวนเฉลี่ย 500 คนต่อวัน นับจากการคาดคะเน ผู้ใช้สวนสาธารณะมาเพื่อใช้บริการด้านการออกกำลังกาย กลุ่มวัยที่มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด คือกลุ่มวัยรุ่น ช่วงเวลาที่มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด คือ ตั้งแต่ 16:00-20:00 น.

2) ด้านการบริหารจัดการ

หน่วยงานเทศบาลเมืองเบตง มีนโยบายเกี่ยวกับสวนสาธารณะเป็นลายลักษณ์อักษรว่าด้วยเรื่องเทศบาลเมืองเบตงไม่มีนโยบายเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าใช้บริการสถานที่ออกกำลังกาย และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในสวนสาธารณะ เป็นการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และกีฬาพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต การส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพนั้น อย่างไรก็ตามถึงและมีประสิทธิภาพ เทศบาลเมืองเบตงได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดูแลรักษาสวนสาธารณะ เป็นงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 1,000,000 บาท/ปี แต่ยังไม่มีความกระตือรือร้นในการดำเนินงานที่มาจากชุมชนในพื้นที่ เทศบาลเมืองเบตงมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานประจำปี เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566-2570 ของเทศบาลเมืองเบตง มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและดูแลสวนสาธารณะเทศบาลเบตง ดังนี้

(1) บุคลากรให้คำปรึกษาแนะนำ/ฝึกสอน/จัดโปรแกรมการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จบวุฒิกการศึกษา ปริญญาตรี สาขาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ และเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด/ซ่อมบำรุง จำนวน 10 คน

(2) ยังไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตอนนี้กำลังดำเนินการจ้างในปีงบประมาณ 2566

เทศบาลเมืองเบตง มีการจัดตั้งชมรมสำหรับผู้ใช้งานสาธารณะเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีทั้งหมด 11 ชมรม ได้แก่ ชมรมเปตอง ชมรมแบดมินตัน ชมรมเซปักคตะกร้อ ชมรมบาสเกตบอล ที่ได้ต่อทะเบียนการเป็นชมรมต่อ ในปี พ.ศ. 2566 ยังมีอีก 7 ชมรม ที่ยังดำเนินการการต่อทะเบียนอยู่ และปี พ.ศ. 2560 เคยมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้งานสาธารณะ จำนวน 1 ครั้ง/ปี ในปี พ.ศ. 2566 กำลังดำเนินการร่างแบบสอบถามความพึงพอใจ ประจำปีงบประมาณ 2566 ขึ้น เพื่อยื่นหนังสือให้กับนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเบตง เพื่อทำการอนุมัติและรอดำเนินการตามแผนในการสำรวจความพึงพอใจปีละ 1 ครั้ง

3) ด้านคุณลักษณะของสวนสาธารณะ

ในพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะ มีเส้นทางเดิน-วิ่ง ระยะทาง 2 กิโลเมตร มีเส้นทางขี่จักรยาน แยกออกจากเส้นทางเดิน-วิ่ง ระยะทาง 1 กิโลเมตร รวมกับเส้นทางเดิน-วิ่ง รวมระยะทาง 3 กิโลเมตร มีสนามเด็กเล่น 1 แห่ง มีลานอเนกประสงค์/ลานออกกำลังกายกลุ่ม 1 แห่ง คือลานหน้าสนามยิงปืน อยู่ในโซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก มีการจัดเครื่องเสียงไว้รองรับประชาชนเพื่อใช้ในการออกกำลังกายกลุ่ม เป็นงานของกองยุทธศาสตร์ มีเครื่องเสียงอยู่ที่ห้องท่านประธาน และมีอุปกรณ์ออกกำลังกายและบริหารกล้ามเนื้อ เป็นห้องฟิตเนสชาย จำนวน 6 อุปกรณ์ อยู่ในโซนสนามกีฬากลาง สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงมีสนามกีฬา จำนวน 12 สนาม แยกสวนสาธารณะเป็นโซน ได้แก่ 1) โซนสนามกีฬากลาง ประกอบด้วย สนามฟุตบอล 1 สนาม และสนามลู่วิ่ง 1 สนาม 2) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ประกอบด้วย สนามเทนนิสมาตรฐาน 2 สนาม สนามบาสเกตบอล 1 สนาม สนามวอลเลย์บอล 2 สนาม สนามเซปักคตะกร้อ 2 สนาม สนามเปตอง 2 สนาม สนามแบดมินตัน 4 คอร์ต 1 สนาม และมีสระว่ายน้ำ 2 แห่ง ได้แก่ มีสระว่ายน้ำขนาด 25 เมตร อยู่ในโซนสวนสุขภาพ ร.9 และสระว่ายน้ำขนาด 50 เมตร อยู่ในโซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ไม่มีสวนน้ำ ส่วนพื้นที่สำหรับทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างง่ายด้วยตนเอง อุปกรณ์กีฬา ทั้งหมด 9 จุด อยู่ในโซนสวนสุขภาพ ร.9

4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อนามัยสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ มีโต๊ะ/ที่นั่งไม้ จำนวน 5 ชุด, โต๊ะ/ที่นั่งปูนรูปทรงต่าง ๆ จำนวน 10 ชุด และ โต๊ะ/ที่นั่งหิน จำนวน 3 ชุด มีศาลาที่พัก จำนวน 4 ศาลา มีสถานที่จอดรถ จำนวน 2 จุด มีสวนหย่อม 2 จุด มีสวนน้ำพุ 1 จุด และมีจุด

สัตว์เลี้ยง 1 จุด ทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีห้องส้วมบริการผู้ใช้สวนสาธารณะ ทั้งหมด 5 ที่ เป็นห้องน้ำชาย 5 ที่, ห้องน้ำหญิง 5 ที่ และห้องผู้พิการ 2 ที่ มีการจัดการมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล และมีการจัดการน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล โดยกองสาธารณสุขเทศบาลเมืองเบตง เป็นผู้รับผิดชอบงานหลัก ยังไม่มีจุดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำประปาดื่มได้ ส่วนด้านความปลอดภัย ได้แก่ รั้วและประตู/ขอบเขตที่ชัดเจน อยู่ในสภาพชำรุด กำลังดำเนินการซ่อมแซม มีกล้องวงจรปิด ที่โชนสนามกีฬากลาง ถ้ามีเหตุเกิดกับประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะ จะเรียกใช้ 1669 หรือ 191 เป็นช่องทางในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน/อุบัติเหตุ ยังไม่มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ยกเลิกการใช้โทรศัพท์สาธารณะ และมีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ

5) ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

มีปัญหา/อุปสรรค คือ (1) ไม่มีเวรยามในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ใช้สวนสาธารณะ และทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง (2) ด้านสัตว์เลี้ยง ยังมีปัญหาเนื่องจากยังมีผู้มาให้อาหารสัตว์เป็นประจำ และมีข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ต้องการสนับสนุน คือ การจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุง/ซ่อมแซมสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

4.3.2 ผลการศึกษาปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

จากการสำรวจปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง โดยจำแนกตามวันและเวลา พบว่า ใน 1 สัปดาห์ มีผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้งหมด 2,067 คน เฉลี่ย 295 คน ต่อวัน โดยในวันธรรมดา (วันจันทร์ถึงวันศุกร์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 268 คน และวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์และวันอาทิตย์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 364 คน สูงกว่าวันธรรมดาเฉลี่ย 96 คน จำนวนผู้ใช้สวนสาธารณะสูงสุดอยู่ในช่วงบ่าย ช่วงเวลา 16:00-17:00 น. เมื่อจำแนกตามกลุ่มวัย พบว่า กลุ่มวัยผู้ใหญ่เป็นผู้ใช้สวนสาธารณะมากที่สุด ร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ กลุ่มวัยรุ่น ร้อยละ 25.4 กลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 15.2 และกลุ่มวัยเด็ก ร้อยละ 1.8 จำแนกตามเพศ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 1,049 คน ร้อยละ 50.7 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 1,018 คน ร้อยละ 49.3 จากการสำรวจกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ (25-31 ตุลาคม 2563) โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงเวลา ทั้ง 5 โชน รายละเอียดดัง ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำแนกตามวัยและช่วงเวลา

วัน	เวลา	เด็ก	วัยรุ่น	ผู้ใหญ่	ผู้สูงอายุ	รวม (คน)	รวมทั้งหมด (คน)
อาทิตย์	เช้า	0	0	36	29	65	325
	เที่ยง	5	44	37	3	89	
	บ่าย	0	40	59	6	105	
	เย็น	0	8	57	1	66	
จันทร์	เช้า	1	0	37	35	73	387
	เที่ยง	0	0	12	0	12	
	บ่าย	7	36	119	6	168	
	เย็น	0	30	104	0	134	
อังคาร	เช้า	0	0	37	31	68	217
	เที่ยง	0	5	4	0	9	
	บ่าย	2	46	49	0	97	
	เย็น	0	6	37	0	43	
พุธ	เช้า	0	0	35	27	62	167
	เที่ยง	0	5	0	0	5	
	บ่าย	4	33	12	5	54	
	เย็น	0	8	38	0	46	
พฤหัสบดี	เช้า	0	0	39	34	73	204
	เที่ยง	0	9	1	0	10	
	บ่าย	3	16	59	7	85	
	เย็น	0	0	36	0	36	
ศุกร์	เช้า	0	0	33	33	66	365
	เที่ยง	4	31	15	3	53	
	บ่าย	5	70	85	12	172	
	เย็น	0	21	53	0	74	
เสาร์	เช้า	0	1	48	53	102	402
	เที่ยง	3	24	8	2	37	
	บ่าย	2	81	94	27	204	
	เย็น	2	12	45	0	59	
รวม	(%)	38(1.8)	526(25.4)	1189(57.5)	314(15.2)	2,067(100)	2,067

ที่มา: จากการสำรวจภาคสนาม (25-31 ตุลาคม 2563)

4.3.3 ผลการศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ผลการศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะทั้ง 5 โซน จำแนกตามโซนและกลุ่มวัย และกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า

ภาพที่ 6 สนามกีฬากลาง

1) สนามกีฬากลาง (ภาพที่ 6) คือ มีสนามวิ่งที่มีลู่วิ่งพื้นแดง มีลู่วิ่ง 8 ลู่วิ่ง มีสนามฟุตบอลอยู่ตรงกลางสนามวิ่ง และรอบด้านนอกของสนามกีฬากลางมีถนนสำหรับขี่จักรยาน เป็นสนามกีฬากลางที่ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน การวิ่ง การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และฟิตเนส มีกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา เช่น การเตะฟุตบอล และมีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่นบนอัฒจันทร์ทั้ง 2 ข้างสนามกีฬากลาง มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 73.16 รองลงมาคือวัยผู้สูงอายุ ร้อยละ 13.83 วัยรุ่น ร้อยละ 12.04 และวัยเด็กมาใช้สวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.97

2) สวนสุขภาพ ร.9 (ภาพที่ 7) คือ สวนที่มีอุปกรณ์กายกีฬาสำหรับผู้ใช้สวนสาธารณะทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อหลังการออกกำลังกาย และมีลานกว้างให้ผู้ใช้สวนสาธารณะทุกกลุ่มวัย ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และการเต้นบาสโลบ มีกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา เช่น การว่ายน้ำ และมีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น ดนตรีในสวน การนั่งคุย/นั่งเล่น มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 50.80 รองลงมาคือวัยรุ่น ร้อยละ 42.74 วัยผู้สูงอายุมาใช้สวนน้อยที่สุด ร้อยละ 6.46 และไม่มีวัยเด็ก

ภาพที่ 7 สวนสุขภาพ ร.9

ภาพที่ 8 สวนสุดสยาม

3) สวนสุดสยาม (ภาพที่ 8) คือ สวนด้านบนสุดของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีลานกว้างเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้ ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน การรำไทเก๊ก/ซึ๊ง รำพัดจีน แอโรบิก และการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ไม่มีกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา และมีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น การ

ถ่ายภาพวิวและบุคคล มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นมาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 43.64 และ 30.59 ตามลำดับ วัยผู้สูงอายุ ร้อยละ 24.4 และวัยเด็กมาใช้สวนน้อยที่สุด ร้อยละ 1.37

4) สนามเด็กเล่น (ภาพที่ 9) คือ เป็นสนามเด็กเล่นที่มีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน และการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ไม่มีกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา และมีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การระบายสี/วาดรูป การนั่งคุย/นั่งเล่น มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 39.94 รองลงมาคือวัยรุ่น ร้อยละ 37.03 วัยผู้สูงอายุ ร้อยละ 15.45 และวัยเด็กมาใช้สวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.58

ภาพที่ 9 สนามเด็กเล่น

5) ศูนย์การกีฬากาญจนานิเชก (ภาพที่ 10) คือ มีสนามกีฬาหลากหลายประเภททั้ง กีฬาที่โล่งแจ้ง และกีฬาในที่ร่ม ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน การรำไทเก๊ก/ซึ้ง รำพัดจีน และการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ มีกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา ประกอบด้วย กีฬาที่โล่งแจ้ง เช่น เตะฟุตบอล เตะตะกร้อ เล่นบาสเกตบอล และเล่นเปตอง กีฬาในที่ร่ม เช่น ตีแบดมินตัน ตีเทเบิลเทนนิส การชกมวย และการยิงปืน แต่อีกด้านหนึ่งคือ สระว่ายน้ำ 50 เมตร ที่มีการดำเนินการซ่อมแซมเพื่อให้ได้ใช้งานอย่างเต็มที่ และมีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น รอบศูนย์การกีฬากาญจนานิเชก มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 53.95 รองลงมาคือวัยรุ่น ร้อยละ 29.37 วัยผู้สูงอายุมาใช้สวนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.68 และไม่มีวัยเด็ก

ภาพที่ 10 ศูนย์การกีฬาภาควิชาเกษตร

ภาพรวมของสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน พบว่า โซนสนามกีฬาากลาง มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 73.16 ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกายและกีฬา เช่น การเดิน, การวิ่ง และเตะฟุตบอล โซนสวนสุขภาพ ร.9 มีกลุ่มวัยรุ่นมาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 42.74 ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น โซนสวนสุดสยาม มีกลุ่มวัยผู้สูงอายุมาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 24.4 ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การรำไทเก๊ก/ชี่กง และรำพัดจีน โซนสนามเด็กเล่น มีกลุ่มวัยเด็กมาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 7.58 ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การระบายสี/วาดรูป และโซนศูนย์การกีฬาภาควิชาเกษตร มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 53.95 ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา เช่น เตะตะกร้อ เล่นเปตอง การชกมวย การยิงปืน และการตีเทเบิลเทนนิส ส่วนโซนที่ไม่มีกลุ่มวัยเด็กมาใช้สวนสาธารณะ มี 2 โซน คือ ศูนย์การกีฬาภาควิชาเกษตรและสวนสุขภาพ ร.9 โดยสรุปภาพรวมสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 57.52 รองลงมาคือวัยรุ่น ร้อยละ 25.44 รองลงมาคือวัยผู้สูงอายุ ร้อยละ 15.20 วัยเด็กมีใช้น้อยที่สุด คือร้อยละ 1.84 รายละเอียดดัง ตาราง ที่ 5

ตารางที่ 5 ปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำแนกตามโซนและกลุ่มวัย

กลุ่มวัย (ร้อยละ)	วัยเด็ก	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยผู้สูงอายุ
(1) สนามกีฬาากลาง	0.97	12.04	73.16	13.83
(2) สวนสุขภาพ ร.9	0	42.74	50.80	6.46
(3) สวนสุตสยาม	1.37	30.59	43.64	24.4
(4) สนามเด็กเล่น	7.58	37.03	39.94	15.45
(5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก	0	29.37	53.95	16.68
รวม	1.84	25.44	57.52	15.20

4.3.4 ผลการศึกษาระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

เมื่อจำแนกระดับกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะทั้งหมด 5 โซน สามารถแบ่งระดับกิจกรรมทางกายได้ดังนี้ 1) ระดับเนือยนิ่ง 2) ระดับเบา และ 3) ระดับปานกลางถึงหนัก (Bedimo-Rung A.L., Mowen A.J. and Cohen D.A., 2005; อรเอม และคณะ, 2558) พบว่า

1) สนามกีฬาากลาง ประกอบด้วย สนามฟุตบอล สนามวิ่ง มีเส้นทางซึ่จักรยานรอบนอกสนามกีฬาากลาง และฟิตเนส ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายระดับเบามากที่สุด ร้อยละ 53.43 ส่วนใหญ่เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบสนาม หรือสี่ร้อยเมตร) ยืดเหยียดกล้ามเนื้อหลังการเตะฟุตบอล การนั่งรถเข็นในเด็กและฟิตเนส รองลงมาคือกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก ร้อยละ 43.44 เป็นการเดินเร็ว การวิ่ง การซึ่จักรยานรอบนอกสนามกีฬา และการเตะฟุตบอล และมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งน้อยที่สุด ร้อยละ 3.13 คือ การนั่งคุย/นั่งเล่น ที่อัฒจันทร์ทั้ง 2 ข้างของสนามกีฬาากลาง

2) สวนสุขภาพ ร.9 ประกอบด้วย สระว่ายน้ำ 25 เมตร มีเส้นทางซึ่จักรยานรอบนอกสวนสุขภาพ ร.9 มีสระว่ายน้ำ 25 เมตร สวนอุปกรณ์กายกีฬา ลานโล่งกว้าง ศาลาพักผ่อน และโต๊ะที่นั่ง ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งมากที่สุด ร้อยละ 36.69 ส่วนใหญ่เป็นการนั่งคุย/นั่งเล่นกับเพื่อน การอ่านหนังสือ การถ่ายภาพวิวและบุคคล และดนตรีในสวน รองลงมาคือกิจกรรมทางกายระดับเบา ร้อยละ 35.08 เป็นการยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่อุปกรณ์กายกีฬา และการเดินรอบนอกสวนสุขภาพ ร.9 และมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนักน้อยที่สุด ร้อยละ 28.23 เช่น การว่ายน้ำ การเต้นบาสโลบ การวิ่ง/ซึ่จักรยานรอบนอกสวนสุขภาพ ร.9

3) สวนสุดสยาม ประกอบด้วย ลานโล่งแจ้ง มีทางลาดสำหรับรถเข็น และมีทางเดินภายในสวนสุดสยาม และทางวิ่งและเส้นทางจักรยานรอบสวนสุดสยาม ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งมากที่สุด ร้อยละ 44.67 ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่นกับเพื่อน การถ่ายภาพวิวและบุคคล และการขับรถเล่นรอบสวน รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับเบา ร้อยละ 34.36 เป็นการเดินภายในสวนสุดสยาม รำไทเก๊ก/ซึ้ง และรำพัดจีนของกลุ่มวัยผู้สูงอายุในช่วงเช้า และมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนักน้อยที่สุด ร้อยละ 20.96 เช่น การเดินแอโรบิก การวิ่งและการขี่จักรยานรอบนอกสวนสุดสยาม

4) สนามเด็กเล่น ประกอบด้วย สนามเด็กเล่น เส้นทางเดิน/วิ่ง/ ขี่จักรยานรอบนอกสนามเด็กเล่น ผู้ใช้สวนสาธารณะมีระดับกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งมากที่สุด ร้อยละ 66.18 ส่วนใหญ่เป็นการระบายสี/วาดรูป การนั่งคุย/นั่งเล่น และการถ่ายภาพวิวและบุคคล รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับเบา ร้อยละ 21.87 เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบสนามเด็กเล่น) และการพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น และมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนักน้อยที่สุด ร้อยละ 11.95 เช่น การเล่นอุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น การการวิ่ง/ขี่จักรยานรอบนอกของสนามเด็กเล่น

5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ประกอบด้วย ลานโล่งแจ้ง สนามบาสเกตบอล สนามเทนนิส สนามเปตอง สนามชกมวย สนามแบดมินตัน สนามเทเบิลเทนนิส สนามยิงปืน และมีสระว่ายน้ำ 50 เมตร ผู้ใช้สวนสาธารณะมีระดับกิจกรรมทางกายระดับเบามากที่สุด ร้อยละ 53.95 เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก) การเล่นเปตอง การรำไทเก๊ก/ซึ้ง และรำพัดจีน รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก ร้อยละ 25.14 เป็นกิจกรรมทางกายด้านการกีฬา เช่น การเตะฟุตบอล การเตะตะกร้อ การเล่นบาสเกตบอล การเล่นชกมวย การตีแบดมินตัน การตีเทเบิลเทนนิส การวิ่ง/ขี่จักรยานรอบนอกเส้นทางศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก และมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งน้อยที่สุด ร้อยละ 20.90 คือ การนั่งคุย/นั่งเล่น และการถ่ายภาพวิวและบุคคล

ภาพรวมของสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน พบว่า มีระดับกิจกรรมทางกายระดับเบามากที่สุด ร้อยละ 43.40 เช่น เป็นการเดินระยะสั้น ๆ การเดินรอบสวนในแต่ละโซน การยืดเหยียดกล้ามเนื้อหลังการเล่นฟุตบอลและยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่อุปกรณ์กีฬา การนั่งรถเข็นในเด็ก การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น การรำไทเก๊ก/ซึ้ง รำพัดจีน และการเล่นเปตอง รองลงมา มีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก ร้อยละ 30.09 ประกอบด้วย กิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย เช่น การเดินเร็ว การวิ่ง การขี่จักรยาน พิ트니스 การเดินบาสโลบ การเดินแอโรบิก การเล่นอุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น กิจกรรมทางกายด้านการกีฬา เช่น การเตะฟุตบอล การเตะตะกร้อ การเตะตะกร้อ การเล่นบาสเกตบอล การเล่นชกมวย การตีแบดมินตัน การตีเทเบิลเทนนิส และว่ายน้ำ ส่วนกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งน้อยที่สุด ร้อยละ 26.51 เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น การอ่านหนังสือ การ

ระบายนี่/วาดรูป การถ่ายภาพวีวและบุคคล การขับรถเล่นรอบสวน และดนตรีในสวน รายละเอียดดัง
ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ร้อยละระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ระดับ กิจกรรม ทางกาย	ระดับเนือยนี้้ง (ร้อยละ)	ระดับเบา (ร้อยละ)	ระดับปานกลางถึงหนัก (ร้อยละ)
(1) สนามกีฬา กลาง	3.13 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการนั่งคุย/นั่งเล่นที่ อัฒจันทร์ซ้ายและขวา /การ ถ่ายภาพวีวและบุคคล	53.43 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการเดินระยะสั้น ๆ ยึด เหยียดกล้ามเนื้อข้างสนาม กีฬา การนั่งรถเข็นในเด็ก	43.44 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็น การเดินเร็ว การวิ่ง การขี่จักรยาน รอบนอกสนามกีฬา ฟุตบอล ฟิต เนส
(2) สวนสุขภาพ ร.9	36.69 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการนั่งคุย/นั่งเล่น การ อ่านหนังสือ การถ่ายภาพวีว และบุคคล ดนตรีในสวนมี เฉพาะวันศุกร์ช่วงเย็น	35.08 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบสวนสุขภาพ) ยึดเหยียด กล้ามเนื้อ	28.23 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็น การวิ่งเหยาะ ๆ (สะบัดแขน) การขี่ จักรยานรอบสวนสุขภาพ การว่ายน้ำ น้ำ 25 เมตร บาสโลบมีเฉพาะวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ และเสาร์ช่วงเย็น
(3) สวนสุตสยาม	44.67 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการนั่งคุย/นั่งเล่น การ ถ่ายภาพวีวและบุคคล	34.36 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบสวนสุตสยาม)	20.96 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็น การวิ่ง/การขี่จักรยานรอบนอกสวน สุตสยาม ไทเก็ก/ซึกง ไร่พัดเงิน และแอโรบิก
(4) สนามเด็ก เล่น	66.18 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็น การนั่งคุย/นั่งเล่น การ ถ่ายภาพวีวและบุคคล การ ระบายนี่/วาดรูป	21.87 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบสนามเด็กเล่น) การพา เด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น	11.95 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็น การวิ่ง/การขี่จักรยานรอบนอก สนามเด็กเล่น
(5) ศูนย์การกีฬา กาญจนา ภิเชก	20.90 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการนั่งคุย/นั่งเล่น การ ถ่ายภาพวีวและบุคคล	53.95 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็นการเดินระยะสั้น ๆ (1 รอบนอกศูนย์การกีฬาฯ บน ถนน)	25.14 พฤติกรรมผู้ใช้สวนส่วนใหญ่ เป็น การเดินเร็ว/ การวิ่ง/ การขี่จักรยาน รอบนอกศูนย์การกีฬาฯ ไทเก็ก/ซึก ง ฟุตซอล ตะกร้อ บาสเกตบอล เปตอง ชกมวย แบดมินตัน เทเบิล เทนนิส สนามยิงปืน
รวม	26.51	43.40	30.09

4.3.5 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง โดยการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 217 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 30% จากประชากรทั้งหมด 5,063 คน ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Selection) มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทของกิจกรรมทางกาย ช่วงเวลาที่มาใช้ จำนวนวันที่มาใช้ โชนที่นำมาใช้มากที่สุด จุดประสงค์ที่มาใช้ กิจกรรมทางกายที่มีในสวน ระยะเวลาที่ใช้สวน โดยแจกแจงความถี่จำนวน (ความถี่) และค่าร้อยละ รายละเอียดดัง ตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวน (N=217)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	97	44.7
- หญิง	118	54.4
- เพศทางเลือก	2	0.9
อายุ		
- 6-17 ปี	46	21.2
- 18-64 ปี	149	68.7
- 65 ปีขึ้นไป	22	10.1
ประเภทของกิจกรรมทางกายที่มาใช้สวนสาธารณะ		
- ด้านการกีฬา	41	18.9
- ด้านการออกกำลังกาย	110	50.7
- ด้านนันทนาการ	60	27.8
- ด้านการเดินทาง	4	1.8
- ด้านการทำงาน	2	0.9
ช่วงเวลาที่มาใช้สวนสาธารณะ		
- เช้า	37	17.1
- สาย	3	1.4
- เที่ยง	15	6.9
- บ่าย	17	7.8
- เย็น	136	62.7
- ค่ำ	9	4.1

รายการ	จำนวน (N=217)	ร้อยละ
จำนวนวัน/ สัปดาห์ที่มาใช้สวนสาธารณะ		
- น้อยกว่า 3 วัน	50	23.0
- 3-4 วัน	67	30.9
- 5-6 วัน	57	26.3
- ทุกวัน	43	19.8
โซนหรือบริเวณที่มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด		
- สนามกีฬากลาง	90	41.5
- สวนสุขภาพ ร.9	28	12.9
- สวนสุตสยาม	30	13.8
- สนามเด็กเล่น	31	14.3
- ศูนย์การกีฬาภาณุจนาภิเษก	38	17.5
จุดประสงค์ที่มาใช้สวนสาธารณะ		
- เพื่อสุขภาพ	138	63.6
- พบปะสังสรรค์	30	13.8
- คลายเครียด	39	18.0
- อื่น ๆ	10	4.6
กิจกรรมทางกายที่มีในสวนสาธารณะ		
- วิ่ง	47	21.7
- เดิน	34	15.7
- เล่นฟุตบอล	8	3.7
- ชีจิ้งรยาน	1	0.5
- แอโรบิก	20	9.2
- นันทนาการ	60	27.6
- อื่น ๆ	47	21.7
ระยะเวลาที่ใช้สวนสาธารณะ		
- น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	32	14.7
- 1-2 ชั่วโมง	139	64.1
- มากกว่า 2 ชั่วโมง	46	21.2

จากตารางที่ 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มาใช้สวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา ทั้งหมด 217 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน ร้อยละ 54.4 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 97 คน ร้อยละ 44.7 และมี 2 คน เป็นเพศทางเลื้อก ร้อยละ 0.9 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18-64 ปี วัยผู้ใหญ่ จำนวน 149 คน ร้อยละ 68.7 ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย จำนวน 110 คน ร้อยละ 50.7 ช่วงเวลาที่มาใช้สวนสาธารณะ คือช่วงเวลาเย็น 16:00-18:00 น. จำนวน 136 คน ร้อยละ 62.7 ส่วนใหญ่มาใช้สวนสาธารณะ 3-4 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 67 คน ร้อยละ 30.9 ส่วนใหญ่มาใช้สวนสาธารณะบริเวณ

สนามกีฬาากลาง จำนวน 90 คน ร้อยละ 41.5 ส่วนใหญ่มาใช้สวนสาธารณะเพื่อสุขภาพ จำนวน 138 คน ร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางกายประเภทนันทนาการ 60 คน ร้อยละ 27.6 ระยะเวลาที่มาใช้สวนสาธารณะ อยู่ในช่วง 1-2 ชั่วโมง จำนวน 139 คน ร้อยละ 64.1

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงของกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดัง ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
- ด้านความพอเพียงของกิจกรรมทางกาย	3.92	.734	มาก
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.68	.843	มาก
- ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	3.71	.820	มาก
- ด้านภูมิทัศน์	3.91	.803	มาก
- ด้านความปลอดภัย	3.76	.804	มาก
- ด้านอื่น ๆ	3.71	.777	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.78	.796	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 217 คน พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.796) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจด้านความพอเพียงของกิจกรรมทางกายเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ด้านภูมิทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และรองลงมา คือ ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

1. เพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างตามทางเดินในแต่ละโซนของสวนสาธารณะ
2. ปรับปรุงพื้นที่สนามกีฬาากลาง เปลี่ยนลู่วางวิ่ง และไฟฟ้าส่องสว่างไม่เพียงพอ กำหนดการเปิดไฟ ช่วงเวลา 05:00–06:00 น.
3. มีจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด และห้องพัคนักกีฬาแต่ละประเภท
4. สร้างสนามเด็กเล่นเพิ่ม ทั้งแบบในร่ม และกลางแจ้ง และควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมให้ใช้งานได้จริง

5. ซ่อมแซมหลังคา ทรงบริเวณสวนสุขภาพ ร.9 เนื่องจากฝนตกหลังคารั่ว มีสถานที่รองรับเวลาฝนตกแตกออกได้อย่างถาวร

6. ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาสนามเปตองให้ได้มาตรฐานสากล อย่างน้อย 50 สนาม เช่น ควรมีโดมหลังคากันฝน/กันแดด

7. ปรับปรุงห้องน้ำ รักษาความสะอาด เพิ่มห้องน้ำในโซนสนามเด็กเล่น

8. สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องเสียงสำหรับการจัดการแข่งขัน

9. ควรมีการจัดการดูแลจำนวนสุนัข ในสวนสาธารณะ

10. จัดให้มีที่นั่งให้สบายกว่านี้ โต๊ะเก้าอี้ควรเป็นแบบที่เคลื่อนที่ได้ จัดเก็บความเรียบร้อยได้

11. จัดครูฝึกสอนว่ายน้ำ ให้กับเด็กหรือผู้ที่สนใจจะเรียน โดยเฉพาะครูฝึกที่เป็นผู้หญิง ปรับปรุงสระว่ายน้ำ ให้เพียงพอในการใช้งาน ปรับปรุงสระว่ายน้ำ 50 เมตร ให้แล้วเสร็จ

12. อยากให้สวนสาธารณะ มีต้นไม้สำหรับบังแดดมากกว่านี้

13. อยากให้ขยายสนามแบดมินตัน ควรเพิ่มสนามแบดมินตันให้มีความเพียงพอต่อเยาวชนที่เข้ามาออกกำลังกาย ปรับปรุงซ่อมแซมประตูที่พัง หลังคารั่วน้ำฝนตกเล่นไม่ได้ พื้นสนามแบดมินตันไม่เสมอกัน

14. สนามบาสเกตบอล ควรแยกสนามให้ชัดเจน จัดการส่งเสริมกีฬาบาสเกตบอลให้ดีกว่านี้

15. ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม และปรับพื้นถนนในสวนสาธารณะให้เรียบ

4.4 ผลการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินที่ได้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย ในขั้นตอนการกลั่นกรองและการกำหนดขอบเขตการและแนวทางการประเมินผลกระทบ และผลการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ที่มีการสัมภาษณ์คุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม การสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ ระดับกิจกรรมทางกายผู้ใช้สวนสาธารณะ ในขั้นตอนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการประเมินที่ได้ ก่อนนำข้อมูลเข้าเวทีรับฟังความคิดเห็น ซึ่งมีกลุ่มเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองเบตงและผู้ใช้สวนสาธารณะ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, ประธานสภาเทศบาล, สมาชิกสภาเทศบาล, กองสาธารณสุข, กองช่าง และกองการศึกษา 2) ตัวแทนกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 6 คน รวมจำนวน 16 คน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมทางกาย มีรายละเอียดดังนี้

จากเวทีรับฟังความคิดเห็น พบว่า ผู้ใช้สวนสาธารณะส่วนใหญ่ รับรู้ได้ถึงโครงการปรับปรุงซ่อมแซมของหน่วยงานเทศบาลเมืองเบตง ในปีพ.ศ. 2561 ถึง 2564 โดยมีการปรับปรุง 4 โครงการ โดย 3 โครงการได้ดำเนินการเสร็จไปแล้ว มีอีก 1 โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ นั่นคือ การปรับปรุงซ่อมแซมสระว่ายน้ำ 50 เมตร

จากการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้มีการนำเสนอทบทวนร่างรายงานให้กับที่ประชุม มีข้อเสนอแนะโดยแยกแต่ละโซน ได้ดังนี้ 1) โซนสนามกีฬากลาง เป็นพื้นที่ที่มีผู้ใช้สวนสาธารณะ มีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกายและกีฬา เช่น การเดิน การวิ่ง และการเตะฟุตบอล โดยเฉพาะสนามลู่วิ่งที่เสื่อมสภาพเห็นควรให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมสนามลู่วิ่ง และการจัดการของห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาดและเพียงพอต่อผู้ใช้สวนสาธารณะ และควรมีห้องอาบน้ำหรือห้องเปลี่ยนชุด 2) สวนสุขภาพ ร.9 เป็นพื้นที่ที่ผู้ใช้สวนสาธารณะ มีกิจกรรมด้านการออกกำลังกายในลักษณะการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ มีอุปกรณ์กายกีฬาที่ครบถ้วนเหมาะสม ควรมีป้ายบอกวิธีการใช้งานของแต่ละเครื่องอุปกรณ์กายกีฬา 3) สวนสุตสยาม เป็นพื้นที่โล่งแจ้ง มีลานกว้างให้ทำกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ ควรมีการจัดการให้มีถังขยะที่ถูกต้องลักษณะ 4) สนามเด็กเล่น เป็นพื้นที่ที่มีอุปกรณ์เครื่องเล่นเด็ก ที่สามารถให้ผู้ปกครองพาเด็กมาเล่นที่สนามเด็กเล่น มีกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ เช่น การระบายสี/วาดรูป ควรมีการซ่อมแซมอุปกรณ์เด็กเล่นในสนามเด็กเล่น ให้สามารถพาเด็กมาเล่นที่สนามเด็กเล่น และไฟฟ้าส่องสว่างที่มีไม่เพียงพอ และ 5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก มีสนามทั้งโล่งแจ้งและในร่ม สนามกีฬายังมีไม่เพียงพอต่อผู้ใช้สวนสาธารณะ และไม่มีการระบุสนามกีฬาที่ชัดเจนต่อการใช้งาน สระว่ายน้ำ 50 เมตร ที่กำลังดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

มติการประเมิน	ข้อเสนอแนะ
1. โครงสร้างพื้นฐาน	1. การปรับปรุงสภาพพื้นผิวของทางเดิน/สนามลู่วิ่งสนามกีฬาากลาง 2. ควรมีป้ายบอกวิธีการใช้งานของแต่ละเครื่องอุปกรณ์กายกีฬาบริเวณสวนสุขภาพ ร.9 3. การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้เหมาะกับกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการบริเวณสวนสุตสยาม 4. การซ่อมแซมอุปกรณ์เด็กเล่นในสนามเด็กเล่น ให้สามารถพาเด็กมาเล่นที่สนามเด็กเล่น 5. การปรับปรุงสระว่ายน้ำ 50 เมตร บริเวณศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก
2. ความเข้าถึงความสะดวกสบาย	1. ควรจัดระเบียบสถานที่จอดรถ บริเวณสนามกีฬาากลาง 2. จุดสำหรับสัตว์เลี้ยง ควรมีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับกักสัตว์ 3. เพิ่มจุดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำปะปาดื่มได้
3. อนามัยสิ่งแวดล้อม	1. การจัดการของห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาดและเพียงพอ และควรมีห้องอาบน้ำหรือห้องเปลี่ยนชุด 2. การจัดการให้มีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะสภาพดีมีฝาปิดมิดชิด
4. ความปลอดภัย	1. จัดให้มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล และจัดฝึกอบรมการช่วยชีวิตเบื้องต้นให้กับผู้ใช้สวนสาธารณะ 2. ควรจัดระบบไฟส่องสว่างที่เพียงพอรอบทางเดินสวนสาธารณะ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ รายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลสรุปจากการทบทวนแผนงานโครงการรูปแบบกิจกรรมทางกายของสวนสาธารณะ สถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกาย คุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะ ปริมาณผู้ใช้สวนสาธารณะ พฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ ระดับกิจกรรมทางกาย และความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา สามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ดังนี้

5.1.1 ผลสรุปการทบทวนแผนงานโครงการ รูปแบบกิจกรรมทางกาย และสถานการณ์รูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า รูปแบบกิจกรรมทางกายที่มีในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้ง 5 โซน แบ่งได้ 3 ประเภท คือ ด้านการออกกำลังกาย มีกิจกรรมทางกายทั้งหมด 9 กิจกรรม ประกอบด้วย การเดิน แอโรบิก การวิ่ง การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การรำไทเก๊ก/ซึ้ง การชี่จักรยาน การรำพัดจีน การเต้นบาสโลบ และฟิตเนส ด้านการกีฬา มีกิจกรรมทางกายทั้งหมด 11 กิจกรรม ประกอบด้วย การเตะฟุตบอล การเตะฟุตบอล การเตะตะกร้อ การเล่นบาสเกตบอล การเล่นเกม การชกมวย การตีแบดมินตัน การตีเทเบิลเทนนิส การยิงปืน การว่ายน้ำ และกิจกรรมขาไถ ส่วนด้านนันทนาการ มีกิจกรรมทางกายทั้งหมด 6 กิจกรรม ประกอบด้วย ดนตรีในสวน การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น การระบายสี/วาดรูป การนั่งคุย/นั่งเล่น การอ่านหนังสือ และการถ่ายภาพวิวและบุคคล รวมกิจกรรมทางกายทั้งหมด 26 กิจกรรม

รูปแบบกิจกรรมทางกายในแต่ละประเภท เมื่อแยกตามแต่ละโซน พบว่า กิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย พบในโซนสนามกีฬากลางมากที่สุด กิจกรรมทางกายด้านการกีฬา พบในโซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก และกิจกรรมทางกายด้านนันทนาการ พบมากที่สุดที่โซนสนามเด็กเล่น สวนสุขภาพและสวนสุขภาพ ร.9 ตามลำดับ ซึ่งจะไม่มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมทางกายด้านกีฬา ยังไม่มีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกายประเภทโยคะเกิดขึ้นในสวนสาธารณะ เพราะยังไม่พร้อมด้วยสถานที่ คน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกายประเภทโยคะ และยังไม่มีการจัดตั้ง

ชมรมขึ้นมา ส่วนกิจกรรมทางกายด้านการกีฬาเบสบอลและซอฟท์บอล เป็นกีฬาต่างประเทศ ไม่เป็นที่นิยมของประเทศไทย และชาดครูผู้ฝึกสอน และกิจกรรมด้านการนันทนาการ มีดนตรีในสวนทุกวันศุกร์ช่วงเย็น เกิดขึ้นที่โซนสวนสุขภาพ ร.9 เห็นควรมีการเพิ่มกิจกรรมนันทนาการดนตรีในสวน ในวันหยุด คือวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยมีผู้ดูแลหลักและดูแลรับผิดชอบสถานที่

โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงและบริเวณสนามกีฬา กลาง ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561–2564) ของหน่วยงานเทศบาลเมืองเบตง ได้มีการดำเนินโครงการปรับปรุงบริเวณต่าง ๆ มีทั้งหมด 4 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ 2) โครงการปรับปรุงศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก 3) โครงการปรับปรุงสวนสุขภาพ ร.9 และ 4) โครงการปรับปรุงสนามเด็กเล่นและสวนสวดสยาม พบว่า มี 3 โครงการได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ยังเหลืออีก 1 โครงการที่กำลังดำเนินโครงการซ่อมแซมอยู่ นั่นคือ โครงการปรับปรุงศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ในส่วนบริเวณสระว่ายน้ำ 50 เมตร ตั้งแต่เริ่มมีการก่อสร้างและใช้งานงานได้ไม่ต่อเนื่อง เริ่มดำเนินการซ่อมแซมตั้งแต่ 3 พฤศจิกายน 2565 ถึง 30 กรกฎาคม 2566 รวม 270 วัน

5.1.2 ผลสรุปคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก อนามัยสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า

1) ด้านคุณลักษณะทางกายภาพสิ่งแวดล้อมของสวนสาธารณะเป็นไปตามเกณฑ์โครงสร้างพื้นฐานคุณลักษณะของสวนสาธารณะ โดยมีเส้นทางเดิน/เส้นทางจักรยาน มีสนามเด็กเล่น 1 แห่ง มีลานอเนกประสงค์/ลานออกกำลังกายกลุ่ม 1 แห่ง มีสนามกีฬา จำนวน 12 สนาม ส่วนพื้นที่สำหรับทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างง่ายด้วยตนเอง อุปกรณ์กีฬา ทั้งหมด 9 จุด อยู่ในโซนสวนสุขภาพ ร.9

2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ มีโต๊ะ/ที่นั่ง รวมจำนวน 18 ชุด มีศาลาที่พักจำนวน 4 ศาลา มีสถานที่จอดรถ จำนวน 2 จุด มีป้ายบอกเป็นสัดส่วน แต่ผู้ใช้สวนสาธารณะ ยังฝ่าฝืน จอดไม่เป็นที่เป็นทาง ทำให้จัดการความเรียบร้อยยากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษา เขมโซต (2558) พบว่า การเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะในด้านที่จอดรถ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและให้ความสำคัญกับทางเท้าเป็นหลัก มีสวนหย่อม 2 จุด มีสวนน้ำพุ 1 จุด และมีจุดสัตว์เลี้ยง 1 จุด ทางด้านสัตว์เลี้ยงควรจัดทำประกาศขึ้นมาใหม่ ถ้ามีเจ้าของสัตว์เลี้ยงควรดูแลอย่างดีและจำกัดสถานที่ในการพาสัตว์เลี้ยงไปเดินเล่น ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีห้องส้วมบริการผู้ใช้สวนสาธารณะ ทั้งหมด 5 ที่ มีการจัดการมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล และมีการจัดการน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล โดยกองสาธารณสุข เทศบาลเมืองเบตง เป็นผู้รับผิดชอบงานหลัก ยังไม่มีจุดบริการน้ำใช้ และจุดบริการน้ำประปาดื่มได้

3) ด้านความปลอดภัย ได้แก่ รั้วและประตู/ขอบเขตที่ชัดเจน อยู่ในสภาพชำรุดกำลังดำเนินการซ่อมแซม มีกล้องวงจรปิด ที่โซนสนามกีฬากลาง ถ้ามีเหตุเกิดกับประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะ จะเรียกใช้ 1669 หรือ 191 เป็นช่องทางในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน/อุบัติเหตุ ยังไม่มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ยกเลิกการใช้โทรศัพท์สาธารณะ และมีไฟฟ้าส่องสว่างที่ไม่เพียงพอ พบว่าระยะเวลาในการเปิด-ปิดไฟฟ้า ระบบไฟฟ้าส่องสว่างรอบเส้นทางเดิน/วิ่งและทางซีกจักรยาน ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่รอบสวนสาธารณะ สอดคล้องกับการศึกษา เชมโซต (2558) พบว่า การที่มีการควบคุมระบบไฟฟ้าส่องสว่างอย่างเป็นระบบ จะมีความปลอดภัยทั้งอาชญากรรมและจากอุบัติเหตุได้ และส่งผลทำให้มีการเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะมากยิ่งขึ้น

5.1.3 ผลสรุปปริมาณผู้ใช้สวน พฤติกรรมผู้ใช้สวน และระดับกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า จากการสำรวจกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ (25-31 ตุลาคม 2563) โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงเวลา ทั้ง 5 โซน มีผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้งหมด 2,067 คน เฉลี่ย 295 คนต่อวัน โดยในวันธรรมดา (วันจันทร์ถึงวันศุกร์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 268 คน และวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์และวันอาทิตย์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 364 คน สูงกว่าวันธรรมดาเฉลี่ย 96 คน ผลของการสำรวจปริมาณผู้ใช้สวนได้สอดคล้องกับการศึกษาของ (นัฐศิริ, 2563; อรณา, 2558) พบว่า ลักษณะการใช้สวนสาธารณะ มีปริมาณผู้ใช้สวนในวันธรรมดาน้อยกว่าวันหยุด จำนวนผู้ใช้สวนสาธารณะสูงสุดอยู่ในช่วงบ่าย ช่วงเวลา 16:00-17:00 น. โดยสรุปภาพรวมสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน เมื่อจำแนกตามกลุ่มวัย มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้สวนมากที่สุด ร้อยละ 57.52 รองลงมาคือวัยรุ่น ร้อยละ 25.44 รองลงมาคือวัยผู้สูงอายุ ร้อยละ 15.20 วัยเด็กมีใช้น้อยที่สุด คือร้อยละ 1.84 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chandrasiri O. and Arifwidodo S., 2558; Parra D.C. et al., 2010; เปรมวดี และคณะ, 2562) พบว่า กลุ่มวัยที่พบการออกกำลังกายมากที่สุดคือ กลุ่มวัยผู้ใหญ่ ตามด้วยวัยรุ่น วัยผู้สูงอายุและวัยเด็ก จำแนกตามเพศ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 1,049 คน ร้อยละ 50.7 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 1,018 คน ร้อยละ 49.3 จากการทบทวนวรรณกรรม (กาญจนา, 2557; มณเฑียร, 2559; Parra D.C. et al., 2010) พบว่า เพศชายจะมีโครงสร้างที่แข็งแรง ในขณะที่เพศหญิงจะมีโครงสร้างที่บอบบางกว่า เพศชายจึงมีการออกกำลังกายมากกว่าเพศหญิง ภาพรวมของสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน พบว่า มีระดับกิจกรรมทางกายระดับเบามากที่สุด ร้อยละ 43.40 เช่น เป็นการเดินระยะสั้น ๆ การเดินรอบสวนในแต่ละโซน การยืดเหยียดกล้ามเนื้อหลังการเตะฟุตบอลและยืดเหยียดกล้ามเนื้อที่อุปกรณ์กายกีฬา การนั่งรถเข็นในเด็ก การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น การรำไทเก๊ก/ซิงก รำพัดจีน และการเล่นเปตอง อยู่ในโซนศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ร้อยละ 53.95 และสนามกีฬากลาง ร้อยละ 53.43 ซึ่งเหมือนกับงานวิจัยที่ศึกษาลักษณะกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ (นัฐศิริ, 2563) พบว่า มีกิจกรรมทางกายระดับเบามากที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมทาง

กายระดับปานกลางถึงหนัก พบว่า ภาพรวมของสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน ร้อยละ 30.09 เป็นการเตะฟุตบอล อยู่ในโซนสนามกีฬาากลาง ร้อยละ 43.44 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Kaczynski A.T. et al., 2013; ฐิติกร และคณะ, 2560) พบว่า กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชาย จะมีระดับกิจกรรมทางกายอยู่ในระดับปานกลางถึงหนักมากกว่ากลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศหญิง ส่วนกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่งน้อยที่สุด พบว่า ภาพรวมของสวนสาธารณะทั้ง 5 โซน ร้อยละ 26.51 เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น การอ่านหนังสือ การระบายสี/วาดรูป การถ่ายภาพวิวและบุคคล การขับรถเล่นรอบสวน และดนตรีในสวน อยู่ในโซนสนามเด็กเล่น สวนพฤกษศาสตร์ และสวนสุขภาพ ร.9 ร้อยละ 66.18, 44.67 และ 36.69 ตามลำดับ เช่นเดียวกับกรณีศึกษา (Chandrasiri O. and Arifwidodo S., 2558; อรเอ็ม และคณะ, 2558) พบว่า พื้นที่ที่ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายระดับเนือยนิ่ง เป็นพื้นที่ที่เชื่อมโยงไปกับสนามหญ้าโล่ง สนามหญ้าและลานเครื่องออกกำลังกาย ผู้ใช้สวนสาธารณะมีกิจกรรมทางกายด้านการนันทนาการ เช่น การนั่งคุย/นั่งเล่น พักผ่อนหย่อนใจ

5.1.4 ผลสรุประดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง พบว่า

จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มาใช้สวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา ทั้งหมด 217 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน ร้อยละ 54.4 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 97 คน ร้อยละ 44.7 และมี 2 คน เป็นเพศทางเลือก ร้อยละ 0.9 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18–64 ปี วัยผู้ใหญ่ จำนวน 149 คน ร้อยละ 68.7 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมวดี และคณะ (2562) พบว่า กลุ่มวัยที่พบการออกกำลังกายน้อยที่สุดคือ กลุ่มวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นวัยทำงาน ส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายด้านการออกกำลังกาย จำนวน 110 คน ร้อยละ 50.7 ช่วงเวลาที่มาใช้สวนสาธารณะ คือช่วงเวลาเย็น 16:00–18:00 น. จำนวน 136 คน ร้อยละ 62.7 ซึ่งสอดคล้องกับ ภาคภูมิ และคณะ (2561) พบว่า ช่วงเวลาที่มีผู้ใช้สวนสาธารณะมากที่สุดคือช่วงเวลาเย็น 16:00–18:00 น. ส่วนใหญ่มาใช้สวนสาธารณะ 3-4 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 67 คน ร้อยละ 30.9 ส่วนใหญ่มาใช้สวนสาธารณะบริเวณสนามกีฬาากลาง จำนวน 90 คน ร้อยละ 41.5 ส่วนใหญ่มาใช้สวนสาธารณะเพื่อสุขภาพ จำนวน 138 คน ร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมประเภทนันทนาการ 60 คน ร้อยละ 27.6 ระยะเวลาที่มาใช้สวนสาธารณะ อยู่ในช่วง 1–2 ชั่วโมง จำนวน 139 คน ร้อยละ 64.1 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 217 คน พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.796) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจด้านความพอเพียงของกิจกรรมทางกายเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือ ด้านภูมิทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และรองลงมา คือ ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งความพึงพอใจโดยภาพรวม พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะ คือ การจัดให้มีห้องน้ำที่เพียงพอต่อผู้ใช้สวนสาธารณะ (บริษัท อาร์คสตูดิโอ 168 จำกัด, 2560)

5.1.5 ข้อเสนอแนะ พบว่า จากการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้มีการนำเสนอทบทวนร่างรายงานให้กับที่ประชุม มีข้อเสนอแนะโดยแยกแต่ละโซน ดังนี้

1. การปรับปรุงสภาพพื้นผิวของทางเดิน/สนามลู่วิ่งสนามกีฬาากลาง
2. ควรมีป้ายบอกวิธีการใช้งานของแต่ละเครื่องอุปกรณ์กายกีฬาบริเวณสวนสุขภาพ ร.9
3. การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามเหมาะสมกับกิจกรรมด้านนันทนาการ และปรับปรุงถนนในสวนสาธารณะให้เรียบบริเวณสวนสุดสยาม
4. การซ่อมแซมอุปกรณ์เด็กเล่นในสนามเด็กเล่น ให้สามารถพาเด็กมาเล่นที่สนามเด็กเล่น
5. การปรับปรุงสระว่ายน้ำ 50 เมตร บริเวณศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก
6. เพิ่มไฟฟ้าส่องสว่างตามทางเดิน/วิ่ง/จักรยานรอบสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
7. มีจุดบริการน้ำดื่มที่สะอาด ปรับปรุงห้องน้ำและรักษาความสะอาด เพิ่มห้องน้ำในโซนสนามเด็กเล่น
8. ด้านสัตว์เลี้ยง ยังมีปัญหาเนื่องจากยังมีผู้มาให้อาหารสัตว์เป็นประจำ
9. ไม่มีเวรยามในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ใช้สวนสาธารณะ และทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เมื่อได้ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของรูปแบบกิจกรรมทางกายที่มีในสวนสาธารณะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาลเมืองเบตง ควรสนับสนุนความรู้ทางวิชาการด้านการส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
- 2) ควรมีการศึกษาแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตจังหวัดยะลา เนื่องจากรูปแบบกิจกรรมทางกายยังมีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

บรรณานุกรม

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2558). *ร่างแผนยุทธศาสตร์กิจกรรมทางกายแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2563)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2557). *คู่มือ เกณฑ์มาตรฐานสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย*. นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2565). *รายงานประจำปี 2565 NCDs*. สืบค้นวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 จากเว็บไซต์ <http://www.thaincd.com/2016/media-detail.php?id=14502&tid=&gid=1-015-005>.
- กลุ่มงานวิจัย 1 กองนโยบายและแผนงานสำนักงานผังเมือง. (2554). *พื้นที่สีเขียวในรูปสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร ปี 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานผังเมืองกรุงเทพมหานคร.
- กาญจนา บุญภักดี. (2557). *การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนในสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: (วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง).
- กุลทัต หงส์ชยางกูร, พงศ์เทพ สุธีรวิมุติ และอุทัยพิงศ์ แก้วทอง. (2561). *คู่มือการเพิ่มกิจกรรมทางกายในคนไทย*. สงขลา: สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เชมโซต ภูประเสริฐ. (2558). *การออกแบบวางผังบริเวณเพื่อปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะสวนร่มเกล้า กัลปพฤกษ์*. ขอนแก่น: (วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น). 14(2).
- ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. (2539). *สถิติพื้นฐาน*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- ฐิติกร โตโพธิ์ไทย และคณะ. (2560). *คนไทยใช้พลังงานในกิจกรรมทางกายและพฤติกรรมเนือยนิ่งเท่าไร: ข้อมูลจากการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ.2558*. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 11(3), 327-344.
- ฐิติกร โตโพธิ์ไทย และคณะ. (2562). *บทเรียนจากการพัฒนาแผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย พ.ศ. 2561-2573*. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 13(4), 442-456.
- เทศบาลเมืองเบตง. (2559). *แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)*. ยะลา: เทศบาลเมืองเบตง.
- เทศบาลเมืองเบตง. (2564). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) เทศบาลเมืองเบตง*. ยะลา: เทศบาลเมืองเบตง.
- นพนนท์ อินสุข. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานลานสาธารณะบริเวณวงเวียนใหญ่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร)*.

- นัฐศิพร แสงเยื่อน. (2563). *ลักษณะกิจกรรมทางกายและความพึงพอใจในการใช้สวนสาธารณะ: กรณีศึกษาตำบลจอมบึง จังหวัดราชบุรี*. กรุงเทพฯ: (วารสารวิชาการ ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร). 35(2), C43-C63.
- บริษัท อาร์คสตูดิโอ 168 จำกัด. (2560). *โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และบริเวณสนามกีฬาากลางเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา*. สงขลา.
- เปรมวดี คฤหเดช และคณะ. (2562). *การรับรู้พฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนที่มาออกกำลังกายในสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: (วารสารและวารสารเวชศาสตร์ เขตเมือง). 63(6), 455-466.
- พงศ์เทพ สุธีรวิฑู. (2560). *HIA A Mechanism for Healthy Public Policy*. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่องวิทยาการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA Intensive Workshop) วันที่ 24–28 เมษายน 2560. สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เพ็ญ สุขมาก. (2561). *การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment, HIA)*. เอกสารประกอบการประชุม โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพนักประเมินผล วันที่ 28–31 สิงหาคม 2561. สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภาคภูมิ และคณะ. (2561). *สภาพปัญหาการจัดการกิจกรรมทางกายของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*. (วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้). 5(3), 262–273.
- มณเฑียร ทองนพคุณ. (2559). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางกายของคนวัยทำงาน ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ระพินทร์ โพธิ์ศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภรณ์ คำรศ และคณะ. (2556). *พฤติกรรมและการเข้าถึงการออกกำลังกายของประชาชนในเขตภาษีเจริญ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยสยาม.
- ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. (2538). *ทฤษฎีและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศุภวัลย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย. (2558). *การประเมินภายใน: ปฏิบัติการสู่ความสำเร็จของการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะและกิจกรรมทางกาย*. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.

- ศูนย์วิจัยกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ สสส. (2559). 10 ข้อดี การมี “กิจกรรมทางกาย”. สืบค้นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2561 จากเว็บไซต์ <https://mgronline.com/qol/detail/9590000040737>. เกษม นครเขตต์ ผู้เขียน.
- สนธยา สีละมาต. (2557). *กิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญชัย สุตินันท์วิหาร. (2558). *การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA) ภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง*. ผลกระทบของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ ประจำปี 2558. วันที่ 26–27 มกราคม 2558. สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). *แผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย พ.ศ. 2561–2573*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2560). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559*. บริษัทสำนักพิมพ์สุภา จำกัด.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา. (2566). *ความครอบคลุมของเด็กอายุ 5 ปี*. สืบค้นวันที่ 16 พฤษภาคม 2566 จากเว็บไซต์ https://yla.hdc.moph.go.th/hdc/reports/report.php?cat_id=4df360514655f79f13901ef1181ca1c7&id=f033ab37c30201f73f142449d037028d. โปรแกรม HDC.
- เสกสรร นิยมเพ็ง และพัชรินทร์ สิริสุนทร. (2558). *การพัฒนาพื้นที่สาธารณะแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเมือง*. เพชรบูรณ์: งานวารสาร สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- อรณา จันทศิริ. (2558). *สวนสาธารณะกับการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรเอม ตั้งกิจงามวงศ์ และคณะ. (2558). *การสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนเพื่อประเมินระดับกิจกรรมทางกาย และความสัมพันธ์ของพื้นที่กิจกรรมทางกายกับลักษณะทางกายภาพของสวนหลวงราชินี (19 ไร่) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. ACTIVE Place. 487–505.
- อำพล จินดาวัฒนา. (2554). *เอสไอเอ. หนุนหรืออุดหนุนการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: บริษัทคุณาไทย จำกัด (วนิดาการพิมพ์).
- Amornsriwatanakul A. et al. (2016). *Results From Thailand's 2016 Report Card on Physical Activity for Children and Youth*. Human Kinetics Original Research. 2016, 13 (Suppl 2), S291–S298.

- Bedimo-Rung A.L., Mowen A.J. and Cohen D.A. (2005). *The Significance of Parks to Physical Activity and Public Health A Conceptual Model*. American Journal of Preventive Medicine, 28(2S2), 159–168.
- BenjaminLegal Regina. (2010). *Review Concerning the Use of Health Impact Assessments in Non-Health Sector*. Surgeon General, in National Prevention Strategy.
- Betsy Beymer-Farris B. et al. (2013). *A Health Impact Assessment (HIA) of Park, Trail, and Green Space Planning in the West Side of Greenville, South Carolina*. South Carolina Institute of Medicine and Public Health.
- Bulletin 7. (2009). *Municipal Opportunities for Physical Activity*. Survey of Physical Activity in Canadian Municipalities: Facts & Figures.
- Chandrasiri O. and Arifwidodo S. (2558). *ลักษณะการใช้สวนสาธารณะระดับย่านเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย: กรณีศึกษาสวนสาธารณะเบญจกิติ กรุงเทพมหานคร*. ACTIVE Place. 563–573.
- Chandrasiri O. and Arifwidodo S. (2017). *Inequality in Active Public Park: A Case Study of Benjakitti Park in Bangkok, Thailand*. Department of Landscape Architecture, Faculty of Architecture, Kasetsart University.
- Chow B.C., McKenzie T.L. and Sit C.H.P. (2016). *Public Parks in Hong Kong: Characteristics of Physical Activity Areas and Their Users*. International Journal of Environmental Research and Public Health.
- Cohen D. et al. (2006). *Park Use and Physical Activity in a Sample of Public Parks in the City of Los Angeles*. Limited Electronic Distribution Rights.
- Cohen D.A. et al. (2009). *Effects of Park Improvements on Park Use and Physical Activity Policy and Programming Implications*. American Journal of Preventive Medicine.
- Cohen D.A. et al. (2013). *How much observation is enough? Refining the administration of SOPARC*. J Phys Act Health.
- D.A. Widyastari, P. Saonuam, K. Pongpradit et al. (2022) *Results from the Thailand 2022 report card on physical activity for children and youth*. Journal of Exercise Science & Fitness 20 (2022) P276–282.

- Early-Alberts J., Hamberg A. and Haggerty B. (2015). *Health Impact Assessment: Oregon's Practitioner Toolkit A Handbook for Conducting Rapid HIAs (2nd Edition)*. Oregon Health Authority Center for Health Protection Environmental Public Health.
- Echeverria, Sandra E. et al. (2014). *A Community Survey on Neighborhood Violence, Park Use, and Physical Activity Among Urban Youth*. *Journal of Physical Activity and Health*, 2014, 11, 186–194.
- Evenson K.R. et al. (2016). *Park characteristics, use, and physical activity: A review of studies using SOPARC (System for Observing Play and Recreation in Communities)*. *Preventive Medicine*.
- Gibson D.A., Whitehead S. and Laine R. (2016). *A Health Impact Assessment of a County Parks and Recreation Fitness Policy in Hillsborough County, Florida*. Association of State and Territorial Health Officials.
- Greenspace Scotland. (2008). *Health Impact Assessment of greenspace A Guide*. Health Scotland: 12 Alpha Centre Stirling University Innovation Park Stirling FK9 4NF.
- Hengpraprom S., Bualert S. and Sithisarankul P. (2012). *Testing A Health Impact Assessment Tool By Assessing community Opinion About A Public Park*. Bangkok; Department of Preventive and Social Medicine, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University and College of Environment, Kasetsart University.
- Kaczynski A.T., Potwarka L.R. and Saelens B.E. (2008). *Association of Park Size, Distance, and Features With Physical Activity in Neighborhood Parks*. *American Journal of Public Health*.
- Kaczynski A.T. et al. (2013). *Differences in Youth and Adult Physical Activity in Park Settings by Sex and Race/Ethnicity*. *Preventing Chronic Disease*, 10(120276), 1–4.
- Kelly R.E. et al. (2016). *Park characteristics, use, and physical activity: A review of studies using SOPARC (System for Observing Play and Recreation in Communities)*. *Preventive Medicine*, 86(2016), 153–166.
- Nakhornket Kasem. (2016). *Lessons on Promoting Physical Activities in Thai Local Authorities*. Thai Health Promotion Foundation.

- Parra D.C. et al. (2010). *Assessing Physical Activity in Public Parks in Brazil Using Systematic Observation*. American Journal of Public Health.
- Phillip W. et al. (2014). *Physical Activity Surveillance in Parks Using Direct Observation*. Preventing Chronic Disease, 11(130147), 1–9.
- Wang D. et al. (2015). *Factors Influencing Perceived Access to Urban Parks: A Comparative Study of Brisbane (Australia) and Zhongshan (China)*. Habitat International.
- WHO. (2010). *Global Recommendations on Physical Activity for Health*. 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland. P15–21.
- WHO. (2018). *Noncommunicable Diseases* . 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland.
- WHO. (2022). *Global status report on physical activity 2022*. 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland.
- WHO. (2023). *Pacific Physical Activity and Sedentary Behaviour Guidelines for Everyone*. Regional Office for the Western Pacific, P.O.Box 2932, 1000, Manila, Philippines.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข

คณะกรรมการจริยธรรมด้านการวิจัยทางสังคมและการวิจัยเชิงทดลองในมนุษย์
สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant Information Sheet) (เพื่อประกอบการตัดสินใจ)

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย)...การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนา
รูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัด
ยะลา

ชื่อผู้วิจัย...นางสาววัลลยา รุ่งโรจน์กำเนิด.....โทรศัพท์...097-9496544

หน่วยงาน...สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ก่อนที่ท่านจะลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมร่วมวิจัย ท่านควรได้รับทราบว่

- โครงการนี้เป็นโครงการวิจัย
- ท่าน ไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ และสามารถถอนตัวออกจากโครงการได้ทุกเมื่อ
โดยจะไม่มีผลกระทบต่อใดๆ ต่อท่าน
- ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือ
ผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี
- นักวิจัยผู้ขอความยินยอมต้องให้ ข้อมูลและเวลาที่เพียงพอแก่ท่าน ในการตัดสินใจเข้าร่วมการ
วิจัยอย่างอิสระ

เรียน ท่านผู้อ่านที่นับถือ

ผู้วิจัย ขอเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือตอบแบบสอบถามในโครงการวิจัย
ข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของท่าน ขอให้ท่านใช้เวลาในการ
อ่านและทำความเข้าใจรายละเอียดตามเอกสารที่ท่านได้รับจำนวน 2 หน้านี้ ถ้าท่านไม่เข้าใจหรือสงสัยประการใด
ท่านสามารถซักถามผู้วิจัย/ผู้ให้ข้อมูลแก่ท่านได้อย่างเต็มที่ และถ้าท่านสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะ
ขอให้ท่านลงชื่อในใบสมัครใจเพื่อเข้าร่วมโครงการวิจัยต่อไป

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรม
ทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดย ศึกษา/ เก็บข้อมูลในกลุ่มผู้ให้
ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ 1.ผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง แผนงานและโครงการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง
จำนวน 10 คน คือ นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, กองสาธารณสุข, กองช่าง และกองการศึกษา 2.ผู้ใช้
สวนสาธารณะ จำนวน 40 คน รวมจำนวน 50 คน ทำการศึกษาในพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัด
ยะลา ระหว่าง เดือน ตุลาคม 2563 ถึง เดือนมีนาคม 2564 รวมระยะเวลา 6 เดือน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยจะดำเนินการรอบการตามกระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน 4 ขั้นตอน คือการกั่นกรอง การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ การกำหนดขอบเขตการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ และการทบทวนร่างรายงานโดยสาธารณะ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูลเอกสาร การสังเกต แบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ตารางสังเกตการใช้กิจกรรมทางกาย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวคำถามประชุมกลุ่มย่อย มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง และกลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ ในขั้นตอนการกั่นกรอง (Screening) ตอนที่ 2 แนวคำถามในการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ 1) กลุ่มชมรมต่าง ๆ 2) กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) ตอนที่ 3 แบบสังเกต แบบสำรวจ และแบบสอบถาม ในขั้นตอนการประเมินผลกระทบ (Assessment) ตอนที่ 4 แนวคำถามในการประชุมเพื่อทบทวนร่างรายงานโดยสาธารณะ (Public Review) ซึ่งขณะที่ท่านกำลังร่วม ให้สัมภาษณ์เชิงลึก/ประชุมกลุ่มย่อย หากท่านรู้สึกไม่สบายใจที่จะตอบคำถามบางข้อ ท่านสามารถข้ามข้อคำถามนั้นไปได้ หรืออาจจะหยุดการสัมภาษณ์ได้ทุกเมื่อ ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงกิจกรรม แผนงาน โครงการสวนสาธารณะตามรูปแบบที่ได้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางกายเพิ่มมากขึ้น ลดพฤติกรรมเนือยนิ่งของประชาชนในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

ในการให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เข้าร่วมวิจัยดำเนินการให้ข้อมูลหรือตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน ส่วนไหนที่สามารถตอบได้ให้ระบุว่าไม่ต้องการให้ข้อมูล ทั้งนี้ผลการแสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลจะถูกประมวลและนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการนำเสนอข้อมูลเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เข้าร่วมวิจัยจะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น ทางผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไว้เป็นความลับ และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

ทั้งนี้โครงการวิจัยนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมด้านการวิจัยทางสังคมและการวิจัยเชิงทดลองในมนุษย์ สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ท่านสามารถขอรับคำปรึกษา/แจ้งเรื่อง/ร้องเรียนได้ที่สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โทรศัพท์ 074-282900 ในวันและเวลาราชการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ให้ข้อมูล/อาสาสมัครโปรดให้ความสำคัญ

- ท่านจะได้รับเอกสารชี้แจงและหนังสือแสดงเจตนายินยอมที่มีข้อความเดียวกันกับที่นักวิจัยเก็บไว้ 1 ชุด ท่านควรเก็บไว้กับตัวเพื่อเป็นหลักฐานและอ่านเมื่อมีข้อสงสัย
- ส่วนทำหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการ จะต้องมี 1) ลายมือชื่อของท่าน 2) ลายมือชื่อนักวิจัยที่ให้คำอธิบายเกี่ยวกับโครงการ และ 3) วันที่ที่ลงนาม ซึ่งท่านต้องเป็นผู้ลงวันที่ด้วยตนเอง

ภาคผนวก ค

คณะกรรมการจริยธรรมด้านการวิจัยทางสังคมและการวิจัยเชิงทดลองในมนุษย์

สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย

(Informed Consent Form)

ข้าพเจ้า (นาย /นาง /นางสาว).....นามสกุล.....อายุปี

ขอแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย ในโครงการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วนเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ข้าพเจ้าได้อ่านเอกสารคำอธิบายโครงการวิจัยและ /หรือได้รับฟังคำอธิบายจาก นางสาววัลยา รุ่งโรจน์กานิต และได้รับทราบถึงรายละเอียดของโครงการวิจัยเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์และระยะเวลาที่ทำการวิจัย ขั้นตอน ตลอดจนผลประโยชน์ที่ข้าพเจ้า จะได้รับ

และข้าพเจ้า ยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้า เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยให้วิเคราะห์และนำเสนอเป็นข้อมูลในภาพรวม ผู้วิจัยต้องเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากข้าพเจ้า ไว้เป็นความลับ และไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ข้าพเจ้า สามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ในอนาคต

หากข้าพเจ้ามีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับนางสาววัลยา รุ่งโรจน์กานิต ได้ที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ่อน้ำร้อน.....โทรศัพท์ 073-272172 (ในเวลาราชการ) และ 097-9496544 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง หากได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถขอรับคำปรึกษา/แจ้งเรื่อง/ร้องเรียน ได้ที่สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โทรศัพท์ 074-282900 ได้ในวันและเวลาราชการ

ข้าพเจ้า เข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้ โดยตลอดแล้ว ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้ลงลายมือชื่อ หรือให้นักวิจัยผู้อ่านให้ข้าพเจ้าฟัง ลงลายมือชื่อในใบแสดงความยินยอมให้ข้อมูลแทนข้าพเจ้า

ลงชื่อ

(นักวิจัยผู้ลงนามแทน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลงชื่อ

(ผู้ตอบแบบสอบถาม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

นักวิจัยต้องมอบสำเนาเอกสารฉบับนี้ให้ผู้เข้าร่วมวิจัย/ผู้ปกครอง เก็บไว้ 1 ชุดด้วย

ภาคผนวก ง

เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้การประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะพื้นที่เทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะมีการดำเนินการตามกระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพแบบเร่งด่วน 4 ขั้นตอน คือ การกลั่นกรอง (Screening) การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping) และการประเมินผล (Assessment) และการทบทวนร่างรายงานผลการประเมินโดยสาธารณะ (Public Review) ซึ่งเครื่องมือในการวิจัยแต่ละขั้น จะถูกนำมาใช้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีทั้งหมด 6 ชุด ดังนี้

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก ในขั้นตอนการกลั่นกรอง (Screening)
 - แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง และกลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ
2. แนวคำถามการประชุมกลุ่มย่อย ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ (Scoping)
 - 2.1 แนวคำถามการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มชมรมต่าง ๆ
 - 2.2 แนวคำถามการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน
3. แบบสังเกต แบบสำรวจ และแบบสอบถาม ในขั้นตอนการประเมินผลกระทบ (Assessment)
 - 3.1 แบบสังเกตผู้ใช้สวนสาธารณะ 1 สัปดาห์ ใช้เครื่องมือสำรวจ SOPARC
 - 3.2 แบบสำรวจสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย (รายบุคคล)
 - 3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะ
4. แนวคำถามในการประชุมเพื่อทบทวนร่างรายงานโดยสาธารณะ (Public Review)

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก ในขั้นตอนการคัดกรอง (Screening)

กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน (นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, ประธานสภาสมาชิก สมาชิกสภาเทศบาล, ผู้รับผิดชอบงาน กองสาธารณสุขฯ, ผู้รับผิดชอบงาน กองช่าง และผู้รับผิดชอบงาน กองการศึกษา)

กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ จำนวน 30 คน (กลุ่มคนวัยต่าง ๆ มี 3 กลุ่มวัยทั้งหมด 5 โชน โชนละ 6 คน คือ อายุ 6-17 ปี วัยรุ่น, อายุ 18-64 ปี วัยผู้ใหญ่ และอายุมากกว่า 65 ปี วัยผู้สูงอายุ)

จากข้อมูลขั้นต้นจะเห็นว่าสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีการทำกิจกรรมทางกายรูปแบบอื่น ๆ อะไรอีกบ้างนอกเหนือจากที่นำเสนอในตารางที่ ก1

1. สถานการณ์การใช้สวนสาธารณะ เพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายของแต่ละสวน (ทั้ง 5 โชนในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง และ 26 กิจกรรมทางกาย) เป็นอย่างไร (จากการสำรวจ ใน 1 สัปดาห์ จำนวนคนมาใช้เฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 723 คน ประมาณร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมดในเทศบาลเมืองเบตง ปี 2563 หากจะทำให้มีการใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะเพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายมากขึ้น เทศบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำอะไร อย่างไรบ้าง)

.....

.....

.....

2. จากตารางที่ ก3 ท่านมีนโยบาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ในปัจจุบัน อะไรบ้าง ท่านคิดว่าผลการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทางบวกและลบอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ในอนาคตเทศบาลเมืองเบตง จะกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ เพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายของประชาชนอะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่ารูปแบบกิจกรรมทางกายของประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง มีรูปแบบหลากหลายแล้วหรือไม่ อย่างไร หากไม่ ท่านคิดว่าควรมีกิจกรรมทางกายอะไรเพิ่มเติมอีก

บ้าง และจะมีวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เพิ่มขึ้นได้อย่างไร

.....

.....

.....

5. จากข้อมูลรูปแบบกิจกรรมทางกาย ประเภทการออกกำลังกายในสวน พบว่าของเบตง ยังไม่มีโยคะ ท่านคิดว่า การเพิ่มกิจกรรมโยคะ ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นไปได้หรือไม่ ควรมีกิจกรรมโยคะหรือไม่ ถ้ามีเทศบาลจะเตรียมความพร้อมเรื่อง คนเช่นคนสอน ครูโยคะ การรวมกลุ่มฯ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร เพราะจากการสำรวจ พบว่ามีสถานที่ตัวอาคาร ด้านขวาของสวนสุตสยาม ที่ไม่มีการใช้งาน

.....

.....

.....

6. รูปแบบกีฬา สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงที่ยังไม่มี เทนนิส วอลเลย์บอล บาสเกตบอล เบสบอล และซอฟท์บอล ท่านคิดว่า ควรเพิ่มกีฬาข้างต้นอะไรบ้าง ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เพราะอะไร ถ้ามีเทศบาลจะเตรียมความพร้อมเรื่อง คน สถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร เทศบาล มีแผนที่จะส่งเสริมกีฬาอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

7. การนันทนาการ เรื่องดนตรีในสวน จัดขึ้นที่สวนสุขภาพ ร.9 ควรมีการส่งเสริมการจัดดนตรีในสวนของกลุ่มคนที่สนใจ เช่นเด็ก เยาวชน หรือกลุ่มอื่น ๆ ควรมี หรือไม่ ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมหรือไม่ ถ้ามีเทศบาลวางแผนเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงานอย่างไร เช่น การเตรียมสถานที่ หากวันศุกร์ฝนตก

.....

.....

.....

8. การแบ่งโซน สำหรับสัตว์เลี้ยง ในต่างประเทศจะมีการนำ สุนัขมาเดินเล่น ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทำได้หรือไม่ หากต้องการมีในส่วนนี้ ต้องทำประกาศใหม่หรือไม่ ในประกาศข้อที่ 3(6) ห้ามผู้ใดนำสุนัข แมว หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ มาถ่ายปัสสาวะ อุจจาระ ในบริเวณสวนสาธารณะและสนามกีฬา ซึ่งตอนนี้มีสุนัขจรจัดหลายตัว

.....
.....
.....

9. การพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากมีดนตรีในสวน ที่มีเฉพาะวันศุกร์ในสวนสุขภาพ ร.9, การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น, วาดรูประบายสีในสนามเด็กเล่น การเดินเล่นรอบสวน, การนั่งคุย/นั่งเล่น, อ่านหนังสือ ในสวนสุตสยาม, การถ่ายภาพวิวและบุคคลในทุกโซน ควรมีกิจกรรมนันทนาการ ด้านการพักผ่อนอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง สนับสนุนในกลุ่มวัยใดบ้าง

.....
.....
.....

10. หากจะให้มามีกิจกรรมทางกายครบตามนิยามขององค์การอนามัยโลก ท่านคิดว่าสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ควรปรับปรุง อะไรเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่แล้วบ้างเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะให้มากที่สุด

.....
.....
.....

เอกสารแนบ ก

แบบสังเกตรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ข้อมูลนำเสนอในขั้นตอนการ
กลั่นกรอง (Screening) และขั้นตอนในการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบ
(Scoping)

ตารางที่ ก1 แบบสังเกตรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

สวนสาธารณะ	รูปแบบกิจกรรมทางกาย										หมายเหตุ
	การเดิน	การวิ่ง	ฟุตบอล	ขี่จักรยาน	แอโรบิก	บาสเกตบอล	ไทเก๊ก	นันทนาการ	ดนตรีในสวน	ว่ายน้ำ	
(1) สนามกีฬากลาง	/	/	/								
(2) สวนสุขภาพ ร.9	/	/		/				/		/	
(3) สวนสุตสยาม	/				/			/			ด้านหน้า
(4) สนามเด็กเล่น	/	/						/			
(5) ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก	/	/	/	/	/	/	/			/	มีสระว่ายน้ำแต่เล่นไม่ได้

2. แนวคำถามการประชุมกลุ่มย่อย ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (Scoping)

2.1 แนวคำถามในการประชุมกลุ่มย่อยชุดที่ 1 กลุ่มชมรมต่าง ๆ

กลุ่มที่สัมภาษณ์ : กลุ่มชมรม 3 ชมรม จำนวน 6 คน (ชมรมวิ่ง, ชมรมฟุตบอล และชมรมแอโรบิก)
จากข้อมูลการสำรวจเบื้องต้นของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้ง 5 โซน มีรูปแบบกิจกรรมทางกายแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการ จำแนกได้เป็น 26 กิจกรรม

1. ท่านคิดว่ามีการทำกิจกรรมทางกายรูปแบบอื่น ๆ อะไรอีกบ้างนอกเหนือจากที่นำเสนอในตารางที่ ก1

.....

2. ท่านคิดว่าการใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะแต่ละโซน ทั้ง 5 โซน มีรูปแบบกิจกรรมทางกายหลากหลายหรือไม่ อย่างไร หากไม่หลากหลาย และมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเพิ่มเติมท่านคิดว่าควรมีกิจกรรมทางกายของแต่ละโซน อะไรอีกบ้าง

.....

3. จากข้อมูลรูปแบบกิจกรรมทางกาย ประเภทการออกกำลังกายในสวน พบว่าของเบตง ยังไม่มีโยคะ ท่านคิดว่า การเพิ่มกิจกรรมโยคะ ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นไปได้หรือไม่ ควรมีกิจกรรมโยคะหรือไม่ ถ้ามีเทศบาลจะเตรียมความพร้อมเรื่อง คนเช่นคนสอน ครูโยคะ การรวมกลุ่มฯ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร เพราะจากการสำรวจ พบว่ามีสถานที่ตัวอาคาร ด้านขวาของสวนสุตสยาม ที่ไม่มีการใช้งาน

.....

4. รูปแบบกีฬา สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงที่ยังไม่มี เทนนิส วอลเลย์บอล บาสเกตบอล เบสบอล และซอฟท์บอล ท่านคิดว่า ควรเพิ่มกีฬาข้างต้นอะไรบ้างในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เพราะอะไร ถ้ามีเทศบาลจะเตรียมความพร้อมเรื่อง คน สถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร เทศบาล มีแผนที่จะส่งเสริมกีฬาอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้หรือไม่อย่างไร

.....

5. การนันทนาการ เรื่องดนตรีในสวน จัดขึ้นที่สวนสุขภาพ ร.9 ควรมีการส่งเสริมการจัดดนตรีในสวนของกลุ่มคนที่สนใจ เช่นเด็ก เยาวชน หรือกลุ่มอื่น ๆ ควรมี หรือไม่ ควรเพิ่มวันเวลาในการจัดกิจกรรมหรือไม่ ถ้ามีเทศบาลวางแผนเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงานอย่างไร เช่น การเตรียมสถานที่ หากวันศุกร์ฝนตก

.....

6. จากการสำรวจ (วันที่ 25-31 ตุลาคม 2563 4 ช่วงเวลา) ใน 1 สัปดาห์ จำนวนคนมาใช้เฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 723 คน ประมาณร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมดในเทศบาลเมืองเบตง

ท่านคิดว่าควรเพิ่มจำนวนคนมาใช้สวนหรือไม่ เพิ่มประมาณร้อยละเท่าไร และจะมีวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงเพิ่มขึ้นได้อย่างไร

7. ปี 2564 หากจะทำให้มีการใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะเพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายมากขึ้น เทศบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำอะไร อย่างไรบ้าง

8. ที่ผ่านมาเทศบาล มีนโยบาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับสวนสาธารณะหลายโครงการ ดังตารางที่ ก3 ท่านคิดว่าการทำงานตามนโยบายดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทางบวกและลบอย่างไรบ้าง

9. ในอนาคตเทศบาลเมืองเบตง จะกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ อะไรเพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านกีฬา
- ด้านการออกกำลังกาย
- นันทนาการ
- การเดินทาง
- การทำงาน

10. การแบ่งโซน สำหรับสัตว์เลี้ยง ในต่างประเทศจะมีการนำ สุนัขมาเดินเล่น ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทำได้หรือไม่ หากต้องการมีในส่วนนี้ ต้องทำประกาศใหม่หรือไม่ ในประกาศข้อที่ 3(6) ห้ามผู้ใดนำสุนัข แมว หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ มาถ่ายปัสสาวะ อุจจาระ ในบริเวณสวนสาธารณะและสนามกีฬา ซึ่งตอนนี้มีสุนัขจรจัดหลายตัว

11. การพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากมีดนตรีในสวน ที่มีเฉพาะวันศุกร์ในสวนสุขภาพ ร.9, การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น, วาดรูประบายสีในสนามเด็กเล่น การเดินเล่นรอบสวน, การนั่งคุย/นั่งเล่น, อ่านหนังสือ ในสวนสุตสยาม, การถ่ายภาพวิวและบุคคลในทุกสวน ควรจะมีกิจกรรมนันทนาการ ด้านการพักผ่อนอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง สนับสนุนในกลุ่มวัยใดได้บ้าง

12. หากจะให้กิจกรรมทางกายครบตามนิยามขององค์การอนามัยโลก ทำอะไรบ้าง ท่านคิดว่า สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ควรปรับปรุง อะไรเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่แล้วบ้างเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะให้มากที่สุด

13. เทศบาลมีแผนในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาสวนสาธารณะเมืองเบตงอย่างไร

14. เทศบาลมีแผนในการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก อนามัยสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านต่าง ๆ อย่างไร

- **สิ่งอำนวยความสะดวก**

- โต๊ะ, ที่นั่ง
- ศาลาที่พัก
- สถานที่จอดรถ

- **ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม**

- จุดบริการ น้ำใช้
- จุดบริการ น้ำประปาดื่มได้
- การจัดการมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล (มีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะสภาพดี แข็งแรง ไม้รั่วซึมมีฝาปิดวางในจุดที่เหมาะสม มีจำนวนเพียงพอและไม่มีขยะตกค้าง)
- มีการจัดการน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล (น้ำทิ้งจากห้องน้ำห้องส้วม หรือจากอาคารต่างๆ ภายในสวนสาธารณะต้องมีการบำบัดเบื้องต้น เช่น มีตะแกรงดักขยะ บ่อดักไขมันที่มีประสิทธิภาพ)

- ด้านการอำนวยความสะดวก ระยะเวลาในการเปิด-ปิดสวน อาคารสถานที่ ไฟฟ้า
- ระบบรักษาความปลอดภัยกล้องวงจรปิด
- โทรศัพท์สาธารณะ
- อุปกรณ์ปฐมพยาบาล
- ช่องทางในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน/อุบัติเหตุ

อื่น ๆ ระบุ

2.2 แนวคำถามในการประชุมกลุ่มย่อย ชุดที่ 2 กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ

กลุ่มที่ถูกสัมภาษณ์ : กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน จำนวน 4 คน (โรงเรียน, รพ., รพ.สต. และเอกชน)
จากข้อมูลการสำรวจเบื้องต้นของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้ง 5 โซน มีรูปแบบกิจกรรมทางกายแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการ จำแนกได้เป็น 26 กิจกรรม

1. ท่านคิดว่ามีการทำกิจกรรมทางกายรูปแบบอื่น ๆ อะไรอีกบ้างนอกเหนือจากที่นำเสนอในตารางที่ ก1

.....

2. ท่านคิดว่าการใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะแต่ละโซน ทั้ง 5 โซน มีรูปแบบกิจกรรมทางกายหลากหลายหรือไม่ อย่างไร หากไม่หลากหลาย และมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเพิ่มเติมท่านคิดว่าควรมีกิจกรรมทางกายของแต่ละโซน อะไรอีกบ้าง

.....

3. จากข้อมูลรูปแบบกิจกรรมทางกาย ประเภทการออกกำลังกายในสวน พบว่าของเบตง ยังไม่มีโยคะ ท่านคิดว่า การเพิ่มกิจกรรมโยคะ ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เป็นไปได้หรือไม่ ควรมีกิจกรรมโยคะหรือไม่ ถ้ามีเทศบาลจะเตรียมความพร้อมเรื่อง คนเช่นคนสอน ครูโยคะ การรวมกลุ่มฯ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร เพราะจากการสำรวจ พบว่ามีสถานที่ตัวอาคาร ด้านขวาของสวนสุตสยาม ที่ไม่มีการใช้งาน

.....

4. รูปแบบกีฬา สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงที่ยังไม่มี เทนนิส วอลเลย์บอล บาสเกตบอล เบสบอล และซอฟท์บอล ท่านคิดว่า ควรเพิ่มกีฬาข้างต้นอะไรบ้างในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง เพราะอะไร ถ้ามีเทศบาลจะเตรียมความพร้อมเรื่อง คน สถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร เทศบาลมีแผนที่จะส่งเสริมกีฬาอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้หรือไม่อย่างไร

.....

5. การนันทนาการ เรื่องดนตรีในสวน จัดขึ้นที่สวนสุขภาพพร.9 ควรมีการส่งเสริมการจัดดนตรีในสวนของกลุ่มคนที่สนใจ เช่นเด็ก เยาวชน หรือกลุ่มอื่น ๆ ควรมี หรือไม่ ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมหรือไม่ ถ้ามีเทศบาลวางแผนเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงานอย่างไร เช่น การเตรียมสถานที่ หากวันศุกร์ฝนตก

.....

6. จากการสำรวจ (วันที่ 25-31 ตุลาคม 2563 4 ช่วงเวลา) ใน 1 สัปดาห์ จำนวนคนมาใช้เฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 723 คน ประมาณร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมดในเทศบาลเมืองเบตง ท่านคิดว่าควรเพิ่มจำนวนคนมาใช้สวนหรือไม่ เพิ่มประมาณร้อยละเท่าไร จะมีวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงเพิ่มขึ้นได้อย่างไร

7. ในปี 2564 หากจะทำให้มีการใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะเพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายมากขึ้น เทศบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำอะไร อย่างไรบ้าง

8. ท่านทราบนโยบาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับสวนสาธารณะของเทศบาลที่ผ่านมาหรือไม่ ดังตารางที่ ก3 ท่านคิดว่าการดำเนินงานตามนโยบายแผนงาน โครงการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทางบวกและลบอย่างไรบ้าง

9. ในอนาคตเทศบาลเมืองเบตง จะกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ อะไรเพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านกีฬา
- ด้านการออกกำลังกาย
- นันทนาการ
- การเดินทาง
- การทำงาน

10. การแบ่งโซน สำหรับสัตว์เลี้ยง ในต่างประเทศจะมีการนำ สุนัขมาเดินเล่น ในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทำได้หรือไม่ หากต้องการมีในส่วนนี้ ต้องทำประกาศใหม่หรือไม่ ในประกาศข้อที่ 3(6) ห้ามผู้ใดนำสุนัข แมว หรือสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ มาถ่ายปัสสาวะ อุจจาระ ในบริเวณสวนสาธารณะและสนามกีฬา ซึ่งตอนนี้มีสุนัขจรจัดหลายตัว

11. การพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากมีดนตรีในสวน ที่มีเฉพาะวันศุกร์ในสวนสุขภาพ ร.9, การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น, วาดรูประบายสีในสนามเด็กเล่น การเดินเล่นรอบสวน, การนั่งคุย/นั่งเล่น, อ่านหนังสือ ในสวนสุตสยาม, การถ่ายภาพวิวและบุคคลในทุกสวน ควรจะมีกิจกรรมนันทนาการ ด้านการพักผ่อนอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง สนับสนุนในกลุ่มวัยใดได้บ้าง

12. หากจะให้มีกิจกรรมทางกายครบตามนิยามขององค์การอนามัยโลก ทำอะไรบ้าง ท่านคิดว่า สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ควรปรับปรุง อะไรเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่แล้วบ้างเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะให้มากที่สุด

13. ท่านคิดว่าเทศบาลมีแผนในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาสวนสาธารณะเมืองเบตงอย่างไร

14. ระดับความพึงพอใจของท่านในการใช้สวนสาธารณะ ด้านต่าง ๆ อยู่ระดับไหน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● <u>สิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
● <u>ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม</u>					
● ด้านภูมิทัศน์					
● ด้านความปลอดภัย					
● ด้านอื่น ๆ					

15. ท่านมีข้อเสนอแนะต่อเทศบาลในการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก อนามัยสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านต่าง ๆ อย่างไร

- สิ่งอำนวยความสะดวก
 - โต๊ะ, ที่นั่ง
 - ศาลาที่พัก
 - สถานที่จอดรถ
- ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
 - จุดบริการ น้ำใช้
 - จุดบริการ น้ำประปาดื่มได้
 - การจัดการมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล (มีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะสภาพดี แข็งแรง ไม่รั่วซึมมีฝาปิดวางในจุดที่เหมาะสม มีจำนวนเพียงพอและไม่มีขยะตกค้าง)
 - มีการจัดการน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล (น้ำทิ้งจากห้องน้ำห้องส้วม หรือจากอาคารต่างๆ ภายในสวนสาธารณะต้องมีการบำบัดเบื้องต้น เช่น มีตะแกรงดักขยะ บ่อดักไขมันที่มีประสิทธิภาพ)
- ด้านภูมิทัศน์
- ด้านการอำนวยความสะดวก ระยะเวลาในการเปิด-ปิดสวน อาคารสถานที่ ไฟฟ้า
- ระบบรักษาความปลอดภัยกล้องวงจรปิด
- โทรศัพท์สาธารณะ

- อุปกรณ์ปฐมพยาบาล
- ช่องทางในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน/อุบัติเหตุ
อื่น ๆ ระบุ

3. แบบสังเกต แบบสำรวจ และแบบสอบถาม ในขั้นตอนการประเมินผลกระทบ (Assessment)

แบบสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สวนสาธารณะ (รายบุคคล)

วันที่.....

โซน 1. สนามกีฬากลาง 2. สวนสุขภาพ ร.9 3. สวนสุตสยาม

4. สนามเด็กเล่น 5. ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก

เวลา 1. 06:00-07:00 น. 2. 12:00-13:00 น.

3. 16:00-17:00 น. 4. 18:00-19:00 น.

เพศ 1. ชาย 2. หญิง 3. เพศทางเลือก

อายุ 1. 0-5 ปี 2. 6-17 ปี 3. 18-64 ปี 4. 65 ปีขึ้นไป

กิจกรรมทางกาย

กิจกรรม	บันทึกพฤติกรรมที่สังเกตเห็น
เนือยนิ่ง 1.นั่งเล่น/นั่งคุย, 2.วาดรูป/ระบายสี, 3.อ่านหนังสือ, 4.ถ่ายรูปภาพ, 5.ดนตรีในสวน	
เบา 6.การเดิน, 7.ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ, 8.ไทเก๊ก/ซึ้ง, 9.รำพัดจีน, 10.เปตอง, 11.การพาเด็กไปเล่น, 12.ยิงปืน	
ปานกลางถึงหนัก 13.แอโรบิก, 14.การวิ่ง, 15.ขี่จักรยาน, 16.บาสโลบ, 17.ฟิตเนส, 18.ฟุตบอล, 19.ฟุตซอล, 20.ตะกร้อ, 21.บาสเกตบอล, 22.ชกมวย, 23.แบดมินตัน, 24.เทเบิลเทนนิส, 25.ว่ายน้ำ, 26.ชาโต้	

ระดับกิจกรรมทางกาย 1. เนือยนิ่ง 2. เบา 3. ปานกลางถึงหนัก

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้งานสาธารณะ

SOPARC สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

วันที่				โซน				ช่วงเวลา			
ลำดับ	เพศ			กลุ่มวัย				กิจกรรม	น	บ	ป
	ช	ญ	ไม่ระบุ	เด็ก	วัยรุ่น	ผู้ใหญ่	ผู้สูงอายุ				
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
เนือยนิ่ง 1. นั่งเล่น/นั่งคุย 2. วาดรูป/ระบายสี 3. อ่านหนังสือ 4. ถ่ายรูปภาพ 5. ดนตรีในสวน				เบา 6. การเดิน 7. ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 8. โท้เก็ก/ซ้กง 9. ร้าพ้ตจ้น 10. เปตอง 11. การพาเด็กไปเล่น 12. ย้งป้น				ปานกลางถึงหนัก 13. แอโรบ้ก 14. การว้ง 15. ซ้จ้กรยาน 16. บาสโลบ 17. ฟ้ตเนส 18. ฟ้ตบอล 19. ฟ้ตซอล 20. ตะกร้อ 21. บาสเกตบอล 22. ซกมวย 23. แบตมินตัน 24. เทเบิลเทนนิส 25. ว้ายน้า 26. ซาไถ			

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

แบบสำรวจสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย

คำชี้แจง แบบสำรวจฉบับนี้ เป็นแบบสำรวจสวนสาธารณะสำหรับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ **ที่สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย** และอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของรัฐและเอกชนทั่วประเทศ กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย ขอสำรวจข้อมูลของสวนสาธารณะ เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสวนสาธารณะสำหรับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ซึ่งจะประโยชน์ต่อประชาชนโดยตรงที่จะมีสถานที่ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ ทำกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป จึงขอความร่วมมือผู้กรอกแบบสำรวจโปรดตอบแบบสำรวจทุกข้อตามความเป็นจริง แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลผู้สำรวจและผู้ให้ข้อมูล
- ส่วนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสวนสาธารณะ
- ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลผู้สำรวจและผู้ให้ข้อมูล

ผู้สำรวจ ชื่อ นาย/นาง/นางสาวนามสกุลตำแหน่ง
 หน่วยงาน อำเภอ..... จังหวัด

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail.....

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ นาย/นาง/นางสาวนามสกุลตำแหน่ง
 หน่วยงาน อำเภอ..... จังหวัด

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail.....

ส่วนที่ ๒ : ข้อมูลสวนสาธารณะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

นิยาม สวนสาธารณะ หมายถึง บริเวณสาธารณะหรือสถานที่ที่จัดเป็นสวนให้ประชาชนตามชุมชนหรือเมืองต่างๆ เพื่อใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย นันทนาการ มีความร่มรื่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกและ มีความปลอดภัย

ประเภทของสวนสาธารณะ

- ประเภทที่ ๑ สวนสาธารณะขนาดเล็ก ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๒ ไร่ แต่ไม่เกิน ๒๕ ไร่
- ประเภทที่ ๒ สวนสาธารณะขนาดกลาง ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๒๕ ไร่ แต่ไม่เกิน ๑๒๕ ไร่
- ประเภทที่ ๓ สวนสาธารณะขนาดใหญ่ ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๑๒๕ ไร่ ขึ้นไป

๑. ด้านข้อมูลทั่วไป

๑. สวนสาธารณะ ชื่อพ.ศ.ที่เปิดให้บริการ.....
 ที่ตั้ง ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด
- บุคคลหรือหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณในการจัดสร้าง
 หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในปัจจุบัน.....
๒. พื้นที่สวนสาธารณะไร่ ระยะทางจากชุมชนที่ใกล้ที่สุดถึงสวนสาธารณะ กิโลเมตร (โดยประมาณ)
 สวนสาธารณะ ให้บริการประชาชนในพื้นที่ในรัศมี..... กิโลเมตร
๓. มีประชาชนมาใช้บริการสวนสาธารณะเพื่อการทำกิจกรรมสร้างสุขภาพ จำนวนเฉลี่ยคนต่อวัน
๔. ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการสวนสาธารณะมาเพื่อใช้บริการในด้านใด
 ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ อื่นๆ(ระบุ).....
๕. ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในกลุ่มวัยใด
 วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน วัยสูงอายุ อื่นๆ (ระบุ).....
๖. ช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่มาใช้บริการสวนสาธารณะ (ระบุ) ตั้งแต่เวลาน. ถึงน.

- ๒ -

๒. ด้านการบริหารจัดการ

ลำดับ	ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาสวนสาธารณะ	มี	ไม่มี
๑	มีนโยบายเกี่ยวกับสวนสาธารณะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่		
๒	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพในสวนสาธารณะหรือไม่		
๓	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดูแลรักษาสวนสาธารณะหรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) - งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน.....บาท/ปี - อื่นๆ(ระบุ) จำนวน..... บาท/ปี		
๔	มีคณะกรรมการดำเนินงานที่มาจากชุมชนในพื้นที่หรือไม่		
๕	มีแผนการดำเนินงานประจำปีหรือไม่		
๖	มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและดูแลสวนสาธารณะเป็นประจำหรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) - บุคลากรให้คำปรึกษาแนะนำ/ฝึกสอน/จัดโปรแกรมการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จบวุฒิการศึกษา (กรุณาระบุ)..... จำนวน.....คน - เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด/ซ่อมบำรุง จำนวน.....คน - เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จำนวน.....คน - อื่นๆ (ระบุ)		
๗	มีกลุ่มหรือชมรมมาใช้สวนสาธารณะเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นประจำหรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) - ชมรม/กลุ่ม.....กิจกรรม..... - ชมรม/กลุ่ม.....กิจกรรม..... - ชมรม/กลุ่ม.....กิจกรรม.....		
๘	มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะหรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) จำนวน.....ครั้ง/ปี		

๓ ด้านคุณลักษณะของสวนสาธารณะ

ลำดับ	ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาสวนสาธารณะ	มี	ไม่มี
๑	มีเส้นทางเดิน-วิ่ง หรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) ระยะทางกิโลเมตร		
๒	มีเส้นทางขี่จักรยาน หรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) - แยกออกจากเส้นทางเดิน-วิ่ง ระยะทาง..... กิโลเมตร - รวมกับเส้นทางเดิน-วิ่ง (ในข้อ ๑)		
๓	มีสนามเด็กเล่น หรือไม่		
๔	มีลานอเนกประสงค์/ลานออกกำลังกายกลุ่ม หรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) จำนวน.....ลาน		

- ๓ -

ลำดับ	ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาสวนสาธารณะ	มี	ไม่มี
๕	มีการจัดเครื่องเสียง ไว้สำหรับรองรับประชาชนเพื่อใช้ในการออกกำลังกายกลุ่มหรือไม่		
๖	มีอุปกรณ์ออกกำลังกายและบริหารกล้ามเนื้อ หรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) จำนวน อุปกรณ์ ได้แก่		
๗	มีสนามกีฬา (อาทิเช่น สนามตะกร้อ,ฟุตบอล,เปตอง ฯลฯ) หรือไม่ (หาก มี กรุณาระบุ) จำนวน สนาม ได้แก่		
๘	มีสวนน้ำหรือสระว่ายน้ำ หรือไม่		
๙	มีพื้นที่สำหรับทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างง่ายด้วยตนเอง หรือไม่		
๑๐	อื่นๆ (ระบุ)		

๔. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อนามัยสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ลำดับ	ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาสวนสาธารณะ	มี	ไม่มี
๑	มี สิ่งอำนวยความสะดวก อนามัยสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ภายในสวนสาธารณะหรือไม่		
	สิ่งอำนวยความสะดวก		
	- โต๊ะ, ที่นั่ง		
	- ศาลาที่พัก		
	- สถานที่จอดรถ		
	- สวนหย่อม		
	- สวนน้ำ/น้ำพุ		
	- สวนอนุรักษ์พันธุ์ไม้		
	- จุดสำหรับสัตว์เลี้ยง		
	- อื่นๆ ระบุ.....		
	ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม		
	- จุดบริการ น้ำใช้ จำนวน.....จุด		
	- จุดบริการ น้ำประปาดื่มได้ จำนวน.....จุด		
	- ห้องส้วมบริการประชาชนผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะ มีทั้งหมด.....ที่ ชาย.....ที่, หญิง.....ที่		
	- มีการจัดการมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล (มีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะสภาพดี แข็งแรง ไม่รั่วซึม มีฝาปิดวางในจุดที่เหมาะสม มีจำนวนเพียงพอและไม่มีขยะตกค้าง)		
	- มีการจัดการน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล (น้ำทิ้งจากห้องน้ำห้องส้วม หรือจากอาคารต่างๆ ภายในสวนสาธารณะมีต้องมีการบำบัดเบื้องต้น เช่น มีตะแกรงดักขยะ บ่อดักไขมัน ที่มีประสิทธิภาพ)		

- ๔ -

ลำดับ	ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณา	มี	ไม่มี
	ด้านความปลอดภัย		
	- รั้วและประตู / ขอบเขตที่ชัดเจน		
	- กล้องวงจรปิด		
	- อุปกรณ์ปฐมพยาบาล		
	- โทรศัพท์สาธารณะ		
	- ไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ		
	- ช่องทางในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน/อุบัติเหตุ		
	- อื่นๆ (ระบุ)		

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสวนสาธารณะของท่าน

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๑๑_ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ...๑๑๑

กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา

.....

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จึงขอความร่วมมือให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง จะได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้นำไปใช้ในการพัฒนาสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงเพื่อเพิ่มกิจกรรมทางกายของประชาชนผู้ใช้สวนสาธารณะต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

3. เพศทางเลือก

2. อายุ

1. 6-17 ปี

2. 18-64 ปี

3. 65 ปีขึ้นไป

3. ท่านมาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงเพื่อทำกิจกรรมทางกายด้านใดบ้าง

1. ด้านการกีฬา เช่น ฟุตบอล/ ฟุตซอล/ ตะกร้อ/ บาสเกตบอล/ เปตอง/ ชกมวย/ แบดมินตัน/ เทเบิลเทนนิส/ สนามยิงปืน/ ขาไถเด็ก

2. ด้านการออกกำลังกาย เช่น แอโรบิก/ เดิน/ วิ่ง/ ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ/ โยคะ(ซิกง) / รำฟาดจีน/ ซี่จี้กรยาน/ บาสโลบ/ ว่ายน้ำ/ พิทเนส

3. ด้านนันทนาการ เช่น ดนตรีในสวน/ การพาเด็กไปเล่นสนามเด็กเล่น/ การนั่งคุย(นั่งเล่น)/ การวาดรูป(ระบายสี) / อ่านหนังสือ/ ถ่ายภาพวิวและบุคคล

4. ด้านการเดินทาง เช่น การขี่รถมอเตอร์ไซด์ การนั่งหรือขับรถยนต์

5. ด้านการทำงาน เช่น คนที่ทำงานอยู่ในบริเวณสวนสาธารณะ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

คำชี้แจง จงกรอกข้อมูล และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

1. ช่วงเวลาในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

1. เช้า 05:00–09:00 น. 2. สาย 09:00–12:00 น. 3. เที่ยง 12:00 น.
 4. บ่าย 13:00–16:00 น. 5. เย็น 16:00–18:00 น. 6. ค่ำ 18:00 น.

2. ใน 1 สัปดาห์ท่านมาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงกี่ครั้ง

1. น้อยกว่า 3 วัน 2. 3–4 วัน 3. 5–6 วัน 4. ทุกวัน

3. บริเวณที่ใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงมากที่สุด

1. สนามกีฬาากลาง 2. สวนสุขภาพ ร.9 3. สวนสุตสยาม
 4. สนามเด็กเล่น 5. ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก

4. เหตุผลในการมาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

1. สุขภาพ 2. พบปะสังสรรค์ 3. คลายเครียด 4. อื่น ๆ

5. ประเภทกิจกรรมหรือกีฬาในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

1. วิ่ง 2. เดิน 3. เล่นฟุตบอล
 4. ซี่จักรยาน 5. แอโรบิก 6. นันทนาการ
 7. อื่นๆ ระบุ.....

6. ระยะเวลาในการใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

1. น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 2. 1–2 ชั่วโมง 3. 2 ชั่วโมงขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ระดับความพึงพอใจของท่านในการมาใช้บริการสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างโดยเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยเลือกเพียงคำตอบเดียว

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
● ด้านความพอเพียงของกิจกรรม					
● ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
● ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม					
● ด้านภูมิทัศน์					
● ด้านความปลอดภัย					
● ด้านอื่น ๆ					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

4. แนวคำถามในการประชุมเพื่อทบทวนร่างรายงานโดยสาธารณะ (Public Review)

กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง จำนวน 10 คน (นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, ประธานสภาสมาชิก สมาชิกสภาเทศบาล, ผู้รับผิดชอบงาน กองสาธารณสุขฯ, ผู้รับผิดชอบงาน กองช่าง และ ผู้รับผิดชอบงาน กองการศึกษา)

ตัวแทนกลุ่มหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 6 คน (1. กลุ่มชมรมต่าง ๆ มี 3 ชมรม ๆ ละ 1 คน จำนวน 3 คน และ 2. กลุ่มหน่วยงานรัฐ/เอกชน เช่น โรงเรียน, โรงพยาบาล, รพ.สต. แห่งละ 1 คน รวม 3 คน)

1) จากผลการประเมินที่นำเสนอไป ท่านมีความคิดเห็นว่าผลการประเมินครบถ้วน ถูกต้อง และมีอะไรต้องเก็บเพิ่มอีกหรือไม่ ผลที่ได้สะท้อนรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อะไรบ้าง

2) จากผลการประเมิน ท่านมีข้อเสนอแนะการปรับปรุงแผนงาน โครงการ รูปแบบกิจกรรมทางกายของสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อะไรอีกบ้าง

3) จากผลการประเมิน ท่านมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง อย่างไรบ้าง

4) เทศบาลเมืองเบตงควรปรับแผนงาน โครงการ สวนสาธารณะเพื่อให้มีรูปแบบกิจกรรมทางกายที่หลากหลายหรือไม่ อย่างไร

5) สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ควรมีการติดตามประเมินผลที่ควรเป็นอย่างไรในอนาคต

5. สรุปรายละเอียดโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในขั้นตอนการถักนกรอง

ผลการศึกษารายละเอียดแผนงานและโครงการและผลการประเมินสามารถสรุปได้ดัง ตารางที่ ก3 จากการทบทวนรูปแบบกิจกรรมทางกายและผลการดำเนินแผนโครงการ พบว่า ไม่มีข้อมูลเชิงปริมาณแสดงถึงผลลัพธ์ทางความออกกำลังกายที่ประชาชนมีกิจกรรมทางกายที่ระดับ ปานกลางถึงหนักส่วนมากเป็นพฤติกรรมเนือยนิ่ง และยังขาดการประเมินผลกระทบทางสุขภาพด้านรูปแบบกิจกรรมทางกายในสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง นอกจากนี้ปัจจัยกำหนดสุขภาพที่ได้รับผลกระทบจากโครงการแผนงาน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อด้านพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ และยังขาดการประเมินติดตามผลลัพธ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรม

สวนที่ 1 สนามกีฬากลาง ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้ มีโครงการปรับปรุงสนามกีฬาในปี 2561 โดยเริ่มการซ่อมแซมในช่วงโควิด

สวนที่ 2 สวนสุขภาพ ร.9 ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้ ทำสนามสวนสุขภาพ ร.9 ให้เป็นธรรมชาติ มีต้นไม้ และอุปกรณ์กายกีฬา อย่างครบถ้วน สำหรับทุกกลุ่มวัย อันได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยผู้สูงอายุ

สวนที่ 3 สวนสุตสยาม ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้ มีการซ่อมแซมสวนสุตสยาม โดยการทำโมเดลด้านการออกกำลังกาย เชิงนันทนาการ ให้มีจุดมารวมตัวกัน เพื่อความเฮฮา

สวนที่ 4 สนามเด็กเล่น ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้ มีการซ่อมแซม อุปกรณ์สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับ วัยเด็ก ที่เหมาะสมและปลอดภัยในการเล่นทุกครั้ง ในสนามโล่งแจ้ง

สวนที่ 5 ศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้ เป็นการซ่อมแซมสระว่ายน้ำ 50 เมตร ในระยะเวลา 2 พฤศจิกายน 2565 ถึง 30 กรกฎาคม 2566 เป็นระยะเวลา 10 เดือน

ตารางที่ ก3 สรุปรายละเอียดโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ของหน่วยงานเทศบาลเมืองเบตงในขั้นตอนการกลั่นกรอง

โครงการในสวนสาธารณะ	วัตถุประสงค์	ผลผลิตของโครงการ	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	ผลกระทบ
1. โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง	- เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ - เพื่อรณรงค์ให้เยาวชนและประชาชน ได้ออกกำลังกาย ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	- ก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์พื้นที่ไม่น้อยกว่า 2,700 ตารางเมตร และอื่น ๆ ตามแบบแปลนเทศบาลเมืองเบตง	- ปัญหาเสพติดลดลงและเกิดความสมานฉันท์สามัคคีในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น	ดำเนินการไปแล้ว ผลจากการสังเกต พบว่า ประชาชนมาใช้บริการสนามกีฬามากขึ้น และมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลในหลายรายการ
2. งานปรับปรุงศูนย์การกีฬากาญจนาภิเษก	- เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกายประเภท วายน้ำ	- ก่อสร้างลานการกีฬากาญจนาภิเษก ตามแปลนเทศบาลเมืองเบตง	- เยาวชนและประชาชน มีสนามการกีฬากาญจนาภิเษกที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย	กำลังดำเนินการอยู่
3. โครงการปรับปรุงสวนสุขภาพ ร.9	- เพื่อเป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวในสวนกลางเมือง	- ปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสุขภาพ ร.9, ปรับปรุงพื้นที่, งานระบบสุขาภิบาล, งานระบบไฟฟ้า, งานครุภัณฑ์	- เป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองเบตงจากด้านหน้าตัวเมืองหลัก และกระจายไปสู่แหล่งท่องเที่ยวสัญลักษณ์ต่อไป	ดำเนินการไปแล้ว ผลจากการสำรวจ วันศุกร์ สามารถทำกิจกรรมนันทนาการ เช่น ดนตรีในสวนได้ ยกเว้นวันที่ฝนตก ไม่สามารถทำได้
4. โครงการปรับปรุงสนามเด็กเล่นและสวนสุขภาพ	- เพื่อให้สนามเด็กเล่นอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพ	- ปรับปรุงสนามเด็กเล่น, อุปกรณ์, เครื่องเด็กเล่น, ระบบไฟแสงสว่าง, ปรับปรุงทางเข้าฯ, ปรับปรุงห้องน้ำ, ตกแต่งภูมิทัศน์โดยรอบและอื่น ๆ	- เยาวชนและประชาชน มีสุขภาพสมบูรณ์และแข็งแรง - เยาวชนและประชาชน มีสนามที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย	ดำเนินการไปแล้ว ผลจากการสังเกต มีผู้ปกครองพาเด็ก ๆ มาออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น แต่ช่วงเย็น มีแสงไฟไม่เพียงพอภายในสวนสาธารณะ

ตารางที่ ก4 ขอบเขตด้านตัวชี้วัด เครื่องมือ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

มิติการประเมิน	รายละเอียดตัวชี้วัด	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	
1. โครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณลักษณะของสวนสาธารณะ	1. มีเส้นทางเดิน-วิ่ง 2. มีเส้นทางขี่จักรยาน 3. มีสนามเด็กเล่น 4. มีลานอเนกประสงค์ 5. มีการจัดเครื่องเสียง	6. มีอุปกรณ์ออกกำลังกาย 7. มีสนามกีฬา 8. มีสระว่ายน้ำ 9. มีพื้นที่สำหรับทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างง่ายด้วยตนเอง	สวนสาธารณะทั้ง 5 โซน/กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง และกลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ	- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม - แบบสำรวจสวนสาธารณะ - แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก
2. ความเข้าถึงความสะดวกสบาย	1. โต๊ะ/ที่นั่ง 2. ศาลาที่พัก 3. สถานที่จอดรถ 4. จุดบริการน้ำใช้	5. จุดบริการน้ำประปาดื่มได้ 6. การจัดการมูลฝอยถึงขยะ 7. มีการจัดการน้ำเสียห้องน้ำห้องส้วม	สวนสาธารณะ ทั้ง 5 โซน/กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ	- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม - แบบสำรวจสวนสาธารณะ - แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก - การประชุมกลุ่มย่อย หน่วยงานอื่น ๆ
3. ความปลอดภัย	1. ระยะเวลาในการเปิด-ปิดสวน อาคารสถานที่ ไฟฟ้า 2. กล้องวงจรปิด 3. โทรศัพท์สาธารณะ 4. อุปกรณ์ปฐมพยาบาล 5. ช่องทางในการรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน		สวนสาธารณะ ทั้ง 5 โซน/กลุ่มผู้ใช้สวนสาธารณะ	- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม - แบบสำรวจสวนสาธารณะ - แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก - การประชุมกลุ่มย่อย หน่วยงานอื่น ๆ

ภาคผนวก จ
การสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ

จ1

จ2

จ3

จ4

จ5

ภาพที่ จ ผู้สังเกตพฤติกรรมผู้ใช้สวนสาธารณะ จ1) โซน 1 สนามสนามกีฬาากลาง คุณเพียงพิน ชัยพานิชย์, จ2) โซน 2 สวนสุขภาพ ร.9 คุณวิชุดา จุลวรรณโณ, จ3) โซน 3 สวนสุดสยาม คุณนุชรา จันโต, จ4) โซน 4 สนามเด็กเล่น คุณอรอุมา พลอยแสงโชติ, และ จ5) โซน 5 ศูนย์การกีฬาภาควิชากายวิภาค คุณรอชีกีน สาเร๊ะ

ภาคผนวก ฉ
การสัมภาษณ์เชิงลึก

ฉ1

ฉ2

ฉ3

ภาพที่ ฉ การสัมภาษณ์เชิงลึก ฉ1) สัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตง, ฉ2) สัมภาษณ์ผู้ใช้สวนสาธารณะ, และ ฉ3) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบงานหลักด้านสวนสาธารณะ

ภาคผนวก ข
การประชุมกลุ่มย่อย

ช1

ช2

ภาพที่ ข การประชุมกลุ่มย่อย ช1) ประชุมกลุ่มย่อยชมรมต่าง ๆ, ช2) ประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงาน
รัฐ/เอกชน

ภาคผนวก ซ
การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น

ซ1

ซ2

ซ3

ภาพที่ ซ การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ซ1) รับฟังข้อเสนอแนะ, ซ2) นำเสนอร่างรายงาน, และ ซ3) คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองเบตงและผู้มีส่วนสาธารณะ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุธีรวุฒิ
ผู้อำนวยการสถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสงอรุณ อิศระมาลัย
ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ดร.กุลทัต หงส์ขยางกูร
รองผู้อำนวยการสถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาววัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5910024010

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2547
พยาบาลศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สถาบันสมทบ: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีเชียงใหม่)	2554

ทุนการศึกษา (ที่ได้รับระหว่างการศึกษา)

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ หัวข้อการแก้ไขปัญหาชุมชน ประจำปี 2562 จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านป่อน้ำร้อน
ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอบางตอง จังหวัดยะลา

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

วัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด, และเพ็ญ สุขมาก. (2565). พฤติกรรมการใช้ และระดับกิจกรรมทางกายของผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “วิทยาการสุขภาพและการกีฬา ครั้งที่ 5” แบบบรรยาย (Oral presentation) ผ่านระบบ Online. มหาวิทยาลัยทักษิณ 27-28 พฤษภาคม 2565. หน้า 324-336.